

Incipit liber de vita Ihu xpi nō ille de infātia saluatoris apocriphus: sed ex serie euāgelice historie collectus.

De diuina et eterna xpi generatōe. Ca. 1.

E plenitudine itaqz euangelij
vini. s. boni quod vsqz ad hoc
tempus gratie. dominus Ihs

seruauit: quasdam guttas haurire cupientes.
sumamus initium a diuina et generatōe. de
q̄ euangelista Iohānes spāliter loquit: quia
oīa ad hoc inducit. ut diuinitas verbi mai-
festet: et maxime p̄tra q̄sdā hereticos. dicē-
tes xpm p̄p̄ hoīez esse: et p̄ p̄ns p̄pter tpālē
natiuitatem. nec sp̄ nec aī Mariā fuisse. Et
ideo de eternitate ubi incipit. ostēdēs diuinā
xpi naturā. in q̄ eternaliter p̄cessit Mariāz.
Et ponit quinqz de diuinis p̄sonis q̄ p̄ ordi-
nem tāgunē i subscriptis. Primo declarat
filij a p̄re eternā generatōez: dicens. In p̄n-
cipio erat verbū. i. i ip̄o deo. qui ab oībo sup-
ponit primū p̄ncipiū: necessario est ubū p̄e
dictū. tanq̄ in ip̄o cui est. Aci diceret. fili-
erat in p̄re: patri. s. coetern. nō i Mariā in-
cepit esse. sed i principio. i. i p̄re q̄ est p̄ncipi-
piū sū p̄ncipio: et fili- qui est p̄ncipium de
p̄ncipio. Dicit at̄ verbū. dei filiū: qz ihs xpc
dñs n̄r. quē admodū d̄r fili- dei. sic d̄r verbū
dei. sic et virt- et sapientia dei. vnū. n. idēqz si-
gnificāt vnū idēqz sūt. fili-. verbū. virt-. et
sapia. Sed ait verbū: nō fili-. qz hoc nomen
verbū magis ad p̄positū facit q̄ fili-. Ubi sci-
endus. q̄ vox significatiua d̄r verbū: s. hoc
est tātūmodo large et denotatiue. inq̄tum si-
gnificat interioze mentis p̄ceptū. sic vrina
d̄r sana. inq̄tum est sanitatis indicatiua. et
idō sic illō p̄e d̄r sanitas. qd p̄ vinā desig-
nāt: ita illud p̄e d̄r verbū qd p̄ voce significāt.
Hoc at̄ est interior mētis p̄cept-. qz voces sūt
note et signa passionū q̄ sunt i aīa. et ita p̄ce-
ptus mentis interior. etiā anteq̄ p̄ voce de-
signet p̄e verbū d̄r. Cū ḡ hoc nomen ubū
significet vocem vocales. et qd exī ab ore si-
gnificet etiāz mētale. qd a mente gignit. nec

ab ea recedit cum emittit. s. verbū cōceptū:
fm ultimā acceptōez h̄ sumit. ut p̄ ip̄m fili-
intelligat: quippe qz a p̄re p̄cedit p̄ eternam
natiuitatē. ac cum eo et i eo p̄manet p̄ essen-
tie unitatē. sic cogitatio seu p̄ceptio mentis
q̄ ex mente nata est. cū ip̄a p̄manet: et iō ma-
luit dicē verbū q̄ fili-. Cum igr̄ in ip̄o deo
p̄e et p̄fecte sit verbū. verbū at̄ de sua rōe
dic qd p̄cedēs ab eo cui est verbū. sic p̄cept-
a cōcipiente et cum verbū et fili- sint idē: se-
quit q̄ ibi sit generatio filij a p̄re ex q̄ ibi p̄-
cessus verbi a dicente. Itēz poti- describit fi-
lium dei sub noīe ubi q̄ sub noīe filij: qz fili-
us solū d̄c compatōz ad p̄rem. verbū vō d̄c
p̄pationē nōsolum ad dicentē. sed etiā ad id
qd p̄ verbū d̄r. nec nō ad vocem quam in-
dūit: et ad doctrināz q̄ mediāt ubō i altero
efficit. Quia igr̄ dei fili- debz h̄ describi non
tm̄ i p̄pationē ad p̄rez a q̄ p̄cedit. sed etiāz ad
creaturas q̄s fecit. et ad carnez quā indūit.
et documēta q̄ p̄buit: cōgruissimē et decētis-
sime sub noīe ubi describit. qz nomen illō ad
oīa supradicta respicit. nec possz sub celo ita
nomen pueniens inueniri. Secūdo declarat
p̄ris et filij p̄sonalem distinctōem: dicens. Et
ubū erat apd̄ deū. Hoc nomen de- i hac clau-
sula est p̄sonale. ut verbū erat apud deū. i.
apud deum p̄rez. Semp. n. in p̄re fili-. sp̄ i fi-
lio p̄r. Ubi hec p̄positio apud. q̄ est trāsitiua
p̄sonaz. et distinctiua: distantia distinctōis
p̄sonalis designt nō essentie. Nulla em̄ res d̄r
p̄e esse apud semetip̄az. sicut nec aliq̄s est i
seip̄o: et ideo inter verbū et p̄ncipiū apd̄ qd
est verbū. est p̄sonalis distinctio. Nō em̄ ubū
p̄cedit a p̄re p̄ actōem trāseuntē exē. sed ma-
nentēz intra. et idō verbū manet intra illō.
cui ē ubū. tm̄ ab eo distinctū. distinctōe p̄sōali
ut iā dictū est. qz verbū erat apd̄ deū. ut ali-
apud aliū. Tercio declarat p̄ris et filij cō-
subalitatez siue sube unitatē: dicens. Et deus
erat ubū. ita q̄ ly de- ponit a p̄re p̄dicati di-
cento verbū est deus: noīa em̄ et uba trāspos-
ita idē significāt. Hoc nomen de- i hac clau-
sula. est essentiale. ut verbū est de-. i. natura
est sba diuina: ne dicat̄ esse cū deo et nō de-.
Nihil em̄ in deo est qd de- nō sit: qz tot- idē ē.
et subaliter idē. Quis ḡ verbū sit apd̄ deū.
nō tm̄ est aliqd̄ extranee nate. sicut est verbū
n̄rm: sed est nate diuine q̄ indiuisibilis est et
nō multiplicabilis. q̄a nllō modo p̄t esse nisi
vna et simplicissima: et idō verbū et p̄ncipiūz
a q̄ est. sūt idēz penit- i natura. Quis ut dictū
est distinguat in p̄sona. Et sic i ista clausula
implicantur oīes tres persone. pater i hoc
nomine deus. fili- in nomine verbi. spiritus
sanctus in p̄positione apud. Quarto de-
clarat patris et filij coeternitatem: dicens.
Hoc erat i principio apud deum. Hoc scilicet
verbum de quo locutus fuēat. est apud deū.
patrem. a principio eternitatis. id est ante

secula est eternaliter. Quasi dicēt. Hoc dei verbū. nunq̃ a deo p̃e extitit sepatum. Nunq̃ em̃ p̃e sine filio fuit. nunq̃ sū verbo. nūq̃ sū virtute. nūq̃ sine sapia esse potuit. Patrem em̃ dicim⁹ q̃ filiu h̃e: cuꝫ hoc sit p̃ez esse. qđ filium h̃e. Et q̃ pater q̃ verbū dīc̃ q̃ p̃cipit. est ab eterno. q̃ verbū qđ gignit dicendo. ut vere dicat̃ ōbū ī principio. nō t̃p̃is q̃ dictum est. in principio creauit de⁹ celū q̃ terrā: sed ī principio eternitatis. de quo d̃r. tecū p̃ncipium ī die virtutis tue ī splēdorib⁹ sc̃tōꝝ. ex utero. i. suba mea. añ lucifex. i. añ mūdi creationez genui te. Unde qñ d̃r. Ego hodie genui te. intelligit̃ de die eternitatis. q̃ om̃ez dīc̃ p̃lectit̃. Et sic accipit̃ h̃ nomen p̃ncipijaliter q̃ sup̃. q̃ ibi accipit̃ p̃ p̃e. h̃ p̃ eternitate. Qualiter autē verbū ip̃e p̃e genuit: q̃ solui nō potest. queri nō debet. Diuina em̃ generatio est oīno inenarrabilis. de q̃ d̃r. Geñez t̃bez ei⁹ q̃s enarrabit. Quia etsi d̃r fili⁹ a p̃e genitus. tñ qualiter nec p̃p̃a nouit nec angelus. Moraliter docemur ex p̃missis. q̃ p̃ncipiu oīs ñre int̃tōis debet eē de⁹. q̃ ī principio erat verbū. q̃ deus erat ōbū. T̃p̃z si vis scire de om̃i actione tua interiori q̃ exteriori. utp̃ sit diuina. et utp̃ deus ip̃az op̃et̃ ī te. et per ip̃m sit facta: vide si finis intentionis tue sit deus. Qđ si sit: ita actio tua est diuina. q̃ p̃ncipiu et finis idem. s. deus. Postq̃ g̃ euangelista declarauit ip̃i⁹ verbi esse seu generari. Cōsequenter declarat suū agere seu opari. et declarat nūc. Quinto p̃ris et filij ī diuina m̃ opationem: dicēs. Oīa p̃ ip̃m facta sūt. s. quecūq̃ a patre facta sūt. q̃ sine ip̃o factum est nihil. s. a p̃e: siue visibile qđ siue int̃elligibile. Siquidē oīa ī sapiētia fecit deus. et sine sapientia nihil fecit. Creature em̃ p̃ducūt a deo sicut artificia p̃ artificē. Oīm em̃ est artifex. cum sit agens p̃ intellectū. qđ aut̃ pducit̃ p̃ artem seu intellectū: pducit̃ p̃ artis seu intellect⁹ cōceptum. sicut dom⁹ ī re extra pducit̃ a domo que est ī aīa. verbū aut̃ in diuinis idēz est. qđ p̃ceptus intellectus diuini: ut sup̃ dictū est. g̃ oīa pducta. per ip̃m pducta sūt. tam spūales q̃ corpales create. Dec at̃ p̃positio p̃. notat h̃ cāz efficientē. nō amniculantē vel mīsteriū ṽl instrumentū. Ip̃e. n. fili⁹ cū p̃e ē actor oīm et filiter spūsc̃s cū eistē. q̃ indiuidua sūt opa trinitatis. Oīa g̃ per ip̃m facta sūt. ut nec p̃ nec spūsc̃s excludat̃. Oīa simul q̃ semel sūt facta: s̃z sex dieb⁹ p̃ p̃tes sūt distincta. Si g̃ oīa p̃ ip̃m facta sūt. verbū at̃ nō possit a se fieri. vel se ip̃m facere. q̃ esset anteq̃ esset. sequit̃ q̃ ip̃m ōbū nō sit factū. Et fm̃ Aug. Si factū nō ē. creatura nō est. Si at̃ creatura nō est. eiusdem cum p̃e sube est. Oīs em̃ suba q̃ de⁹ non est: creatura est. et que creatura nō est. deus est. Hoc autē verbum nec sillabis cōstat. nec voce p̃fertur: sed sp̃ in sinu. i. secreto et corde

p̃ris manēs. cūcta dispoit. regit. q̃ opat̃. Nō em̃ loquēdo. sed volendo cūcta opat̃ deus: q̃ dicere dei voluisse est. q̃ verbo. i. filio omnia creare. Ostenso itaq̃ q̃ verbū sit cā pductiua rep̃. oñbit p̃sequēter p̃ quē modū sit causa earū: dicens. Qđ factū est. s. in effectu: in ip̃o. s. verbo. vita erat q̃ viuēs. Sicut faber prius facit archam ī mente. p̃t̃ in ope. qđ in mente est viuit cum artifice: qđ sit mutatur cum t̃p̃e. Nō em̃ oīa q̃ facta sunt habēt vitā nec sunt vita ī se. hoc est ī natura sua. i. q̃ sūt ut creature. ut tñ sunt in deo et artē diuina que est vita. in se sunt vita: q̃ ibi habēt exēplar q̃ rōnez viuētē. Oīa nāq̃ q̃ t̃p̃aliter fiunt vel facta sūt. ab eterno fecit. i. facere disposuit: et priusq̃ fierent. facta nouerat. q̃ in eius mētē et p̃ntia. et viuebāt q̃ vigebāt: q̃a oīa ante mūdi initū ī ip̃o dei filio imaginata erāt. q̃ ut postea fierent dispositū erat: ac p̃ hoc q̃i facta erāt. et viuebāt. Viuit ei⁹ oīa que ī dei dispositione sūt: q̃ sic disposita sūt. nō euenire nō p̃nt. Et sic patz mod⁹ p̃ quem creature p̃cedūt a ōbo: videlz sicut artificia ab artifice vel artē. p̃pter qđ dīc̃ Boetius. Tu cuncta sup̃no bucis ab exēplo. pulchroz pulcherrim⁹ ip̃e. mūdum mente gerēs siliq̃ imagine formās. Moraliter est h̃ notādū. q̃ op⁹ virtutis est op⁹ vitē. sicut opa vitiosa dicūt̃ opa mortis: op⁹ at̃ virtutis. siue op⁹ bonum nullus opat̃ nisi ī deo. Si vis igit̃ scire an opus tuū sit viuū. i. si sit op⁹ virtutis. siue opus bonū q̃ diuinū: vide si sit factū ī ip̃o s. deo. q̃ h̃ d̃r. qđ factū est in ip̃o. s. deo. vita erat. i. vitale et viuū ē. In deo at̃ sit. qđ ī caritate sit: et quod ex̃ deū q̃ p̃ter teum. nō h̃ mouēs nec finez. Ostenso at̃ qualiter ōbū se habeat ab om̃es creaturas ī generali. cōsequenter oñbit q̃liter se h̃eat ab hoīes ī sp̃ali: dicēs. Et vita erat lux hoīmū. Quia vita. i. ip̃m verbū qđ est vita in se. in q̃ q̃ p̃ quā creature viuūt. erat lux hoīm. i. vñ rōnales creature. ut beate fierēt illuīande erāt: q̃ nō deficiat hoīes illustrare p̃ gratiā. sup̃ oēs irradiando: si hō facit qđ ī se est. se ab deū p̃ cognitōez et amorē put̃ p̃t̃ p̃uerit̃. Moraliter vita bona est lux hoīm: q̃ pl⁹ illuīat q̃ edificat̃ primū vita q̃ ōba. Tñ d̃iero. Multopl⁹ intelligit̃ qđ oculis videt̃: q̃ qđ aure p̃cipit̃. Et Seneca. Longū iter p̃ p̃cepta: breue q̃ efficit̃ p̃ exēpla. Tñ ihs cepit facē q̃ docere. et lux ī tenebris lucet. i. ī p̃torib⁹: q̃ ōbū q̃tū in se est. illustrat eos luce gr̃e. s̃z q̃ tenebrosi sūt. hoc est. q̃ se subtrahūt ab influentia diuine lucis siue verbi: iō seq̃. Et tenebre eaz nō p̃phēdēt. q̃ p̃ctōres h̃ac lucē nō p̃sequūt̃: nō p̃pter lucis. s̃z p̃p̃m defectū. Tñ Aug. Quō. n. hō posīt⁹ ī sole cec⁹. p̃ns est illi sol: s̃z ip̃e soli absēs ē: sic oīs stult⁹ oīs iniqu⁹. oīs impi⁹ cecus est corde. p̃ntē sapia. S̃z cū ceco p̃ns est. oculis ei⁹ absens est: nō q̃ illa ip̃i ab

sens est. s. q. ipe absens ē ab illa. **Q**uid g. faciet iste: mūdet vñ possit videri de? **P**ecta et iniquitate tolle. et videbis sapiāz q. pñs est: q. deus est ipsa sapiā. et dictū est. bñi mundo corde: qñ ipi deū videbunt. **S**cdm **O**rige. **L**ux i tenebris lucet. q. dei verbū vita et lux hōim. i nra natura q. p se inuestigata et pñs terata informis qdaz tenebrositas inuenit. lucere nō desinit. **E**t qñ ipa lux omī creafē est incomphensibilis: tenebre eaz nō pphens derūt. **U**bi nota. q. triplex est pphensio. s. p inclusionē. p aptaz visionē. p fidei et caritatis adhesionē. **P**rimo modo a nullo. scdo modo a beatis. tertio modo a scīs. sed nullo istoz mox a malignis compheñdit: idō dñ. et tenebre eaz nō pphēderūt. i. q. nō fide nec amore abheserūt. **D**icit etiaz aliqd pphēdi. qñ puenit ad finez cognitiōis ipi. et hoc est qñ res cogitit ita pfecte sic cogitibilis est: et sic solus oclis diuinis. lucē hāc pphēdit et nlla creatura. **M**oraliter lux in tenebris lucet. q. virt. lucet et appet i aduersis et oppositis. **N**az virt. i infirmitate pficit. **U**bi **G**reg. **N**emo quātū pfecerit. nisi i aduersitate cogitit qñs emī qsq. apd se lateat. illata ptumelia pbat. **E**t q. nulla aduersitas pē supare scōs et separe a caritate xpi: idō dñ. **E**t tenebre eā nō cōphēderūt. **B**oni. n. viri si tāgāt aduersitatibz. nō tñ frāgūt aut vincūt. immo i eis gaudēt et delectāt. **E**l lux i tenebris lucet. qñ de? p cōsolatōz illucet his q. aduersa et tribulationes sustinēt. fm illd. **I**uxta est dñs his q. tribulato sunt corde. et cū ipso sū in tribulatione. et tenebre eaz nō pphēderūt. q. nō sūt pbigne passiones hui? tps ad futurā glām. **S**emp emī de? remunerat sup pbignū. et punit citra cōdignū. **L**ux etiaz i tenebris hui? mōi lucet. q. creator i creaturis appet. **S**ic emī i patria deus est speculū creaturaz. in q. creafē relucet. et in q. oia videbim? q. ad gaudū nrm ptinebūt: sic i via ecōuerso. creafē sūt speculū creatoris. i q. creatores nrm speculamur. q. (ut ait apls) videm? nūc p speculum videt creaturaz i enigmate et obscure. et inuisibilia dei a creatura mōi. p ea q. scfa sunt intellecta spiciūt. **D**eū. n. esse nō soluz fides recta testat. scriptura scfa loq. ppatō rez ad ipm indicat. rō nā alia dictat. scīq. pbiat: veruetiā creafē clamāt. **O**ia nāq. suo mō dicūt. ipe fecit nos et nō ipi nos. q. de? ē vox nāe. q. oia pulchra testāt ipm esse pulcerrimū. dulcia dulcissimū. sblima altissimū et pura purissimū. fortia fortissimū. et sic de alijs. **S**ane cū audis i pmissis filiū ex deo pze genitū. caue. ne mētis tue oclis infirmū aliqd carnal cogitātōis occurrat. quinpoti? colūbino et aqlino intuitu simpliciē crede. ac spiciat pēplare. qd ab illa luce sūt immēsa et simplicissima. fulgētissima et sūme archana. coeñ? coeqlis. et psubalis splēdor exorit.

q. est virt. sūma et sapiā. et in q. oia pē dispo-
sunt ab eterno. p quez fecit et scfa: factaq. gu-
bernat et ordinat ab glāz suā. pñm p natu-
ram. pñm p grāz. pñm p iusticiā. partim p
miscōiaz. ut nihil ita i hoc mūdo inordinatū
relinquat. **U**bi **A**ug. **S**icut splēdor ex suba
solis nascit. ita et filiū ex suba pñs genituz
intelligam? **E**t sicut nō est sol aut ignis pri?
splēdore suo. s. ex ipso nascit: s. ex q. sol aut
ignis pcessit. simul cū eo et splēdor ei? appa-
ruit. nec dici pē splēdor sole ut igne posteri-
or. cū tñ (ut dixi) ex ipso nascit. **S**i g. i crea-
turis aliqd inuenit qd et nascit et posterius
non sit genitore suo. cur hoc a creatore fieri
posse desperes? **S**icut splēdor ex sole nat? re-
plet orbē terraz. et tñ a genitore suo nō ab-
scindit aliqd nec recebit: ita et fili? ex patre
genit? ubiq. dum sit. i pze sp pmanet. **E**t sic
subaliter splēdor i sole est. et sol i splēdore. ita
subaliter pñ in filio et fili? i pñe est. **E**t sicut
soli et splēdori vna suba dū sit. nō tñ vna p-
sona. q. nec solem splēdorez esse. nec splēdore
dicim? solē. ita et pñ et fili? cū sint vni? essen-
tie nō tñ vni? sūt pñone. **E**t sicut sol splēdore
calefacit. et illuat et siccāt et soluit et excan-
didat et denigrat. et omīa q. ei a dño iniūcta
sūt opat: ita et pñm p vniū genitū filiū suū
oia legim? fuisse opatū **H**ec **A**ug. **S**cdm
eūdz **A**ug. hoc initiū scfi euāgelij qdaz pla-
tonic? aureis lris pscribēdū: et p oēs ecclias
i locis eminetissimis pponēdū esse dicebat. **220**

Omie de? pñ omīps q. coeñū et coeqlis.
lez. et pbalē tibi añ oia scfa filiū in-
effabiliter genuisti. cū q. atz spūscō
oia visibilia et inuisibilia ac me miser pctorē
int oia creasti: te adoro. te laudo. te glifico.
esto xpi? mibi pctori: et ne despicias me op?
manuū tuaz: s. salua et adiuua me ppter no-
mē scfm tuū. **O**pi manuū tuaz dextera por-
rige. carnali fragilitati succurre. **Q**ui me fe-
cisti. refice infectū vitij: q. me foast. refor-
ma corruptū pccis: ut fm magnā tuā misē-
ricordiā. salues aīaz meam miserā **A**men.

De inuentōne remedij p saluatōne genēis
humani. et natiuitate vrgis Marie. **C**a. II.

In principio cū lucifer
creat? ess. erexit se p deū creatorē
suū. et i ictu oclis de excello celoz
pict? ē i infernū. **E**t ob hāc cāz
decreuit de? gen? hūanū creare: ut p ipz possz
casū luciferi et socioz ei? restaurare. q. propē
diabol? hōi inuidēs. sibi insidiabāt: et ad pce-
pti trāsgressiōz ipm inducē nitēbāt. **E**t qdā
gen? spētis sibi eligebat: q. tē erect? gēdiebāt.
et caput vrgineū hēbat. **I**n hūc fraudulēt? de-
ceptor intuit: et p os e? lcqns. vba deceptoris
mlieri narrauit: ac eā decipiēs sūt omīe gen?
hūanū. mortē induxit. **E**t oportebat nos oēs
carcēz iferni igrebi. d. q. n. potēam? alie? adiu-
torio eripi. **S**z tābē pē miscōiaz. et dñs toti?

De remedio

psolatio. clemēter respexit statū nre dam-
nationis et nos p semetipsū liberare decreuit
sup q signum nobis p oliuā dedit. quā colū-
ba inclusis i archa afferebat: q miscdiaz dei
futurā inclusis in limbo pcedebat. Nō solum
em̄ his q in archa erant miscdia pmittebat.
sed et toti mōdo signū salutis i oliua dabat:
et hoc idēz de pmostrauit nob i multis alijs
figuris. **A** pncipio at pbitōis nre. abaz in
agro damasceno iuxta ebron d terra foato
et a dño i paradiso voluptatis translatō. ac
eua in paradiso de costa abe dormientis facta.
et p cōsorte ei data: ipsiqz primis pentibz. i
paradiso ad opandum et custodiendū colloca-
tis. et dehinc ppter vetiti esum. per diuini se-
creti seueritatem expulsis. supna miseria
nō destitit hoīes incitare ad bonum p ocul-
tos instinctus: nec distulit hoīez errabundū
ad pñiaz reuocare. spem venie dāto. per re-
promissū saluatoris aduentū. **E**t ne forte p
ignorātiā et ingratitudinē tāta dei digna-
tio nre salutis foret inefficax: i quinqz huius
scilicet etatibz. p pñarchas. iudices. sacerdotes.
reges et pphas. ab **A**bel iusto vsqz ab **I**ohā-
nem bapt. filij sui aduentum pñunciare re-
mittere. et pfigurare nō destitit. ut p multa
milia tpm et annoz magnis et varijs mltipli-
catis oraculis. et intelligētijs nras ab fidez
erigēt: et affectu p nimia et viua desideria in-
flāmaret. **U**n Leo papa. Cessent illoz que-
rele q de dñice natiuitatis tarditate causāz
tāq pteritis tpm nō sit impensū: qd i vltia
mōi etate sit gestū. **E**lbi incarnatio hoc p-
tulit faciēda. qd facta: et sacm salutis hu-
mane. i nlla vnqz antiqitate cessauit. **Q**d pbi-
caueit apli: hoc anūciauerūt pphē. **N**ec sero
est impletū: qd sp est creditum. **B**apia bō et
benignitas dei. hac salutiferi opis mora. ca-
patōes nos sue vocatōis effecit. **E**t qd mul-
tis signis ac mltis vocibz. multisqz misterijs
p tot fuerat scia nūciatū: i his euāgelij di-
ebz nō esset ambigū. **E**t natiuitas salua-
tōis. tāto pstantōrez in nobis gigneret fidē:
qto pñicatio ei. et antiqoz pcessissz et crebri-
or. **N**ō itaqz nouo psilio de humanis rebus
nec sera miseratione psuluit: s; a cōstitutōne
mōi. vnā eādemqz oībz cāz salutis instituit.
Gra em̄ dei q sp ē vniuersitas iustificata sā-
ctor: aucta est xpo nascēte nō cepta. **E**t hoc
magnum pietatis scim tāpotēs etiaz i suis si-
gnificatōibz fuit. ut nō min⁹ adepti sint q il-
lud credere pmissū: q qui suscipe donatū.
Dec **L**eo papa. **E**t nō. fm **A**ug. q xpc non
prius venit. nisi hō de lege naturali et scripta
pñicent. q si xpc statim venissz. diceret
hō. q p legē naturalez saluari poterat: et su-
pfluum crederet aduentum xpi. siliter dicere
poterat de lege scpta. **S**ed ppto q nō sic sal-
uari poterat. cū oēs ad inferos descenderūt.
tunc venit ipe: qz tunc erat tps miserēdi. **E**t

saluatōis hūani generis

pus venire nō fuit necesse: qz nō pdest mebi-
cina spūalis sñ affectu recipiētis. **N**ec poste-
rius veit: ne fides et spes ex pmissa incarna-
tōne pīrent. **S**i em̄ tardasset venire: qttidie
decreuissent et tepuissent. fm eūde **A**ug. ma-
gnū desiderū habebāt antiq vide xpm. sci-
ebāt em̄ illū esse vētur: et nō solū pñarche et
pphe. s; etiā om̄s q pie vivebāt: desiderantes
dicebāt. **O** si h me inueniet illa natiuitas: o
si qd crebo. videbo oculis meis. **S**i g̃ fideles
isti tātum desiderabāt. tāq deuoti erant xpo
abhuc venēo. qd faciēdū est iaz suscepto: **S**z
de nob miseris hui⁹ moderni tps. q nec tātū
afficimur ad grāz exhibitiā: quātū antiq af-
ficiebāt ad pmissā. **U**n **B**ern. **D**esiderū su-
spiratium xpi i pñiaz. frequētissime recogi-
tās. cōpungor et pfundor i memetipso. et nūc
vix cōtineo lacrimas: ita pubet teporis tor-
porisqz miserabiliū tpm hōz. **C**ui nāqz nrm
tātū ingerat gaudiū h⁹ grē exhibitio. quātū
accēderat veteres desiderata sola promissio:
Dec **B**ern. **C**ū ig̃ per longissima tpa. circa
spaciū quinqz milia et fere ducentoz annoz.
miserabiliter iacēt gen⁹ humanuz: et nullus
ppter pccm pmi hoīs ad eternā bēitudinem
ascēdere possz ad primū beatissimi sps ppa-
tientes tandē ruine. ac de sua solliciti restau-
ratione: s; pluries antea. tñ adueniente ple-
nitudine tps. instātius et deuoti⁹ dño suppli-
cauere. **U**n miscdia pullabat viscera pñis ut
subueniret. secum hñs pacē: s; p̄dicebat vēi-
tas. secū hñs iusticiā. et inter eas mag̃ cō-
trouersia facta est: put narrat **B**ernb. lon-
go sermone de anūciatōe. **S**z dicti sui sūma
hec est. **D**icebat miscdia deo. **E**get miserationē
diuina creatura rōnalis. qm̄ misera facta ē
et valde miserabilia: venit tps miserēdi e⁹.
Ecōtra veritas dicebat. **Q**ueso dñe impleri
sermonez: quē locut⁹ es. **T**otus moriaē **A**dā
cum oībz q erāt in eo: qñ pñaricando pomū
vetitum gustauit. **D**ixit misericordia. **E**t qd
dñe me fecisti. **S**cit. n. ipa veritas. q ego pe-
rij: si nunq misereris. **E**cōtra veritas. **S**i p-
dictam tuā sniaz pñaricator euaserit: perijt
veritas tua. et nō pmanet in eternū. **F**uit at
hec questio. p patrez missa ad filiū. **E**lritas
at et misericordia. corā eo eadez dicebāt. **N**ō
videbāt quō circa hoīez possz miscdia et ve-
ritas simul psuari. **S**cripsit at rex sniaz sic
ptinentē. **D**ec dñe. **P**erij si **A**baz nō moriaē.
et hec dñe. perij si miscdiaz nō psequitur. **F**iat
mora bōa et hē vēqz qd postulat. ut et **A**baz
moriaē et miscdiaz psequē. **O**bstupescit om̄s i
vbo sapie. et pñsent q moriaē adā miscdiaz
psequēdo. **S**z qrit quō mora possit fieri bōa
cū horribil sit ipo auditu. **R**ndit rex. **M**ora
pccoz pessima: s; scōz ē pñiosa et vite ianua
Inuēiat g̃ q ex caritate moriaē nō obnoxi⁹
morti. et sic mora nō potēit tēne inoriū: s; fa-
ciet i ea foramē p qd trāseāt libati. **P**lacuit

fmo. Sed ubi: aut. talis poterit inueniri? Circuit g' orbē terrarū veritas. et nemo mō? a sorde. nec infans vni? diei. S; 7 miscdia p' lustrat celū. et neminē inueit. q' sufficientem ad hoc hēat caritatē. Si g' hec victoria debe- bas. q' nemo maiorem caritatē hēet. ut aīaz suā p' suis inutilib' ponēt. Rebeūt itaq' ad p'stitutū diē anxie plurimū. nō inuēto qd de- siderabāt. Tādē seorsū par eos p'solās: dixit. Nescitis qz nō est q' faciat bonuz. nō est vsqz ad unū. Qui debet cōsiliū ferat auxiliū. In- tellexit hoc rex. 7 ait. Penitet me fecisse ho- minez. Pena inqt tenet me. Penā sustinere incūbit mihi. p' hoīe quem creauī. Et vocato angelo Gabriele: dixit. Elade: dic filie syon. Ecce rex tu' veit. Festinauit ille. 7 ait. Ador- na thalamū tuū. et suscipe regē. **Hec Bern.** Elites g' q' magni piculi et q'tū fuit p'ctm 7 q'magna difficultas sit inuenire remediū. In hoc itaq' p'senset p'dicte virtutes. et tūc impletū est illd' p'phicū. Misericordia 7 veri- tas obuauerūt sibi. iusticia et pax osculate sūt. Eū et Leo papa. qz nō ita i' primū hoīez diabolus violent' extiterat. ut eum i' partes suas sū arbitrij p'sensioe trāfferet: sic destru- endum fuit p'ctm volūtariū 7 hostile p'siliū. ut dono grē nō obessz norma iusticie. In to- tius igit' humani generis strage cōi unū so- lum fuit remediū. sub diuine rōnis occulto qd posset subuenire p'stratis. si aliqs filiorū Adam originalis p'uaricatiois alien' atz in- nocens nasceret. qui ceteris exemplo p'dessz et merito. S; qz hec naturalis generatio nō sinebat: dicens. David fact' est filius dō. et de p'missi generis fructu ples ē orta sū vitō. Eū etiā Anshel. Natura n'ā ad similitudinē dei i' principio creata fuit. q'ten' indefinēter ipo deo frueret. 7 ei' gl'a sū omī corruptōe 7 mu- tabilitate aliqn potiret. Hoc tāgrāde bonū. statim i' primis p'ntib' p'bidit. atz i' hui' mōi miseras infelix 7 p'ceps ruit in eternas mi- serias: decurso vite labētis articulo. mltōin- felici' ruitura. Trāsiēt multa sc'la. 7 bāna- tōnis ipi' immanitas. sup omēs filios hoīm est in deteri' roborata. Nec ei' sūmi sapiā dei. vllā i' massa creatōis humane viā inuenit. p' quā ut disposuerat. i' mūdū veniēs tāluctu- ose p'bitū subueniret. donec ab istā de q' loq' mur ūginē vētū essz. Sed hec mox ut i' mōm venit. p' humane generatōis lineaz. tāta oīs boni virtute atz p'stantia. p'fecte resplenduit ut eaz ipā sapiētia dei. vere dignā iudicaret p' quaz i' hoīez veniens. nō tñmōdo reatū p' mox hoīm. sed et totū mūdū p'cā deleteret: atz diabolūz sui opis inimicū cum suis elideret. necnō damna p'ie celestis. hoīez illuc redu- cendo reintegraret. Quis igit' ista p'pendens. estimare queat. q' laude digna sit. q' tātoz bo- noz sola p' cūctis mediatrix effici meruit. **Hec Ansh.** Nec fuit ista virgo subito et ca-

su inuenta: sed ab eterno predestinata. Unde Damasco. Ipa dei genitrix ab eterno etiam p'uiso tpe dei concilio p'determinata. et d'f'is imaginatōib' et sanctificatōib' p'phaz p' spi- ritū s'ctum p'imaginata et p'dicata fuit. Ex- urgam' g' i' gr'atū actiones. 7 p' tāta dei circa nos dignatione. laudes referam' cū Anshel- mo: dicētes. Adoram' te x'p'e rex isrl'. lux gē- tiū. p'iceps regū ter re. d'ne sabaoth virt' dei omīpotētissima. Adoram' te p'ciosū n're redē- ptionis p'ciū. hostiam pacificā. q' sola odoris tui inestimabili suauitate. p'rez q' in altis ha- bitat. ab respiciendū hūilia inclinasti. 7 filijs ire placabilem reddidisti. Tuas x'p'e misera- tiones p'dicam'. tue suauitatis memoriā cū habūdātia eructam'. tibi x'p'e sacrificiū lau- dis immolam'. p' multitudie bonitatis tue quaz oñdisti nobis semini nequā. filijs scele- ratis et perditis. Cū. n. abhuc essem' inimici tui d'ne. 7 antiq' mors i' omēz carnem iniquū exercēt d'niū. cui omē semen Adaz lege p' mordialis culpe obnoxiz erat. recordat' es uberrime misericordie tue. 7 p'speristi de s'bi- limi habitatōne tua. i' hāc vallez ploratōis 7 miserie. Elidisti d'ne afflictōz p'li tui. 7 tact' dolore caritatis intrisec'. apposuisti cogita- re sup nos cogitatōes pacis 7 redēptionis. **Hec Anshel.** Tacitis autē illis. que ab in- itio omīs creature. vsqz ad sancti filij sui ad- uentum. de hac beata virgine p'kata sūt: tā p' eos qui ante legem. q' per eos qui sub lege iusti fuerūt. de natiuitate ipsi' quaz q'dem ex linea generationis humane descēdisse scim'. et magna quebaz atz mirāda signoz indicia p'currisse credim'. p'sequenter aliq' videam'. Ergo itaqz gloriosa. ex qua incarnatio filij dei est facta: de tribu iuda. 7 stirpe dauid est orta. Naz (ut ait Crisost) dignum atz conue- niens erat celesti misterio: ut eadem Maria que mater dei fm carnem esse meruit. et ex regali genere. 7 ex sacerdotali origine nasce- ret: de qua fili' dei. qui rex 7 sacerdos etern' est. corpus humane carnis assumpsit. Anno aut' imperij Augusti. circiter. xxvij. nata est gloriosa ūgo Maria. ex p'ie Joachim de naza- reth: ex matre Anna. de sephor oppido distā. de ad duas leucas de nazareth: ambobus iu- stis aī deum. Qui p' annos viginti ple carē- tes. p' habenda sobole orauerunt: vouētes se illaz d'no oblaturus. Cum ac videret Isachar sacerdos Joachim inter p'ciues suos cū obla- tione assistere. spreuit illū impropetās steri- litatem. Qui impropetij pudore ad pastores pecorū suorū se cōtulit. ibiqz appuit ei angel' d'ni. p'fortās eū: et dicēs oīces ei' exaubitas. 7 elemosinas ascēdisse i' cōspectu dei. Terciā enī p'tem substantie sue dabat paup'ibus: et terciā templo et templi ministris. de alia terciā vivebat cūz domo sua. Et ait ei ange- lus. Ecce vxor tua pariet tibi filiā vocabisqz

De conceptione

nomen ei? **Maria**. Cōsecrta erit dñō ut vou-
sti. et spūs sancto replebit ex utero mris sue: et
in tēplo dñi erit puerfatio ei? **Eatēq;** ange-
lus nūciauit **Anne**. Monitūq; angelico am-
bo ascendeūt in iherl'm: et debitas grās dñō p-
soluentes in tēplo: regressi sūt ad ppa. **Con-**
cepitq; **Anna** et peperit filiā: quā vocauit **Ma-**
riam. Ab originali atē qdaz pūilegio sin-
gulari. in matris utero purgata fuit. **Unde**
Bea. Est itaq; ugo **Maria**. honoz titulis cu-
mulata: q̄ pculubio añ fuit sancta q̄ nata.
Ego puto: q̄ copiosior sc̄ificatōis bñdictio
q̄ in alijs sanctificatis ab utero in eaz descē-
derit. q̄ nō solū ip̄i ortū sc̄ificaret: s; vitam
ei? deinceps ob om̄i p̄cō pseruaret i immu-
nez. **Decuit** nimiz. ut singulari pūilegio vi-
tam absq; p̄cō ducēt. q̄ dum p̄cō mortisq; p
emptoz pareret: vite iusticieq; munus pl?
oib; obtineret. **Hec Bern.** **Uñ dic Aug.** **Q-**
b. virgo añ pceptōz filij dei. sc̄ificata fuit. q̄
p̄ccare venialiter potuit: sed p' cōceptōz fi-
lij dei nec mortaliter nec venialit' peccare po-
tuit. **Ipsa** atē gloriosa virgo **Maria** cū triū
ess; annoz. portat' ad tēplum: et a p̄ntib; i
tēplo oblata. intra septa tēpli. cum alijs vir-
ginib; collocata. ut lras discēt et dñō serui-
ret. ibidez vsq; ad annū. xiiij. p̄māsit. **S;** ac-
celerato in ea diuina grā rōis vsu. qñ p̄ntes
eaz in tēplo dimiserūt. extunc statuit in corde
suo. deum h̄re in p̄ez. et fecit se doceri dei le-
gem. ac deuote et frequenter cogitabat. quid
posset facere deo gratū: ut sibi grāz suā dare
dignaret'. **Pete**bat vō affectuose a deo grāz
obseruādi mādata et p̄cepta legis. et ut facēt
eaz amare oīa q̄ ip̄e amat: et odire oīa q̄ ip̄e
odit. **Pete**bat q̄ om̄es virtutes. p̄ q̄s effecēt
gratiosa añ p̄spectū suū: et meli' ac meli' in
dei ope p̄ficiēbat. **Om̄i** tpe p̄templatōni. aut
oīzōni. aut lectōni. aut opatōni se dabat. pro
salute gen̄is humani sñ intermissione ora-
bat: scripturas de aduentu xpi frequēter le-
gebat. et quicq; in scripturis de incarnatōe
dei inueniebat: hoc osculādo et amplexando
dulciter relegebat. **Fiebat** ut i vigilijs inue-
niret p̄ior: in sapientia dei eruditior. in hu-
militate hūilior. i carmib; dauidicis elegātī-
or. in caritate ḡtiosior. in puritate purior. i
om̄i virtute p̄fectior. **Erat** em̄ p̄stās et immo-
bilis. **Et** cū q̄tidie meli' trāsiss; hāc irascē-
tes null' vidit vel audiuit. **Oīs** sermo ei? ita
erat grā plena. ut in lingua ei? aḡsceret de?.
Et erat sollicita circa socias suas. ne aliq; ex
eis in ullo sermone offenderet. ne aliq; in ri-
su vocem suā exaltaret. ne aliqua iniuriosa
vel supba circa parem suā existeret: et ne in
aliquo peccarent. **Sine** intermissione bñdi-
cebat dñm. **Et** ne forte i salutatiōe sua a lau-
dib; dñi tolleret: siq; eā salutabat. ip̄a p re-
salutatiōe. deo grās rñdebat. **Deniq;** p̄mū ab
ip̄a exiuit. ut dū hoīes sc̄i salutāf. deo grās

sc̄ificatiōe Marie vgi.

bicāt. **Ipsa** etiam prima oīm deseruāda vir-
ginitate. nisi de? aliter ordiaret. votū vouit
q̄ nulla ab initio seclī. ex quo h̄ fact' est mū-
dus. deo obtulit. tāp̄ubēter. tamhūiliter. tā
deuote se habebat: q̄ vita ip̄i? exemplū viuē-
di cunctis p̄bebat. **Unde** de vita ei? sic scribit
Ambro. **Sic** nobis tanq̄ in imagine descri-
pta vita **Marie**: ex q̄ velut speculo. refulget
species castitatis et foīa virtutis. **Virgo** erat
corpe et mente: corde humilis. v̄bis grauis.
aīo p̄ubēs. loquēdi p̄tior. legendi studio-
sior: nō in incerto diuitiaz. sed i p̄ce paup̄is
spem reponēs. **Inēta** opi. verecunda fmo-
ne. arbitrū mentis nō hoīez sed deū querere
nullū ledere. oīb; bene velle. maiorib; assur-
gere. equalib; nō inuidere. iactātiā fugere.
rōem sequi. amare virtutē. **Qñ** illa vel nutu
lesit parentes. qñ fastidiuit humilē. qñ irri-
sit debilem. qñ vitauit inopem: **Nihil** toruū i
oculis. nihil p̄cay in verbis. nihil inuerecū-
dum in actu. **Non** gestus fractior. nō incess'
solutior. nō vox petulantior: ut ip̄a sp̄s cor-
poris. simulac̄ fuerit mētis et forma p̄bitas-
tis. **Talis** em̄ fuit **Maria** ut eius unica vita
oīm disciplina sit. **Si** igit' actor nō displicet
op' p̄bem: ut q̄cūq; sibi exoptat p̄mū imi-
tet' exēplū. **hec Amb.** **Uñ et Ansel.** **Nota**
igit' et infātiles annos exuta. q̄ caste. q̄ sc̄e.
q̄ deo digne vitā instituerit ac institutā ege-
rit. v' cogitatu q̄at p̄iectare. **Nlli** deniq; du-
biū. castissimū cor: et sc̄issimā aīaz ei? fun-
dit' fuisse ab omni macula p̄cō iugi angeloz
custodia p̄tectā. utpote: aulaz quā su' et oīm
creator de?. corporaliter inhabitat'. et ex qua
hoīez sue p̄sōe unitatē ineffabili fuerat opa-
tōne sūptur'. **Et** qd mir'. **Nam** et inter hoīes
vlus obtinuit. si tñ celestib; ab terrena p̄t eē
p̄patio vlla. ut cū p̄pōtēs aliq; v' p̄sona di-
ues aliq; vabit hospitāf. cliētes p̄curēt lo-
cum. muniāt. mūdēt. orient atz custodiant.
q̄ veniēti dñō suo apt' adhabitābū et p̄gru'
fiat. **Qñ** talis apparatus fit p̄ aduentu terreni
hoīs. et momētaneē p̄atis: q̄lis f̄utam' ap-
paratus oīs boni fiebat p̄ aduentu celestis et
eterni regis in corde sc̄tissime vginis. q̄ illū
nō solū erat in semetip̄az trāsitiue hospitatu-
ra. s; etiā ex suba sua hoīez factū paritura.
Hec Ansel. **Cōsidera** h̄ atēte stutes et mo-
res vginis **Marie**: et p̄ posse tuo etiā imitari
stude. **De** **Marie** cōceptōne et sc̄ificatiōe
est sciendū. q̄ cū de? humanā naturā assume-
re decreuiss; p̄gruū fuit. ut m̄ez de q̄ nascēt'
p̄mitteret. **Et** hec p̄ filiā regis **Astragis** p̄fi-
gurata fuit. q̄ (ut in scholastica hystoria dī)
i visione vidit. q̄ de utero filie sue vitis pul-
chra crescebat. q̄ frondib; et florib; se dilata-
bat: et fructū p̄ferēs totū regnū suū obūbra-
bat. **Dictūq;** ē ei. q̄ de filia sua rex magn' na-
sciturus erat. q̄ p̄t' **hec Eyp.** **regez** generauit
q̄ filios isrl' de captiuitate babiloica libauit.

De desponsatione

Ita Ioachim dictū est. q̄ filiā gigneret. que xpm regez portaret: q̄ nos de captiuitate diabólica liberauit. q̄ et vera vitis fuit et totū mūdū obumbravit. **I**pa etiā p̄figurata fuit p̄ fontē signatū i horto p̄cluso positū: q̄ eaz p̄clusā in utero m̄ris spūsc̄s lāctificauit et sigillo sancte trinitatis sic p̄clusit et signauit q̄ in eā nūq̄ aliq̄d coinquinatum introiuit. **D**ec etiā p̄figurata fuit p̄ stellā Balaam. q̄ p̄misit q̄ de iacob oriret stella: p̄ quaz figurabat Maria. fluctuantū ductrix et abutrix singularis et p̄cipua: sine q̄ stella nō poteramus hoc feruidū mare p̄trāsire: nec ad portū celestis p̄ie puenire. **I**pa etiā. b. ugo q̄ ab suaz natiuitatē p̄figurata fuit p̄ virgā de radice et stirpe p̄esse p̄is dō egressam. d̄ q̄ flos amenissim⁹. s. xpc̄ ascendit: sup̄ quaz septiformis grā spūsc̄i requieuit. **Q**uō ac florez p̄duxit: p̄figuratū fuit i porta clausa quā dñs Ezechieli mōstrauit. q̄ nunq̄ apiri debebat: sed dñs solus p̄ eā clausā trāsire volebat. **I**psa etiam p̄figurata fuit. p̄ tēplum qd̄ Salo. dñō edificauit. **D**ec tēplū erat cōstructū marmore candidissim⁹: et ornatū intrinsec⁹ auro mūdissim⁹. **S**ic Maria erat albilissima cādoze purissime castitatis: et ornata intrinsec⁹ auro perfectissime caritatis.

Oblatio dñi Marie i tēplo fuit p̄monstrata p̄ mensā solis i sabulo: de q̄ mensa dñi i scholastica hysto. **D**iscatores. n. q̄daz rethe i mare mittētes. casu mirabili mensam aureā ex traxerūt: q̄ ipi soli materiali (quem gens illa tanq̄ deū coluit) oblata fuit i tēplo. qd̄ ibidē in littore maris i sabulo cōstructū erat. **P**er illā mēfaz q̄ i tēplo solis matēialis ē oblata. bñ est Maria figurata: q̄ vero soli. i. summo deo. et in tēplo solis eternalis est oblata. **E**t pulchre p̄ mensā Maria est figurata: q̄ p̄ eā celestis esca nob̄ est collata. naz ipa filiū dei ihm xpm nobis generauit: q̄ nos suo corpore et sanguine refocillauit. **I**tē p̄monstrata fuit p̄ **I**ep̄e filiaz. s. illa ex abrupto et indiscrete oblata. deo postea fuisse nequiuit. maria uero rite et discrete oblata. p̄ oblatōez suā sp̄ dñō fuiuīt. **I**lla p̄ victoriāz hostiū tpaliū p̄ grā r̄uactione: maria añ victoriā. p̄ victorie hostiū tpaliū collatione. **Q**ualiter autē deo fuiuīt et quā vitā hūit: hoc i horto illo suspēso demonstratū fuit. quez rex p̄saz v̄rozi i alta structura plantauit: de q̄ p̄iaz suā belon ge p̄teplari affectauit. p̄ quaz p̄teplatua vita Marie designat: q̄ i tēplo dñi p̄teplatū i sistens. p̄iaz celestem sp̄ p̄teplabat. **O**io.

O Virgo virginum Maria: que nec p̄mam similez visa es. nec habere sequentes: q̄ prima inter feminas seruante virginitatis votū vouisti. et gloriosū munus deo obtulisti. cū hoc a nullo hoīe: nec dōo dedicisses. nec exēplo ad imitatōz inuitata fuisses: hacq̄ dōtute et ceteris ornata dō

Virginis Marie. Cap. iij.

placuiſti. et viuēbi exēplū oībo reliquiſti. de p̄cor bonitatez tuam immēfaz: ut tu summū meū solatium. dirigas vitā meaz. meq̄ tuas dōtutes et exēpla p̄posse imitari facias: et grāz tuā sp̄ mibi adesse concedas Amen.

De desponsatōe virginis Marie.

Ca. III.

Virgo itaq̄ domini maria. cum etatis p̄cessu q̄ttidie etiā i dōtutib⁹ p̄ficiēbat. et q̄ p̄ et m̄ eaz dereliquerāt: dñs eam assūpsit. **Q**uottidie nāq̄ ab angelis frequētabat. q̄ttidie diuina visitatōe fruebat. q̄ eā a malis oībo custodiebat. et bonis oībo redūbare faciebat. **I**taq̄ sic usq̄ ad annū. xiiij. p̄uenit. **T**ūc p̄tifer publice denūciauit. ut uirgineā q̄ i tēplo p̄stituta. hanc etatē impleſſet domū reuerteret: ac nuptiā opaz darēt. cui mandato cū ceteris p̄ne paruissent: sola ugo maria hoc se facē nō posse r̄ndit. **S**iquidē et p̄ntes suos se dixit dñi seruitio mācipasse: et insup̄ seipaz dñō uirginitatē uouisse. **P**ōtifer igr̄ i angustia posit⁹ cū neq̄ s̄ scripturā. q̄ hīc uouet et reddite. votū infringēdū putaret: neq̄ morē genti insuetū introducere audēt. p̄siliū hūit cū p̄morib⁹. qd̄ esset faciēdū: oībusq̄ i p̄ne placuit. dñm sup̄ hoc eē cōsulendū. **E**t ceteris q̄dem oīonī incūbentib⁹ pontifex ex more ad cōsulendū dñm accessit. **N**ec mora et cūctis audientib⁹. de p̄pitiatorij loco. vox facta est: p̄saie uaticinio r̄quirēdū esse: cui ugo cōmendari et desponsari debēt. illo. s. egrediet̄ uga de radice p̄esse et. **E**unctosq̄ de tomo et familia dō. nuptiā abiles nō p̄ugatos. ugas suas ad altare iussit allaturos. **E**rat autē inter ceteros hō noīe Ioseph q̄ cū uirgā suaz attuliss̄. et ipa ilico florem germiass̄. atq̄ i ei⁹ cacumine colūba de celo ueniēs p̄sebilss̄: liq̄to oībo patuit. ipi uginēz desponsandaz fore. **E**ū i **N**ueris legiē: q̄ Moyses inuenit ugas Aaron germinasse. et turgentib⁹ gemmis flores erupisse: q̄ folijs dilatatis. in amigdalas deformati sūt. **P**er istā intelligi potest beata uirgo: que instar uirge fuit gracilis p̄ paupertatem. et flexibilis per humilitatem. et recta p̄ intentōnem et caritatem. **I**sta uirgo inuenta est gemmis turgētib⁹. qñ filiū dei in utero suo cōcepit: ex qua flores fructiferi eruperunt. qñ dei filius ipa manente uirgine: natus fuit. **N**az sicut flos nō violat actōz. s. ornat: sic dei fili⁹ nō uolauit uginēz. sed magis donis et gratijs adorauit. **S**c̄dm̄ **C**riso. **D**ec uga ē q̄ i tabnaclo testimonij posita: sñ hūore terre: fructū nuncis germinauit. q̄ sñ semine uiri filiū edidit q̄ tāq̄ nux ligno passiois adhesit. **E**t bñ nūc flos nunc fruct⁹ dñi. q̄ fm̄ **A**mb. uelut boni arboris fruct⁹. p̄ n̄re dōtutis p̄cessu. nūc floret. nē fructificat i nobis. nūc rediuiua corporis r̄surrectōe repat̄. **I**do etiā alibi flos.

De despōsatōe

alibi fruct' dī. q̄a utriusq; testamenti paginis p̄dicat'. **F**los ī līa: fruct' ī spū. **F**los ī lege: fruct' ī gr̄a et veritate. **F**los ī priori tab' naculo: fruct' ī sc̄do. **F**los ī obf̄uatōe carnalium sacrificiorū: fructus ī spūali intelligentia misteriorū. **S**icut. n. ī flore fruct' p̄nunciat': sic ī illis ceremonijs xpc̄ venturus significabat'. **P**atet itaq; q̄ xpc̄ flos dī ī p̄phetica veteris testamenti p̄missione: qui et fruct' vocat' ī noui testamenti gr̄e p̄fectione. **S**ed sic fructus nō apparet. virente flore. ita nec xpi veritas patuit carnali obseruatōe manente. **A**rescente vō flore. fruct' videt': qz deciditē lege. gr̄a et veritas p̄ illm̄ xpm̄ facta tenet'. **I**ḡ vgo dñi cū q̄busdā vginibz col' lactaneis suis. q̄s ob miraculi ostensione. et pudoris sui custodiā. a sacerdote accepat. ab domū pentum ī nazareth reuersa est: habēs secuz (more solito) sui pudoris custodes et testes sū quo nūq̄ p̄cessit. **E**ū **D**iero. Cū ea sp̄ singulaz v̄tutum publicitia comes ī remota mansit. qz oīno pudor indiuiduus v̄ginitati esse debet. sine q̄ castitas vera seruari nō p̄t. **N**ūq̄ iḡ. b. **M**aria sū pudoris sui custode p̄cessit. **I**oseph q̄s secessit ibidem. et mutua desponsatōe facta. resedit ī domū suā: eā dispositurus. et nuptijs nēcia p̄uisur'. **F**uit itaq; virgo **M**aria. ioseph viro sue tribo despōsata qz mulier viro alteri' tribo nubere nō poterat: qñ ad ip̄az hereditas paterna ptinebat. b̄ta aē virgo fuit vnita **I**acobim p̄ri suo. succedēs ei in hereditate: et iō ex lege cogebatur viro sue tribo nubere. **A**mbo aē de eadez tribu erāt. qz ambo a dō descēderāt: sed **M**aria p̄ **N**athan et **I**oseph p̄ **S**alomōnē. **E**t l3 **I**oseph etiā cogē ad m̄ioniu' p̄hendū fm̄ t̄pis illi' modum. tñ habebat v̄ginitatē ī deliterio et p̄posito: s3 nōdum exp̄sserat ī voto. **C**ōf̄xit itaq; m̄ionium cū virgīe: p̄mittēs se voluntati diuine. **E**t postmodū ex diuina reuelatōe **I**oseph agnouit p̄positū **M**arie: et tūc ex cōi p̄sensu vouēt v̄ginitatē suare. **E**ū fm̄ **A**ug. **M**aria et **I**oseph anteq̄ essz facta mutua desponsatio. v̄ginitatez suare p̄posuerūt: et utriq; p̄sensit ī m̄ioniu'. reuelatōe spūsc̄i. **N**ec alter p̄sensit ī alterz nisi docentē spūsc̄o. alter alteri' cognuisset p̄positum. **S**ed postea uterq; p̄positū suū exp̄mēs v̄bo deo vouēt v̄ginitatē. **A**dhuc enī (ut crediē) **I**oseph virgo erat. cui' rō hec eē p̄t. **Q**uia cū xpc̄ ī passione sua. nulli matres suandā tradidit nisi virgini: nō est p̄babile q̄ aū p̄ceptū dum adhuc essz iuuenula traheret alicui custodiēda nisi v̄gini. **F**uit aē. b. virgo despōsata **I**oseph. nō despōsatōe futuras nuptias p̄mittēte. s3 desponsatōe et p̄sensu p̄ v̄ba de p̄nti. et ita v̄p m̄ionium fuit īter ip̄os et cōsumatū: solennitates ei nuptiaz nō sūt d̄ s̄ba m̄ionij. **E**ū et **I**oseph spōsus et vir ei' solet dici. **E**ū b̄c **H**ugo. **Q**z cum

beate **M**arie

b. virgo v̄ginitatez vouisset. et p̄ntes eas nubere iuberēt. timēs illa inobediens eē p̄rentibz. nec v̄ginitatis p̄positū deferere volens. p̄ spūsc̄i edocta cōmisit se deo. certā h̄is fiduciā. q̄ eā diuina misc̄dia ita custodiret. ut possz p̄ntibz ī p̄bendo m̄ionio obedientiā exhibē. et tñ votū v̄ginitatis nō cogere frāgere. **E**t ponit exemplū de **A**brabā q̄ rep̄missione accepat ī semie ysaac. quē tñ postea iussus est immolare. **C**ui iussioni paruit. sciēs p̄certo. qz et si fm̄ hūanaz rōez p̄missione p̄na videt' iussio. fm̄ illā tñ v̄tutē q̄ deo possibilia sūt oīa. cum obedientia iussionis impleri posset p̄missio. **S**icq; sc̄m est. ut et obedientie inueniret meritum et p̄missionis p̄sequer' effectū. **I**ta potuit esse ī p̄posito de. b. virgine. **E**ū et **A**nselm'. **E**t quidē hec duo ip̄a iocūdius amabat v̄ginitatē. s. et fecunditatez. **V**irginitatem qz h̄ac deo p̄ oīa placere intelligebat. **F**ecunditatē. qz sine hac maledictū legis q̄ adhuc carnaliter custodiebat' incurrere metuebat. **D**uo ḡ erāt ī virginis aīo. inuisibili s3 magno p̄certatā p̄lio: v̄ginitatis amor et legalis maledictōnis timor. **E**lerūt liberato diu. multūq; cōcilio vicit amor q̄ p̄poderabat et terga debet timor. **E**licit in ea amor seruante v̄ginitatis et exclusit ab ea timorē incurrēte maledictōis. **V**irgo itaq; tenera et delicata. regali ex stirpe p̄genita et speciosissima. totā int̄tōnem suā. totū amorem suum. totum studiū suum ab hoc int̄dit: ut corp' et aīaz suā deo p̄petua v̄ginitate cōsec̄ret. **S**ciebat enī q̄ q̄tō sancti' eā cōseruaret tāto sublimi' ei qui oīm castissim'. immo q̄ ipsa castitas est: ap̄propinquaret. **A**mplectēdo iḡ qd̄ acceptabilius esse cognuit dño legis. sperauit et credidit se plene euasurā maledictōez date legis: reputans secum illud tante bonitatis. tāteq; sapientie: ut dum se nullaten' iuxta p̄sciaz suā meli' sc̄ire aut posse facē. q̄ faciebat aduerteret: tutū cōsiliū ne qd̄ p̄c̄i ī istis s̄b̄iret: inueniret. **N**ec decepta est. **Q**uis ei sp̄auit ī dño. et derelict' est ab eo: **D**eniq; ubi tā sc̄taz int̄tōez ei'. tācastū p̄positum ei'. tāfirmam fidē. p̄stantē sp̄m et indeficientē vidit caritatē ei'. eo misericordie sue intuitu egit circa illaz. ut nec sc̄taz int̄tōis ei' frustraret'. nec castitas p̄politi ei' violaret'. **N**e autē firmitas fidi. inirmata sp̄ci p̄stātia titubaret. aut caritatis ī ea plenitudine ficeret. occurrir' dei auxiliū. q̄ ei et qd̄ timebat: eripet et qd̄ amabat (saluo signaculo) nō auferret. **D**edit ḡ illi ut et virgo qd̄ et magis optabat p̄maneret. et nemo illam a maledictō liberarimaz dubitaret secunda fieret. **D**edit ei ut esset et prole fertilis. et v̄ginalis damni immunis. **H**ec **A**nselm'. **E**t est hic sciendū propter **M**arie cognationez. de qua in euāgelio sepe fit mētio. q̄ **A**нна tres viros suc-

cessive habuit. **Primo** Joachim. **Secundo** Eleopham fratrem Joseph. **Tercio** Saloman. de quibus horum filia una suscepit et quilibet Mariam appellavit. De tres Marie tres viros habuerunt. **Prima** Joseph. **Secunda** Alpheum. **Tercia** Zebedeum. **Prima** parit christum. **Secunda** Jacobum minorem et Joseph iustum. qui et barabas est dictus ac Symeones et Iuda. **Tercia** Jacobum maiorem et Iohannem euangelistam. Jacobus autem Zebedei filius posterior natus tamen maior est dictus. quia prius a domino vocatus: ad cuius distinctionem Jacobus Alphei minor est appellatus. **Hic** Jacobus minor et tres fratres sui pre ceteris sanguineis dicti sunt fratres domini. quia non solum cognati erant de duobus sororibus. sed et putabantur agnati tanquam ex duobus fratribus. scilicet Joseph et Cleopha descendentes. **Inter** quos tamen anthonymice Jacobus frater domini est dictus. quia erat ei in facie et liniamentis corporis similis. **Voluit** autem dominus matrem habere suam virginem. et non de simplici sed de desponsata concipi et nasci. dominus ex causis: quia quidam accipiunt ex parte pueri. quidam ex parte matris. quedam ex parte aliorum. **Ex** parte pueri sumuntur rationes quinque. **Prima** secundum Hieronymum. propter declarationem originis. ut per generationem Joseph. cuius Maria cognata erat. origo Marie monstraretur. et more scripturarum. genealogia christi per virginem describeretur. **Secunda** secundum Ambrosium. propter remotionem suspicionis. ne scilicet a legis iniuria inceperet videretur: cum partus innupte. lege damnaretur. **Tercia** secundum eundem. propter remotionem suspicionis. ne scilicet Herodes et iudei christum iuste quasi de adulterio natum persequi viderentur: et ab infidelibus tanquam illegittimum abiceretur. **Quarta** secundum Origenem. propter sustentationem pueri. maxime cum debet in egiptum portari. ut. scilicet a Joseph nutriretur. unde et Joseph nutritus domini appellatur. **Quinta** secundum Origenem. Hieronymum. et Ambrosium. propter occultationem natiuitatis christi. ut videlicet misterium et parte filii dei diabolo celaretur. dum eum putaret. non de virgine. sed de uxore generatum. **Item** quinque rationes sumuntur ex parte matris. **Prima** secundum Ambrosium. ne gravis apparens infamaretur: et ideo permittit dominus. quod potius de suo ortu. quam de matris pudore dubitaretur. **Secunda** secundum Bedam et Hieronymum. ad vitandam pene. ne. scilicet tanquam adultera a iudeis calumniaretur: et sic quasi iuste lapidaretur. **Tercia** secundum Hieronymum. et Origenem. ad sustentationem solacii: ut. scilicet viri ministerio et solatio. et maxime in egiptum fugiens. et inde rediens frueretur. **Quarta** secundum glossam. ad roborandam fidei: ut. scilicet Marie verbis maior fides adhiberetur. innupta enim pregnantis. mentiri videretur. nec ei si se virginem esse diceret: crederetur. **Quinta** ad participandam statum singuli. ut videlicet mater domini haberet aliquod cuiuslibet statum. scilicet virginis. matrimonii. et viduitatis. **Item** quinque rationes sumuntur ex parte aliorum. **Prima** secundum Ambrosium. ad remotionem excusationis peccati. ne virginibus impu-

bicis et male viventibus. velamen excusationis preberetur: ex quo mater domini infamata videretur. **Secunda** secundum Origenem. ad confirmationem matrimonii. contra futuros hereticos. matrimonium damnare volentes: vel ut per hoc quod de virgine et desponsata nasceretur. uterque status et virginum et coniugatorum approbaretur: contra hereticos alteri istorum detrahentes. **Tercia** ad sublevationem obprobrii. ut scilicet ab omni gradu feminarum tolleretur obprobrium. quod in Eva incurrerant omnes femine: et tam virgines quam nupte. quam etiam vidue a communi obprobrio quod in Eva protraxerant eximerentur in persona Marie. **Quarta** est ad commendationem exempli. ut videlicet ostenderet facta. desponsatione. ante conventionem libere esse transire ad meliora vota. sponso in requisito. ut est in religionis ingressu. ubi anima desponsatur deo: sicut fuit in beata virgine. **Quinta** est secundum Crisostomum. ad declarationem misterii. quo. scilicet ipsi christo desponsatur ecclesia. que virgo est immaculata speret sine ruga: cuius virginis sumus filii. in fide ihesu christi. quia secundum Leonem papam. quo spiritu de virginis utero nascitur christus: hoc de ecclesie utero nascitur christianus. **Idem** autem secundum Crisostomum. Beata Maria fabro lignario desponsata fuit. quia christus ecclesie sponsus. omnimodum salute per lignum crucis operari debebat. **Et** secundum Augustinum. Christus natus est de matre quam fabro desponsata erat. omnes carnis nobilitatis tumores extinxit. **Hec** fuit prefigurata per virginem saram Raguelis filiam Tobie desponsatam: quam ab omni concupiscentia mundum suavitatem animarum. **Alto** magis Maria Joseph desponsata: quam virgo in eternum permansit immaculata. **Compas** etiam ergo Maria turri fortissime. quam dicebat baris: que (ut in Scholastica historia dicitur) duobus custodibus defendi poterat: ab omnibus viventibus. **Tam** fortissima et invincibilis fuit ergo Maria: cuius custos precipuus erat de eterna sapientia. **Cuius** vita etiam preceps turri David: quam munita erat mille clipeis. quam de ea dependebat quia mille virtutes et multiplex in Maria apparebat: quibus vita et munita erat. in tantum quod omnis temptatio et peccata superabat: et non solum hoc a se. sed etiam ab alijs gratiam suam infundendo repellebat. **Considera** modo. quante animam hanc beatam virginem. et etiam quante post eam mulieres et virgines fuerint: hec tamen sola mater domini fieri meruit. **Magna** enim et ineffabilis gratia est: ut una ex tantis milibus eligatur. **Idem** autem pro ceteris electa fuit: quia ceteras alias sanctitate precelluit. **Item** Anselmus. Eam solam. scrutans coram et renes deus. ex omnibus virginibus quas capiebat mundus elegit et sacrauit. ut habitaret in ea corporaliter: quam iam plenam partem virtutibus fovebat et circumplectebatur spiritualiter. **Ipse** autem omnes mulieres sanctitate precelluisse: puto quod intelligit. qui animadvertit. Nam alie quidem partes gratiarum meruerunt: ipsa autem

plena gr̃a ab angelo salutaf. **Dec. Ansel.**
Alue virga jesse florida et fructifera
 Maria virgo beiffima: de qua unic' ille
 et singularis flos et fruct' p̃dijt. vñ vir-
 tutu spūaliu germen erupit. flos suauiffim'
 emittēs odorē: fruct' sapidiffimus. immitēs
 dulcorem. flos c' bonitas expellit mesticiā:
 fruct' cui' satietas plenā dat leticiā. **Bñ**
 dicta vgo de radice jesse: bñdict' et flos q' de
 tali radice ascendit. **Benedicta arbor: bñdi-**
et' et arboris fruct'. Tuo g' flore me recrea.
 Tuo fructu ab omī miseria me libera. virgo
 Maria in eternum benedicta Amen.

De conceptōe Johānis p̃cursoris. Ca. III.

Aut in diebus illis
 s. i dieb' Derobis regis iudee. sa-
 cerdos qdam noīe Zacharias de
 vice abia. et vxor ei nomīe Eliza-
 beth aaronica: erātq; ambo iusti añ deū. nō
 sicut ypocritę qm̃ fingūt iusticiā añ mūdū:
 inceffētes in oībo mādatis q̃tū ad obfūatiā
 moraliū p̃ceptoz: et iustificatiōib' dñi. q̃tūz
 ad obfūatiāz ceremonialiū: sñ querela. q̃tū
 ad obseruatōz iudicialiū. qz pacifice ad pri-
 mos se habebāt. et nō erat illis fili' p̃pter ste-
 rilitatē. q' est cā spālis mulieri. et senectutē q'
 est cā cōis viro et mulieri. **Ex** q' apparet cōce-
 ptio p̃cursoris miraculosa. qz nō fuit tm̃ per
 naturā. s; p̃ nat'az gr̃a diuina adiutā. **Iste**
Derobis de p̃re ydumeo descēdēs fuit alieni-
 gena. et iaz scep̃t' ablatū fuit de iuda: et idō
 t̃ps aduent' x̃pi instabat. qz Jacob p̃iarcha
 spū p̃phetico signū aduent' x̃pi p̃dixerat. qm̃
 regnum iudee ad alienigenā trāslatū ess; di-
 cēs. **Nō auferē** scep̃t' de iuda q̃c. **Et** scien-
 dum ē q' cū Moyses unicū instituisse sūmū
 sacerdotē cui mortuo vn' p̃ ordinē succedēt:
Dauid volēs ampliare cultū dom' dñi. de vi-
 ginti q̃tuor faillijs q' descēderāt ab aaron. in-
 stituit. xxiij. sacerdotes. sup q̃s tm̃ vn' maior
 erat et summ' oīm. q' dicebat p̃nceps sacer-
 dotuz. **Instituit** etiā vt vicissim ministrātes
 p̃ hebdomadā a sabbato vsq; i sabbatum. tpe
 vicis sue. singuli castimonie studerēt. nec in-
 terim i domū p̃paz intrarēt: s; i domunculis
 circa tēplū p̃stitutis q' exedre vocabāt cuba-
 rent. **Et** fm̃ sortēs dedit cuiq; vicis sue heb-
 domadā. et octaua sortis cecidit sup Abiā. de
 q' descēdit iste zacharias. **Siliter** de tribu le-
 uiatap. xxiij. leuitę erāt. vt ipi q̃ eoz mō
 sortiti iuxta morez sacerdotis octenis dieb'
 ministrarēt. **Zacharias** at cū i ordine vi-
 cis sue sacerdotio fungē. fm̃ exigentiā sor-
 tis sue octauę. exijt de domo vbi se sacerdoti-
 lib' vestib' induit. vt incensum ponēt: ingres-
 sus i tēplum dñi decima die mens' septimi. i.
 septēbris. et interim p̃p̃s foris orabat ex tē-
 plum. qz nō erat licitum populo ingredi tē-
 plum sed tm̃ atriū. **Ex** his videtur Zacha-

rias fuisse sacerdos simplex. nō summus: qā
 hic dicif. q' ingressus fuit tēplum ad ponē-
 dum incensum tm̃. **Hoc** autē licitum erat mi-
 norib' sacerdotib'. fm̃ quod dicit apostolus
In primo quib' tabernaculo quottidie inē-
 bant sacerdotes sacrificiū ministeria cōsu-
 mātes. quia pacto sacrificio i altari olocau-
 storum. qd erat in atrio vbi ministrabant sa-
 cerdotes minores. sacerdos qui ibi ministra-
 uerat accipiebat prunas de altari olocousto-
 rum. et intrās primaz p̃tem tēpli. q' vocat
 sanctum vel sancta. cōcremabat i illa super
 altare incensi thimiama. et tunc erat sacrifi-
 cium cōsumatum et hoc fiebat omni die. **In**
 hoc enī erat cōsumatio sacrificij. quia sacri-
 ficia veteris legis nō erant accepta. nisi ex fi-
 de et deuotione offerentium. deuotio autē p̃
 thurificationēz designabat: et ideo i hoc sa-
 crificium cōsumabat. **In** illam vō p̃te tē-
 pli. q' dicebat sanctū scōrū. solus summ' sa-
 cerdos intrabat cum sāguine hirci et vituli.
 immolati p̃ peccato ppli. vt ex illo aspergēt
 p̃tra p̃p̃tiationum. **Qz** autē Zacharias inē-
 uerit cum sāguine tali nō bñ hic. sed solū ab
 ponendum incensum. **Enī** angelus apparuit
 ei a dextris altaris incensi. qd etiaz vocatur
 altare aureum. **Hoc** autē altare nō fuit intra
 facta scōrū sed i prima p̃te tēpli. ad quā sim-
 plices sacerdotes poterāt ingredi. **Sed** incē-
 sum qd soli summo sacerdoti licituz erat po-
 nere intra sanctum scōrū in die expiatiōis.
 hoc nō ponebat ad offerendum. sed vt nebu-
 la inde p̃surgens opiret oraculū. qm̃ ponti-
 fex asp̃gebat sanguine vituli et hirci p̃ ora-
 culum. **Et** ne aliq's historiograph' describēs
 sacerdotium iudeozū mentionēz facit de sū-
 mo Zacharie sacerdotio. **Per** zachariā qui
 dñi memor interpretat. bon' p̃latus signatur. q'
 i suo pectore debet dei memoriā gerere p̃ sua
 et suoz subditoz salute. **Hic** autē tēplum in-
 gredit p̃ diligentiēz diuini cult' solitudinē
 et offert incensum p̃ deuotā oīonez. et p̃plus
 orat p̃ ei' informationē. **Triplex** vō debz hñ
 de deo memoria. s. potētie ei' q' ab opa crea-
 tionis. sapientie q' ab opa recreatiōis. boni-
 tatis q' ab opa retributiōis. **Prima** ab p̃rez.
 scda ab filiū. tertia ab spū referat. **Appa-**
ruit autē zacharie Gabriel angelus. stans a
 dextris altaris incēsi. quo viso timor irruit
 sup eum p̃pter altioris et potētiōis nature
 aspectum. **Sed** bonus a malo discernit: qā
 malus horrorem continuat: qui fm̃ **Debaz**
 nulla melius ratione q' fide intrepida supā-
 tur. bonus autē statim confortat et cōsolat.
Enī angel' statim eū p̃fortauit dicens. **Ne** ti-
 meas zacharia. qm̃ diceret. **Veni** ab p̃solatōz
 tuaz: et ideo subdit. qz exaucta est tēp̃catio
 tua. **Orabat** enī nō p̃ sobole. de q' iaz nō spe-
 rabat. p̃sertim cum de sua sueq; vxoris etate
 diffideret et angelo id p̃mittenti nō crederet

sed p ppi pccis et redemptio: et aduentu Messie. et
q: sal ppi p xpm futura erat: nunciavit ei filiu
nascituz. q pniaz et fite p dicatione plebe saluato
ri pparet. Nomen q: pueri indicavit. q: Iohes
vocari debuit. Iohes ei interpretat i q e gra. ipe
bo xpm manifestavit: p que gra et vitas facta e
Elbi Beda. Iohes interpretat i q e gra. vel dñi g
tia: q noie declarat pmo pntibz e' graz. qbo de
crepitis fili' nascere e' esse donata. Deinde ipsi
iohani: q magn' corā dño erat futur'. et adhuc
i utero mris spūscācti sit munē dñat'. Postre
mo etiā filijs isrl: qd ad dñm deuz ipoz erat p
uersur'. **Hec Beda.** Patri q: inde gaudiū scz i
teri'. et exultatōez scz exteri' insinuavit. Dñ em
exultatō q: extra saltatō. et hoc e' ipe qn gaudiū
um e' tātū interi'. q nō pōt pteriri. qn appare
at exteri'. Leticiā etiā mltis alijs i ei' natiuita
te pmisit. q: i ortu ei' nō soluz p: s: et alij mlti
sūt g'ulati: et nūc etiā videm' ipleri. q: dies sue
natiuitatis: non solū festinat ab oībo xpianis
etiā a saraceis et qbusdā alijs. **Uñ Beda.** Meri
to p' gaudet. q: vel i senecta natū: v' tal' g're ac
cepit filiū. Gaudet et alij: qbo i auditū eaten' re
gni celestis euāgelizavit ingressū. **Uñ et Ambro
si.** Solēnis leticia ē: i ortu et generatōe iustoz
Scis ei nō solū pntū gra: s: etiā sal' e' plimoz
Uñ admonemur hoc loco: scōz generatōe le
tari. **Hec ambro.** Moralr i qlibet nrm possu
m' iuenire zachariā. et vxorē e' elizabēth: q pa
rit ei filiū: e' nomē dñz vocari Iohes. eritq: sibi
gaudiū et exultatō: et mlti i natiuitate e' gaudebē
Elizabēth vxor: zacharie p' itelligi caro copu
lata spūscō: q: sic vir regit et castigat vxorē.
ita spūs castigare et regē dñz carnē: ne lasciuiat
et icidat i fornicatōis reatū. **Hec** p'it ei filiū. qn
spūs p carnis officiū exercet op' viuū. ut si dat
elemosinā. vestit nudū. pascit esuriētē. visitat i
firmū. sepelit mortuū et cetera hmoi. tūc vxor ipi
us sic vitis habundat: i latibz dom' sue. **H'** filij
nomē dñz iohes. videlz dei gra vocari: q: nō bo
nū op' dñz sibi ascribē. s: tñ g're dei. **Eritq:** sibi
gaudiū et exultatō. q: d bono ope gaudebit et ex
ultabit. q mēte letificat et senat. **Et** mlti i nati
tate e' gaudebē: oēs videlz bōi. q p'io suo p'gtu
lāt i bono. **Est** g nob sūmope puidēdū ut q gau
dem' ext' tripudiātes i corpe: gaudeā' inf' ex
ultātes i mte: q: reliq: cogitatōnū diē festū a
gūt dño. **Nō** ē ipijs gaude dicit dñs: nec pctōri
bo a facie pctōz. **Quo** cca purgē' aīas nīas a
macl' viciōz: ut tātē solēnitatis gaudiū digne
celebrare possū'. **Magnificētiā** etiā puei corā
dño futurā. i otute. scēitate et dignitate. āgel' p
nūciavit. **Cui'** magnitudo i. iij. p'sistit fm. iij. di
m'siōes. s. i altitudine pueritatis. i p'fūditate hu
militatis. i latitudine caritatis. i lōgitudine p'se
ueratē fial. fm illō apli. ut possitis p'phēdē cū
oībo scīs et c. **Saluatōe** q: p' modū attestāte: i
ter natos mltiez maior eo nō surerit. **Sz** et āge
l' mltipharīā e' magnitudinē s'beqne exposuit
et p'ia ipi' p'ilegia seriatim mēorant. **Nā** vitā e'

cū abstinentia p'bit. s. q: vinū et sicerā. i. poclm
qd iebare p'. bibitur' n' eēt: q: nō decz vas cele
sti m'cipatū g're. s. illi illecebs dehuire. **In** q pa
tē idicavit āgel': q: ab oībo vicijs et mūdi ille
cebris. q statū mētis solēt euertere. futur' erat i
munis. **Predixit** etiā āgel' q: spūscō ex v'co eēt
replēd'. s. q: tū ad purgatōz origialis p'ci: et ad
opatōz boni meritorij. **In** q p'fecto oñdit: q: na
t' i mūdū. cunctis v'utū frībo clarificāb' esset.
Predixit q: q: m'ia filios isrl' puerteret ad do
minū. i. ad xpm: qd et fecit p'dicāto ipm. et p'bi
bēdo de eo testimoniū. **Prenūciavit** isup āgel'
q: aī dñm i spū et otute helye eēt p'cessur'. **P'io**
p'p' similitudinē officij. q: sic helyas p'cedz adue
tū xpi scdm: ita iohes p'cessit p'mū. **Scdo** p'pter
similitudinē vite. q: v'qz vixit i mag' vici' et vesti
t' austeritate. **Tercō** p'pter similitudinē doctrine q:
v'terqz p'stāter r'darguit vicia. etiā p'sōaz mag
rū. **Ab** hoc aī debebat p'cedē: ut puerteret corda
patz i filios. s. q: tū ad sc'p'az itelligētiā: et icre
dulos ad p'udētiā istoz. quo ad fidei obedīaz.
et paret dño plebē p'fectā. q: ad euāgelij et noui
testamēti grāz suscipiēdā: q: neminē ad p'fectū
adduxerat lex. **Et** p'pter hoc dñ illa lex tioris. q:
ip'ctōz ē. tiorē pene re'bi a mal'. lex aī euāge
lica dñ lex amoris: q: p'fectōz ē a mal' re'bi a
more boni. **Sic** aī de pntibz seibo tal' et tāt' na
t' ē: sic sepe puecte etatis homies. et boīs opibz
stēiles. ex dono spūscō faciūt magnū fructū i
ecclā dī. sic p' de Aug. et d'yo. q: puecte etatis vo
cati fuerūt ad fidē xpi. **Zacharias** aī stēilita
tē vxoris et v'riusqz senectutē p'siderās n' crebi
dit. et ob hoc vsqz i diē p' obmutuit. significās
q: iā adueniēte xpo lex et p'phie adīplete tacēt
Uñ criso. **Et** iō zacharias sacerdos iudeoz ob
mutuit. q: iā cessare et obmutescē optebat sac
ficia eoz. q: p p'cis ppi offēbāt. **Elebat** ei sol'
sac'dos. q: agno p'pō imolato. sacrificiū dō p p'cis
oīm offerret. **Per** hoc q: q: dubitās fact' ē mu
t'. significat q: lingua dubitātis i fide facta est
muta. qm e' o'io nō ē deo accepta. **Per** hoc eti
a n' q: p'fuelatōz sibi factā obmutuit. inuē q:
p'fuelatōz siue v'isioz dñz hō reticē q: mut'. nō
se iactare tāq' elat'. **Uñ** aī ipleti sē dies offi
cij e'. abijt i domū suā. ad quā n' licebat fueri
durāte officio. **Elcis** ei suo tpe. sac'dotes castio
nie studebāt. ac fm p'ceptū dñi vinū et oī qd ieb
bare p' n' bibeāt. **Sz** si legal' sac'dos. tenebāt
ad tātā p'tinētiā et abstinentiā ac r'uentiā scōz
mltomagis sac'dos euāglic' q: tātū p'ficit sac'mē
tū. et q: tota ebdomada q: i tēplo mīstrabat sac
dos ad hoc deputat' i tēplo māebat. et n' exibat
ad p'pā negocia itēt' ad dīna: ex hoc inoleuit p
suetudo apō alijs religiosos. scēa et hōesta. s. q:
ille q: ē ebdomodari'. p totā ebdomadā māet i
fra claustr'. n' exiēs ad ext'iora itēt' ad dīna. q:
illo tpe medi' ē et seq'iter iter p'uetū et deū. **Apō**
q: dā etiā r'ligios' abstinet illa ebdomada pī collo
qō: et apō q: dā eē scēares canoicos i pī tūc dor
mit dormitorio. **P'** hoc eliza. p'cepit. s. vñ. kl.

octobis et sexta feria. et quia senex erat per uetustatem se
u. nisi uero occiderat. donec maria perciperet et fecerit
exultans cum gaudio propheta. **L**icet. n. de conceptu et
de ablato obprobrio sterilitatis gaudet. prope anni
le tamen etate aliquotulum erubescerebat: ne in senectute
videretur libidini vacasse. **A**ntiquum. n. ubi non erat spes
de ple. non ueniebat in se. **E**bi beda. Quanta scilicet
cura sit ne quod est per se quod erubescere debeat admittat
ostendit elizabeth: quod et de ipso quod accipere cupiebat
tonis erubescit. **C**onsidera ergo hic quod elizabeth et
de licitis erubescerebat coram hominibus. et stude de illicitis
omnino erubescere et abstinere. non solum coram hominibus. sed
et coram deo et angelis. **N**am (testatur boetius) magis est
nobis indicta necessitas recte uiuendi et probitatis. que
omnia faciunt an oculos iudicis cuncta continentis. unde **A**ug.
g. Quicquid feceris deus assistit. utpote perpetuo inspe
ctor omnium cogitationum. intentionum et actionum. cuius bec
diligenter considero. timore patris et ingenti rubore perfundor.
quia illud ubique presentem. et omnia oculata mea uidentem intue
or. multa ei sunt in me de quibus coram deo erubescere. **E**t
id ait **A**nsel. Ibi peccata. ubi deus esse nescis. **A**lii et quod
dum alii. **C**um quod est per se facis quod me spectante ruberes
Eur spectante deo non magis ipse rubes. **I**nter proprie
tates quippe hominis una est uetustas in turpe perpetuo.
Propter quod inuicem dicuntur inemendabiles. quia in aliquo a
rationis honore mutati sunt. pecorina natura assum
ptas. et tamen effrontes in homines rationales se habent.

Sancte iohannes tu eodem angelo quod christus. **O**ro
denuntiante conceptum. et per ab ipso angelo lau
datum quod a patre genitum. **T**u de quod dixit deus.
Inter natus mulier non surrexit maior. ad te dñe tam
scilicet. tam bene. tam magnus profugio. dubium de salute
mea. quia est de magis mea culpa. sed spem de maio
ri tua gratia. **D**elet ergo apud deum scelera mea. quia ma
iora sunt apud eum merita tua. **M**agis. n. sunt magne
iohannes merita tua ut sufficere possint tibi et mihi. et si per
sint mihi nihil minuerunt tibi. **S**uppleat ergo tua bene
dictio mea inopia ut de te meditatum et saluatum ieremias.

De conceptu saluatoris. **Ca. V.** **I**n uero gaudeamus

In mense autem sexto a conceptu
ne percursoris. per quod venit pleitudo il
li factissimi et felicissimi temporis. scilicet. princi
piu sexte etatis. quod summa finitas gene
ri humano. per incarnationem ubi. puidetur anni tempore ordinari
uerat: uocatur deus omnipotens gabriel archangelum unum
de primis principibus regni sui. misit eum in ciuitatem gali
lee dictam nazareth ad uirginem mariam desponsatam ioseph
uero de suo genere. quia ab eo erat de domo domus. de
familia regali. de tribu et stirpe nobili. et per ceteris reli
giosa. sicut dicit bernardus. **P**lacuit deo eodem ordine. et
eodem modo. homines reconciliare. quod nouerat cecidisse.
Ecceiderat autem homo secundum Bedam dyabolo destinante. per
petram exequentem. dyalogo inueniente. mulierem presentem
Reparatur eodem ordine eodem modo. deo destinante. angelo
exequentem. dyalogo inueniente: et uirginem presentem.
Verba autem hic posita mysterijs sunt plena: et ideo (ut
dicit Beda) solentur: sunt notanda: tamque cordi ioseph
redanda: quanta manifesti appetit quod in ipso tota redem
ptionis nostre summa consistit. **L**ibet. n. debet recordari
de principijs nostre salutis. **N**otandum ergo: quod numerus se

nari non vacat a misterio. **A**lii christus conceptus est sexta
etate. quia per ipsum debebat omnia perfici: numerus senarii per
fectus est. **I**tem sexta cunctis. id est. millenario. quod est limes
omnium numerorum. et christus est limes et finis omnium entium.
Item sexto mense. quia illo mense factus est mundus. qui per
ipsum refici debebat: sicut per ipsum factus fuerat. **I**tem
sexta feria. quia illa die homo est creatus: et per ipsum
creari debebat iam perditus. **E**t ideo sicut eadem etate. eo
dem millenario. eodem mense. et eadem feria passus
est: reuolutis. xxxiii. annis. **E**t forte ut omnia con
uenirent. dici posset. quod etiam sexta hora conceptus
esset. quia ea hora passus est: sicut etiam eadem hora homo
peccauit. ut sic secundum quidam congruentia eadem hora
quod eua seducta fuit per dyabolus: maria edocta sit
per angelum. **M**issus est igitur angelus gabriel. qui dei
fortitudo interpretatur. ut dei uirtus et dei sapientia car
ne suscipere nunciaret: in qua humiliter apparet. aere
as potestates debellaret. **E**t ideo merito de ordine ar
changelorum esse debuit: quia magis nunciavit. **D**eus autem
mittens angelum. fuit tota finitas. licet per specialiter
attribuat. **P**ater quod misit: quia ei incubebat
pueritia de filio. de sponsa. et de genitrice. filius deo
misit: quia uetus erat in uirgine: spiritus sanctus etiam misit
quia ipse sanctificare et obumbrare habuit ipsam. **I**n
ciuitate galilee. quod interpretatur transiitum. quia. scilicet. transi
tur erat de incredulitate iudeorum: ad fidem gentium
Est autem duplex galilea. una est gentium ciuitas iherusalem
qua salomō dedit regi iherusalem. et de illa hic non dicitur
Alia est iudeorum. quod est super mare galilee: et de illa hic non dicitur
edictum. **C**ui nomen nazareth quod interpretatur flos: per
ueniens. n. fuit ut uerum flos. id est. christus. conciperetur in flore
id est in nazareth: et de flore. id est. de beata uirgine. et cum
floribus. id est. tempore florentis: et sic accipiemus florem de
flore. in flore. inter flores. **D**icitur autem flos **I**hs
propter sancte uersationis pulcritudinem et decorem.
propter bone opinionis suauitatem et odorem. pro
pter passionis fructum et uersationis fidelium utilitatem
Iste flos floruit in conceptu. appuit in natiuitate. et
marcuit in passionem: sed resloruit tamen in resurrectione.
Si ergo uis carpe istum florem. sequere decorem sue
conuersationis. publica odorem operum: et sic habebis
fructum passionis. **N**oluit dominus sicut terreni reges
magna ciuitatem eligere in nuptijs suis quibus copla
uit sibi naturam humanam. sed nazareth ciuitatem quam
propter humilitatis exemplum: ut nos doceret se humilia lo
ca eligere. sed in ciuitate hierusalem magna elegit pati: ut
nos doceret obprobria coram multis pro ipso non erubescere
Missus est igitur. ab uirgine non qualibet. sed uirgine
metu. uirginem corpe. uirginem professione. **N**oluit au
tem christus concipi et nasci de uirgine. **P**rimo secundum
bernardum. quia congruum fuit. ut si deus conciperet vel nasci de
buit: non nisi de uirgine conciperet vel nasceretur. **I**tem si
uero conceptura uel pitura erat: non nisi deus conciperet
vel pereret. **S**ecunda ratio est secundum **D**amas. ut qui in ce
lis preem habet sine matre. in terris haberet matrem
sine patre. **T**ercia secundum **A**ugustinum. ut signaret membra
sua mystica. de uirgine ecclesia secundum spiritum nascitura
ideo decuit caput de uirgine nasci. **Q**uarta ut sic per
matrem adu. de terra uirginem factus fuerat. ita scilicet adu de u
irgine homo fieret. **Q**uinta ut sicut per eam uirginem

Capitulum

facta fuit hūani generis pōitō: ita p mariā ōgī
nē fieret e' dē repatō. Ad ōgīnē inq' despōlatā
viro. Cur at' de despōlata p'cipi 7 nasci voluit su
p' de despōlatō: ōgīs marie dictū ē. **Eliz** ōo noīat
ut dicit **Bern.** n. q: marit'. s3 q: hō ōtutis 7 iu
st' erat. 7 iō fuit testis legitit'. **Eliz** 7 ioseph. i. ac
erescēs. s. p. augmētū ōtutū dī. p qd' p'tinu' pfe
ct' ōtutū inuī. Et nota. iij. famosos ioseph in
scptura. Prim' fuit fili' iacob i q' notat' pruden
tia. q: sōnia pharaōis prudēter exposuit. Scōs
ioseph vir marie. i q' notat' t'pantia: q: mariā ō
gīnē resignit. Terci' ioseph ab arimathia: in q'
notat' fortitudo. q: audacē itroijt ad pilatū: et
petijt corp' ihu. quart' ioseph iust'. i q' notat' iu
sticia. vñ 7 iust' ē noīat'. Tale itaq' dēbat h're
nom' spōsū ōgīs: i q' iueiret' misteriu' oīs ōtut' s
Addit at' d' domo dauid. ad ōntēdū q' xpc de
scēdit de semie dō: sic fuerat ppheta p'dictū 3.
Lic3 n. ioseph nō fuerit p' saluatoris. tñ virgo
maria de q' xpc carnē assūpsit. fuit de eadē tribu
cū ioseph. s. de tribu i'p'i dō. Merito at' d'r nom'
ōgīs maria. **Doc** n. venerabile nom' triplicē h3
interpretatōez i triplici ligua. **Debraice** iterptat'
stella maris vel illuīatrix. latine ethimologizā
mare amarū. s3 iace ōo dñā nūcupat'. **Ipa** fuit
maris stella i filij dī natitātē. tūc ei emisit radiū
totū mūdū illuīnātē. **Mare** amay i filij passiōe
q: tūc i'p'i aīaz p'nsinit glabī. s3 dñā i sua assū
ptōe. qñ sup choros āglōp ē exaltata. **Ite** ma
ria dicta ē stella maris i p'ctōp conductōe. q: p
mare h' s'clī eos dirigit ad portū p'niē 7 ad filiū 3
pducēdo i c' etiā signū i natitātē xpi stella mag'
appuit q' eos ad natū i'fātē pduxit. vñ oclī oīm
p'ctōp sit ad ipaz. sic oclī oīm nautay ad stellā
Eliz Bern. Ne auertas oculos tuos a fulgore h' si
beris. si n' vis obui pcell. **O** q'sq' te itelligis i h'
sclī pfluuiū magis iter pcellas 7 tēpestates flue
q' s' terrā āblare: s3 pice stellā. voca mariā. Si
iactaris s'bie vñdis. si ābitōnia. si tēctōis. si e
mulatōis: s3 pice stellā. voca mariā. si iracūdia.
aut auaricia aut carnal' illecebra nauiclay p'cul
serit m'ctis. s3 pice stellā. voca mariā. Si c'minū
imāitātē ēbat' ol' p'scie feditate p'sul' baratro d'
spatōis i'cipias absorberi. s3 pice stellā. voca ma
riā. **In** picul' i āgustijs i r'bo dubijs. mariā cogi
ta. mariā iuoca. n' fcebat ab ore. n' fcebat a cor
de. 7 ut i'petres e' o'ois suffragiū. ne tēseras cō
uersatōis exēplū. **Ipa3** seqns n' deuias. ipaz ro
gās ne tēspes. ipaz cogitās nō erras. ipa tēnēte
n' corruis. ipa p'egēte n' metuis. ipa ducēte n' fa
tigaris. ipa p'pica ad portū pueis. sic i temetipō
expiri poteris q' merito dictū sit nom' ōgīs ma
ria. maris stella. **hec Bern.** **Ite** illuīatrix iter
ptata ē. q: splēdore grē et exēplis sue scēssie vi
te mūdū illustrauit. vñ d' ea cauit ecclā. c' vita in
clī. cūc. illu. eccle. **Dic** ait bern. Tolle hoc corp'
solare. vbi dies: tolle mariā hanc maris stellā.
qd' nisi caligo iuolūēs 7 umbra mortis ac tēssis
me tēnebre reliquunt. **hec Bern.** Est q'ppe stella
maris. h' vñq' tēnebrosi maris. vbi reptilia q'z
n' ē nūer'. **P'les** stellās h3 celū. mare vñā q' p' oī

Quintum

bo ill' clarior 7 melior ē. micās meritis. illustrās
exēpl'. **De** hac ei vna or' ē sol iusticie. c' fulgoē
illustrā oīa. quē q' seqr n' āblat i tēnebris. s3 hē
bit lumē vite. **E'** fulgoris illā stellā eē putā' q'
hūc tātū talēq' solē pepit mūdō. Qui hāc stellā
seqr. deuiare n' poterit nec errare. **Ite3** ē mare
amay i p'ctōp pueriōe. quā eis i'p'et: ut puer
tāt' de p'ctis suis. faciēs aquā carnal' tēctatōis
puerti i vñū p'puctōis. **Doc** etiā nom' pueit ei.
inq'tū mare p'ctis sclī i tota vita sua fuit sibi a
may 7 i'lipidū p'pter desideriu' vidēdi filiū 3 i reg'
suo. **Ite** l'ie deriuat' a mari i'q'tū i ipa ē pfluētia
oīm grāp sic oīa flūia pfluūt ad mare. **Ite3** ē
dñā i tēptatōnū s'buēte. liberās oēs d' angustijs
suo t'pe. **P'ē** q'dē 7 vult s'buēre. q: regia celi ē. et
m' m'iscōie. **Doc** et nomē. s. dñā. pueit ei i'q'tum
ipa dñā existit n' tñ hoīm i t'ra: veruētiā āge
loz i celo 7 demonū i i'ferno. **Et** iō i oī tēptatōe
7 maxie p' i'festatōes demonū iuocāda ē maria.
q: s'm bern. **Nō** sic timēt hostes visibiles quāli
bz castroz mltitudinē sic ille aeree p'tates ma
rie vocablm. p'ociniū 7 exēplū. **Sic** em' puluis
aī facie v'eti spgī. 7 sic cera aī facie ignis liq'
scit: sic ad iuocatōz h' noīs maria. fugiūt 7 p'uit
Et itez. vbi nom' marie noīat'. ibi demoniū effu
gat. reis venia. metela egriis. pusill' corde robo:
afflictis p'solatō. p'egnātibz adiutoriū dāt. **hec**
bern. **Al'** at' p' accipi ut i'q'tū mare amay ge
rat t'pū actioz. i'q'tū stella v' illuīatrix seu illu
miata gerat t'pū p'ctatōz. s3 i'q'tū dñā gerit
t'pū p'latōz. **Miss'** ē i'gr' āgel' gabel ad mariā
ut ānūciaret ei 7 dicēt. q: dei fili' sp'z suā p'cupi
scēt. 7 eā sibi i m'fēz elegiss3. ipazq' monēt 7 idu
cēt. ut eūde filiū letāter suscipet. q: p' eā toti' hu
māi genēis salutē d' opari decreuiss3. **Eliz** bern.
Felix maria cui nec huilitas defuit nec ōgitas.
Et ei q' scēm scēoz p'cep'a erat. p'iter et p'itura
scēa eēt corpe. accepit donū ōgītatis. ut eēt 7 mē
te. accepit 7 huilitatis. **Dis** nimiz ōgo f'gia gē
mis ornata ōtutū. gemioq' mētis p'iter 7 corpi
decore p'fulgida: sp'e sua 7 pulētudie sua i celesti
bo cogta. celi ciuiū i se puocauit aspect'. ut 7 re
gis aim i sui p'cupiaz i'clāret 7 celestē nūciū ab
se de sup'nis adducēt. **Et** i'gress' āgel' ab eā. q:
puto i secretariū cubiclī. vbi illa fortassis clau
so s' se ostio orabat p'ez suū i abscondito. **Nec** su
spicādū ē q' aptū āgel' iuenerit ostiū ōgīs. c' in
p'posito erat. hoīm fugē frēqntias. vitare collo
qia ne vel orātis p'baref silētiū. vel p'cinētie ca
stitas tēptaref. **Clauserat** itaq' etiā illa hora su
uz sup se hitaclm prudētissia ōgo. s3 hoīb3 n' āge
lis. **hec** bern. **Nō** i'gr' i plateis maria erat. n' i pu
blico morabaf: it' erat. i peneclibz sola sedebat.
nec tñ sola tanto ōtutū exercitū cūsepta. **Eliz**
criso. **Iuueit** āgel' mariā. n' foris vagātē: s3 soli
tariā 7 p'ctatōi vacātē: 7 q: n' q'suit grāz apō
mūdū. iueit grāz apō dēū. vñde 7 ambro. **Dec** ab
ipos i'gress' āgel' iuēta ē domi i peneclibz sine
comite: ne quis intētoez abrumperet. **Nec** em' co
mites femias desiderabat: q' bonas cogitatōes
hēbat. **Quinetiā** tunc sibi min' sola videbaf: cū

De conceptōe

sola eēt. nā quē abmōbū sola. cui tot libri adessēt
tot archāgli. tot ipse. Deniq; gabel obi eā fuisse
solebat: iueit. **En** alibi **hierō**. **Dē**bis cellulā q̄ te
solū capiat: imo n̄ eris solū. āgelica tecū ēba ō
sabiē. tot socij q̄t scēi. lege euāgelij. fabulā tecū
ihs: replicā aplos vlp̄phas. nūq̄d potis tales
aliū tuis smonib; h̄re p̄sore: **Et bern.** Nūq̄ mi
n̄ solū sū q̄ q̄n solū sū. **Credebū** aut. q̄ tūc erat to
ta abstracta i deuotissia orōe. vlt̄ i intia p̄pla
tōe. p̄surgēte forte tūc sp̄alr ex meditātōe sup
salute generis hūani. q̄l̄r. s. p̄ ūginē debebat sal
uari. **En** etiā q̄baz dicūt eā tūc actu legisse illō
Ia. Ecce ūgo p̄cipiet q̄c. **In** hoc igi actu tā iei
me p̄platōnis. q̄ erat deo totalr coadunata. in
gressū ē angl̄s ad eā. **Rōabile.** n. videt. q̄ q̄n cor
palr sibi voluit vniri ūbū eternū: tūc ip̄a spūa
l̄r sibi fuerit vnita i p̄platōis actu. **Ingres**
sus itaq; angel⁹ ad ūginē i thalamo ⁊ celauit do
mūcle sue manētē. **Et** ei ad sēlū corpali vīdōe: ⁊
hūana sp̄e apparēs ait. **Aue** gr̄a pl̄a. dñs tecū:
bñdicta tu i mulierib;. **Angel⁹** i hoīs forma ap
parēs. q̄i exēplo docuit: q̄ deū icarnari. ⁊ spūm
corpari nūciauit. **Quia.** n. illū nūciauit. q̄ in se
inuisibil. corp⁹ visibile voluit ex ūgine sumē: con
grue debuit corpali sp̄e apparē. **Formauit** at̄ ā
gel⁹ sibi corp⁹ lucidū. **Quia** fm **Aug⁹**. facie ruti
lās ⁊ veste choruscās. ūginē appuit. **Cōueniēter**
ūo annūciat ūginē incarnatō ūbi: vt. s. p̄i⁹ ip̄m
p̄cipiat mētē q̄ carne. **Mutās** ḡ āgel⁹ nomē eue
dic ūginē aue: idicā eā ab oī ve liberā. **Que** be
ne gr̄a plena d̄r: q̄ alijs ab mēsurā gr̄a dāf. hec
aut sola. gr̄az quā nlla alia meruerat. p̄secuta ē
vt gr̄e replēt auctōe. **Que** cū gr̄a pl̄a sit. p̄eti
az q̄ p̄cipiat. p̄p̄ceptōz q̄nta dei habūdet grām
q̄s cogitatē possit. **En** **hierō**. **Et** bñ plena. q̄ cete
ris p̄ p̄res p̄stāt gr̄a: marie ūo simul se totā ifu
dit gr̄e pleitudo. **Elē** gr̄a pl̄a: p̄ quā largo scēi
sp̄is ymbre supfusa ē oīs creat̄a. **Que** cel⁹ debet
gl̄az: f̄ris deū. pacēq; ifudit hoīb;. fide gētibo. fi
nē vicijs. vite ordinē. morib; disciplinā. **Dē** q̄i ei
dñs tecū. s. sit i v̄o. q̄ ē tecū i aīo: adīpleat ven
trē. q̄ adīplet mētē. **Tecū** nō tñ p̄sētiā. potē
tiā. ⁊ p̄ntiā. q̄l̄ ē in oībo reb;. nec solū p̄ gr̄az eo
mō q̄ ē i scēis hoīb;: s; etiā p̄ carnis allūptōz de
tuis purissimis sāguib;. **Abi** nota q̄ etsi tota
salutatō āgl̄ica sit ūginē ḡtissia ista tñ clausula
s. dñs tecū. potissīe eā delectat: et iō singlari de
uotōe dicēda eēt. **Iz.** n. iā erat cuz ūgie. nouū tñ
misit nūciū: q̄ mō singlari voluit eē secū. hec e
tiā sola p̄ oībo mlierib; ⁊ sup oēs mulieres bñ
dicta p̄dicat. **Oīs.** n. mlier sbiacz maledictōi dī
vl̄ legis: nā corrupta subiacz maledictōi dei. q̄
ait. in dolore pies: ūgo maledictōi legis. i q̄ erat
maledicta steril. **S; maria** utrūq; maledictū vi
tauit: maledictū dei. q̄ ūgo p̄māsit. maledictuz
legis: q̄ filiū habuit. **En** ip̄a p̄miceria ūginum
dū p̄mo ūgitatē suā deo obtulit. maledictū legis
aboleuit. **Et merito** bñdicta d̄r. p̄ quā mūdus a
maledictōe liberat. **Et notādū** q̄ sup hāc salu
tatōz nūq̄ hō pueniē valebit. nec aliq̄s excellen
ti⁹. dulci⁹ ⁊ ḡti⁹. bēaz ūginē salutare poterit: q̄

Saluatoris n̄ri

hac salutātōe. quā ip̄e de⁹ p̄r dictauit ⁊ p̄ āgl̄m
ei testauit. **In** c⁹ ūbis singul. dulcissima ip̄licāf
misteria. **Na** de⁹ p̄r sua om̄ipotētia eā p̄forma
uit. vt essz imunis ab om̄i ve. q̄d ip̄ortat istud ū
bū aue. **Fili⁹** q̄i dei sua sapiā sic eā illustrauit vt
eēt p̄clay syb⁹ quo celū ⁊ terra illustrāt: q̄d no
tat hoc nomē maria: q̄d sonat itē q̄d maris stel
la. **Sps̄sc̄us** ēē tota sua dīna dulcedie eā pene
trāto. sua gr̄a eā tāgrōsā effecit. vt oīs q̄ q̄sierit
p̄ eā gr̄az iueniat: q̄d innuif i his ūbis gr̄a ple
na. **In** hoc aut verbo. dñs tecū. amonef illi⁹ in
effabil v̄nionis opatō. quā tota trinitas in ea p
fecit. cū sue carnis subaz. dīne nature i vna p̄so
na coplauit ita vt de⁹ fieret hō ⁊ hō de⁹. **Quib** i
illa hora gaudij ⁊ dulcedis habuerit: null⁹ vnq̄
hoīm ad plenū exp̄iri potuit. per hāc clausulā
bñdicta tu i mlierib;: oīs creat̄a mirāto agno
scit ⁊ testat eā bñdictā ⁊ exaltatā sup oēs crea
turā tā celestē q̄ t̄restre. **Per** bñdict⁹ fruct⁹ ven
tris tui bñdict⁹ ⁊ extollit excellētissim⁹ fruct⁹ v̄
tris v̄rginal. q̄ oēs creaturā viuificauit. sc̄ifi
cavit ⁊ ietnū bñdixit. **Ipa** ūo ūgo maria vt sa
lutatōz āgl̄i audiuit. ēbata ē ⁊ nihil rñdit. **Non**
fuit ēbata ēbatōne icredulitatis. sicut zachari
as vl̄ alia rōe culpabili. nec de vīdōe āgl̄i. q̄ an
gelos vidē solita erat: s; ēbata fuit. p̄rio fm cri
sol. p̄pter noue appitōis sp̄ez. q̄ etsi cōsuetā fue
rit vidē angelū. nūc tñ nouo mō appuit ei sum
pta specie corpali: ⁊ cū ingēti luie ⁊ pl̄ētoze. ex
hoc aliquat̄ p̄terita fuit. **En** cātāf. **Et** expaue
scit ūgo de luie. **Secdo** p̄p̄ v̄rginal⁹ pudicitie v̄
cūbiā: q̄ (vt dīc **ambro**) trepidare ūginū ē. ⁊ ab
oēs viri īgressus paueri. om̄s viri affat⁹ vereri.
Tercio p̄p̄ noue salutātōis formā quā fmo e⁹
igēbat. **En** **Ambro**. **Bñdictōis** nouā formulaz
mirabat: q̄ nūq̄ ē an apta. soli marie salutātō
hec fuabat. **Quarto** p̄p̄ laudatōis excellētiā
q̄ angel⁹ i suo fmōe eā laudauit. **Scēe.** n. mētēf
hūiliuz. q̄toampli⁹ laudib; attollūf: tātomagis
timēt. **Turbata** ḡ fuit ex v̄cūbiā ūtuosa ⁊ hōe
sta: s; nō pturbata. vñ tāq̄ prudēs ⁊ cauta ⁊ to
ta pudorosa: nihil rñdit. cogitās inē semetip̄az
de nouitate tal⁹ salutātōis. ⁊ dictū examinās. nō
nō ei sic salutare angeli p̄sueuerāt eā: nec vnq̄
talīa loq̄ntes audierat. **In** q̄ salutātōe cū vidēt
se de trib; p̄mēdari: n̄ potat hūil⁹ dñā nō ēbari.
Cōmēdāf. n. q̄ eēt gr̄a plena: ⁊ q̄ dñs eēt secuz
⁊ q̄ esset bñdicta sup om̄s mulieres. **At** humil⁹
dñā nō poterat suā p̄mēdatōz sine rubore ⁊ tur
batōe audire. q̄ ver⁹ humil⁹ de laudib; honori
bo erubescē solet ⁊ tolē. **En** **Bern.** q̄ turbata est
fuit v̄cūdie ūginal. q̄ nō pturbata fuit forti
tudis: q̄ vere tacuit ⁊ cogitauit. fuit prudētie ⁊
discretōis. **Tūc** āgel⁹ ituit⁹ ūginē: ⁊ varias eā
secū voluē cogitatōes facillie dephētēs ⁊ cāz sue
ēbatōis p̄gnosceēs solat⁹ pauib;: cōfortat timē
tē. ac q̄i notā familiariter ex noīe vacās: ne tie
re debeat. benigne p̄suadet. ⁊ iubet dicēs. Ne tie
as maria. nec de laudib; q̄s tibi dixi v̄cūderis:
est ei v̄itas i eis. **Nec** solū es gratia plena s; etiā
toti generi humano grām mltiplicē recuperasti

et reuerti apud deum. quia nulla unquam cepit creatura
q. b. fm cfo. Qui apud deum meum gratiam. non habet quod ti
meat. Inuenisti inquit. quod merito. Certe humilitate.
pudicitie. castitate. et scie puritate. De primo di
cit cfo. qualiter quisque gratiam recipit: nisi mediante humi
litate. Nam humilibus datur gratia. De alijs duobus di
cit grego. Inuenit gratiam ergo coram deo. quia splendore
pudicitie propria exornans animam. gratum se deo habitaculum
preparauit. Et non solum celibatu inuolabilem fliquit: sed et
imaculatam conscientiam custodiuit. Itaque inuenisti gratiam
f. dei et hominum pacem. mortis destructorem. et uite respu
torum: ut per te deum mundum redimeret: per te illuaret: per te
ad uitam euocaret. Plena ergo iam gratia inuenit gratiam. sed
alijs et ad dispensandum. **Ubi aug.** O maria gratiam apud
deum inuenisti: et hac per totum mundum diffundere meru
isti. **Ubi notat** hic inuenisti. non dicit habuisti l' ac
quisuisti. quia res habita uel iuste acquisita. ut ipsa custo
diat. sed inuenta his qui perdidit restituat. sic maria inue
nit gratiam. non sibi soli retinendam. sed tamquam alijs restituere
datur. Qui. n. inuenit perditum tenet restituere: gratiam uero
quam eua perdidit maria inuenit. non solum per se sed et per nos
his. imo et propter nos: quia si nos peccatores non fuisset
deus de ipsa carne non supersisset. et ideo omnes qui peccatores
tiam amisimus. securi ad tronum gratie accedamus. et ma
ria inueniente gratie pijs fletibus et deuotis orationibus pul
semus. ut gratiam nobis reddat quam per nos et propter nos in
uenit. **Ipsa e. n.** ita legalis. iusta. pia et propitia. quod
nulli quicquam denegat gratiam. **Ubi bern.** Oportet omnia esse fa
cta. oportet sinum misericordie apparet. ut de plenitudine ei
accipiat uniuersi. captiuos redemptores. eger curatores
estis consolatores. peccatores ueniam. iustis gratiam. angelis letici
am. denique tota creatura gloriatur. **Et iterum.** Filioli hec
peccatorum scala. hec mea maria fiducia: hec tota ratio
spei mee. Dico uobis si pie a uobis pulsata fuerit si
pie fuerit inuocata: propatiet uobis. non deerit necessitati
ure. **Ubi dicit** nec facultas deerit potest. nec uoluntas.
quoniam regna celorum. misericordia est. et misericordia. et ite
rum. **Alti** itumem quanto deuotius affectu a nobis ea
uoluit honorari. quod totius mundi plenitudinem posuit in
maria. ut si quod spei nobis est. si quod gratie. si quod salutis
ab ea nouerit redimere: nihil. n. nos habere uoluit
deus. quod per manus marie non transierit. hec bern. Inue
nisti inquit gratiam. totius gratie auctorem precepta. Nam ecce
preceptis in uero sine peccato et macula ac pie filium sine do
lo et esticia. ergo permanens in partu. sic et in preceptu.
Et ubi dicit. preceptis in uero: id est. n. per fidem et deuotum pre
ceptat eum in corde suo. **Et hoc modo debemus** nos eum
preceptis. s. per fidem et deuotum. et per se sciamus operari.
Et uocab nomen eius ihs. i. saluator. **Ubi dicit** ipo
nes. quia hoc nomen ab eterno fuit a deo pre ipso et
per angelum marie et ioseph ac per eos alijs diuulga
tum. **Idem etiam** nomen ipso et per proprietatem futuram
quia saluatori humani generis futura erat per ipsum quod saluator in
partu. et ideo subdit. **Ipsa. n.** saluum faciet. non quicquam
quod sed ipsum suum: ei. s. per fidem adhibentem. et ipsum bonis o
peribus imitatem. a peccatis eorum. **Et per hoc notat** uer
e deus: quia soli dei est saluare a peccatis ut ait cfo. ipsa
christi non tantum nato iudeorum est. sed omnes qui ab eum ueniunt
eius agnitionem donant. **Ultima** et me peccatores dignetur
dñe ihu annuere populo tuo: ut saluum me facias
a peccatis meis. **Idem erit magnus:** non quod eadem mag

tudine quam iohannes. d. quod etiam predictum fuerat. erit ei ma
gnus coram domino: sed dñter fm ambro. quia iohannes ma
gnus ut homo coram domino: hic uero magnus ut deus: et di fi
li. **Dicit** autem hic erit magnus: non quod ante partum ueris non fue
rit magnus. sp. n. fuit magnus deus: sed fuit erit ma
gnus homo. quia magnificentiam quam habuit filius dei eter
nalis per naturam: acceptum erat filius ueris ex tpe per
gratiam. et eternaliter habiturus. ut una sit persona homo et deus.
Et ubi magnus: quia filius altissimi mebi appellari.
Ubi seq. **Et filius.** s. nascitur altissimi uocabitur. i. ipi
us dei qui solus est altissimus. **Ubi. n.** altus est in creatu
ras corpales. sed angelus altior. deus autem altissimus. **Et**
dabit illi dominus deus sedem. i. regnum. dauid prius est fm
Beda. quod angelus prius dixit christum filium altissimi. nunc
uero prius suum dixit esse deum. per hoc eundem demonstrat
duas naturas in una persona christi: diuinam. fm quam est
filius dei: et humanam. fm quam est filius dauid. **Dabit**
autem ei sedem dauid non typicam sed ueram. non temporalem sed
eternam. non terrenam sed celestem. que idcirco dñi fuisse
dicitur: quia hec in deo deus temporaliter sedet. et ne illi ymaginem
gereret. **Ubi beda.** **Acceptum** autem sedem siue regnum
dauid dñs. ut gratie cui dauid quondam temporalis re
gni gubernacula simul et exempla iusticie prebuit:
quamque modum ymnorum spiritualium ab fidei atque a
more sui conditoris accendere solebat. hac ipse fa
ctis. uerbis. donis et promissis. ad regnum celeste et in
mortale uocaret: atque ad ipsam dei prius uisionem prebu
ceret. **Angela** ergo non loquitur hic de regno temporalis. quia illud
negauit christus coram pilato: dicens. regnum meum non est de
hoc mundo. neque christus in hoc mundo exercuit temporalem re
gnum in iudayco populo: cui tamen debebat regnum iudeorum
iure hereditario. sed loquitur de regno spirituali ecclesie militan
tis. et celestis ecclesie triumphantis: quod figuratum fuit per
regnum deus temporale. sic et celestis hierusalem per temporale. et sicut
deus regnauit in regno temporalis. ita et christus regnabit in
spirituali et celesti. quia regnabit in ecclesia. hic in uia et in pa
tria. **Ubi et subdit.** **Et regnabit** in domo iacob ie
ternum. **Idem** quod accipienda est domus iacob. non temporalis
sed eterna. in qua regnet ieternum. **Regnabit** ergo ieternum
in domo iacob. i. super omnes electos. deus domo. n. abra
he et ysaac alique fuerit improbat. sic ysmael et esau
sed in domo iacob omnes eius filij. a sanctis doctoribus inter
electos sunt computati. quia et si alique peccauerunt. penitus
tamen egerunt. **Iacob** quippe interpretatur supplantator. **In ill**
em quod supplantat passiones fordiatas et uicia. regit
christus. sed in illis quod supplantat ab eis. regit dyabolus. **Re**
gnabit ergo non solum in domo deus. i. in tribu iuda. uerum et
in domo iacob. i. in toto populo israhel et in tota eccle
sia. et omnibus electis. non fm successionem carnis sed
fidei. **Per** quod intelligitur quod in regni exercitu. omnes
illi enumerantur. quicunque dauid et iacob fide et iu
sticia imitantur. quia ipsi sunt spiritualis et eterna se
des dauid et domus iacob: in qua sedebit et regnabit
dominus ihs in eternum. et nunc quidem per gratiam: et in futu
ro per gloriam. **Beati** in quibus ihs regnabit in eternum.
quia et ipsi cum eo regnabunt. **Et regni eius non erit finis**
Christus. n. non solum inquit deus. sed etiam inquit homo
regnabit in eternum: non solum super homines. sed etiam su
per angelos. **Hoc regnum eternum** est et non corrumpet.
hoc impius non deficiet et non aufertur: quia regnabit dominus in
eternum et in seculum seculi. **Ubi bern.** O quam gloriosum

De conceptōe

ē regnū illud. i. q̄ reges p̄gregati sūt: cōueniēt i
vnu. ab laudandū. i. q̄ glificābū eū q̄ sup̄ om̄a ē
rex regū q̄ dñs dñantiū. **De cōsplēdibīssīa cōtē**
platōe: fulgebūt iusti sic sol i regē p̄ris eoꝝ. **O** si
et mei p̄ctōis memierit ihs i bñplacito p̄li sui:
cū venerit i regnū suū. **O** si me i illa die. qñ ēdi-
tur ē regnū deo p̄ri. visitare dīgibī in salutarī
suo. ab vīdēdū. i. i bōitate electoꝝ suoꝝ ab letan-
dū i leticia gētis sue: ut laudē et iā a me cū hē-
ditate sua. **Veni** interī dñe ihu: aufer scandala
d̄ regē tuo. qd ē aīa mea. ut īgnes q̄ debes i ea qz
tu es ipe rex me? q̄ de? me? q̄ mādās salutes iā
cob. **hec Bern.** Et cū āgl̄s tāta f̄tuliss̄ maria
p̄plexa fuit. qz f̄m ambro. Neqz n̄ credē debuit ā
gl̄o. neqz tātemē vsurpāe dīna. **En** de alio cōtē
carī volēs. de q̄ mltū tiebat. i. ne ūgītate suaz p̄
dēt. de mō p̄ceptōis q̄rit dīcēs. **Quō** fiet istd. i. q̄
tu p̄mittis me parē filiū. qm̄ vīz nō cognosco. i.
me vīz n̄ cōgītūrā i aīo voui. q̄ ex voto p̄posui. qz
q̄uis despōsata erat. tñ se nūq̄ nupturā neqz vī-
rū p̄gītūrā cōtēsciebat. Et ita fuit ūgo mente
carne q̄ p̄posui. q. d. **Rē** credo. s̄ de mō q̄ro. cū sci-
at dñs me? testis p̄scie mee votū eē ācille. n̄ cōg-
scē vīz. q̄ lege. q̄ ordīe placebit ei ut fiat istd. vñ
ambro. **Nō** dubitat eē faciēdū qd quō possit fie-
ri inq̄rit. **Legerat** maria. **Ecce** ūgo p̄ci. i. vfo. et
p̄i. fi. q̄ iō credibit futūz. s̄ quō fieret añ n̄ lege-
rat. **Nō** ei quēadmodū fieret. vñ tāto alicui pro-
phē fuerat r̄uelatū. **Tātū**. n. mābati mīsteriū n̄
fuit hoīs. s̄ āgl̄i ore p̄mēdū. **hec** ābro. Et āgl̄s
f̄fiet inq̄t n̄ mō hūano s̄ dīno. n̄ p̄ vīz s̄ p̄ opa-
tōz sp̄sccī. q̄ i te sup̄ueniet sic ignis dīn? mēte tu-
az i flāmās. carnēqz tuā dei filio vniēdā p̄fctīssīa
puritate sc̄fificās. q̄ singlarī mō te fecūbabit. q̄
ex e? opatōe salua tibi ūgītate tua p̄cipies. **Sp̄s**
sc̄s p̄ i ūgīnē uenēat i sua sc̄fificatōe eā ab ori-
gīali p̄cto purgādo. s̄ i p̄ceptōe filij dei sup̄ueit
. i. itēz velt maiorē grē pleītudinē cōferēdo. q̄ n̄
olū sc̄fificauit mēte s̄ et vētrē. **Sup̄uenit** igit̄
sp̄sccī? i ūgīnē. quēadmodū ūt? sol d̄scēdit f̄ ro-
sā q̄ liliū dās ill? p̄cipiēdi ūtutē. Et i ista iēssa-
bil? p̄ceptō celebrata sit opatōe toti? ēnitatis. cū
opa ēnitatis sint īdiuisa. sp̄ealr tñ appropriat
hoc op? sp̄sccī o p̄p̄ p̄les rōes. **Prīa** ē f̄m aug.
p̄p̄ oñsīōz grē sine mēitis. ut vīdelz p̄ hoc q̄ d̄r
p̄cept? de sp̄sccī. oñdā q̄ sit ex sola grā quā n̄
la hoīm merita p̄cesserūt. **Grā** aut̄ atēbuit sp̄sccī
sc̄o. **En** glo. **Sp̄s** ē nom̄ oīs grē. q̄ a deo īspī-
rat. **Scda** ē f̄m ābro. p̄p̄ ūtutē opatōis. qz sc̄z
opatōe q̄ ūtutē sp̄sccī p̄cept? ē. cui atēbuit opa
clēmīe q̄ pietatis. **Tercia** ē f̄m m̄gr̄m s̄niāz p̄
p̄p̄ oñsīōnē exīmīe caritatis q̄ atēbuit sp̄sccī
ut. i. oñdā. q̄ ūbū dei caro factū ē iēffabili cari-
tate. q̄ de? sic dīlexit mūdū. ut filiū suū vnigeni-
tū dāet. Et ūt? altīssīmi p̄ris. i. dei ūbū seu fili?.
qz f̄m ap̄ m̄ d̄r dei p̄ris sapiā. q̄ ūt? obūbrabit tī-
bi. i. de te corp? q̄i vmbraclm̄ assumet. in q̄ de? q̄i
hamū sub cibo se abscondet: qz i b̄a ūgīe sub v̄m-
bra carnis latuit ūt? deitatis. **Vnitas** obūbra-
ta fuit ūgīni p̄ susceptōz hūanītatī. ut qd īpos-
sibile erat mortali semīe: obiectu tñ vīuīfici cor-

Saluatoris n̄ri

pis ferret p̄ntiā maiestatis. q̄ lucē sustinēt inac-
cessibilē. sic sol qñ eū visu ītueri nō possū? obū-
brat nob̄ aliq̄ velaie. **En** bern. **Quia** de? sp̄s ē
nos ūo caro. vmbra corp̄is sui tēmpauit se nob̄
ut obiectu vīuīfice carnis. videam? ūbū i carne.
solē i nube. lumī i testa. cereū i laīna. **hec** bern.

Qd at̄ i p̄fatōe b̄e marie canit̄. que q̄ vnigeni-
tū tuū sc̄fīspīrīt? obūbratōne p̄cepit. nō ē con-
trariū huic. quod hic dīcīt obūbratō fieri p̄
corpus xpī. applicatū dīuīno lumī. Cū em̄ tam
fili? q̄ sp̄sccī sint vīrtutes patris. et corpus
xpī vtrīqz vīrtutī p̄ueniat. filio tanq̄ cui vniē.
spīritūsc̄o tanq̄ agentī a quo formā. patet q̄
hec obūbratō tam filio q̄ spīritūsc̄o conue-
nīre potest. Et atēde quomō hic angel? totā
trīnitatē ūgīni edidit. **Prīmū** nanqz spīritūsan-
ctū sub nomine p̄p̄rio cōmemorat: deīde filiūz
nomīne ūtutis. q̄ p̄sequēter patrē nomīe altīssī-
mī īnsīnuat. **Sic** ergo ut notē tota trīnitas se
cisse īcarnatōz appropriat hic sp̄sccī īcarna-
tōnis coopatōem. cū dīcīt. spīritūsanct? sup̄ue-
niet in te. sed filio carnis assūptōnem. cū subdīcīt
q̄ vīrt? altīssīmi obūbrabit tibi: sed p̄rī aucto-
ritatē euz dīcīt. altīssīmi. **Excelsū** nanqz īcarna-
tōis op? toti? trīnitatis fuit. qz sic p̄sde sic q̄ opa
trīnitatis īsepabilia sūt q̄ īdiuisa: ita ut quicq̄
opat? vna p̄sona. opet? q̄ alia: q̄uis sol? fili? fue-
rit īcarnat? nō p̄ nec sp̄sccī: ut p̄ eādē sapiē-
tiā q̄ de? mūdū p̄biderat. repatū fieret. q̄ q̄ dei fi-
li? erat i dīnitate. ipe fili? hoīs fierz i hūanitate
ne filij nomē ad aliū trāsīret. q̄ n̄ eēt fili? et̄erna
natītatē. Et hēm? s̄ile de tribu īduentibz vnū de
semetīpīs. de q̄bus bīcī pōt. q̄ om̄a simul vnīcū
faciūt op? q̄ q̄cqb̄ facit vn? facit alius. nō tam
īduēt nisi vn?. **En** Aug. **Ita** singulorū queqz
i ēnitatē opa ēnitatis opat? vnīcūqz opanti coo-
pantibz duobz p̄ueniēte i tribu agēdi p̄cordia n̄
i vno ūficiēte efficacia pagēdi. **Iōqz** qd nasce-
tur ex te sc̄m. vocabit̄ fili? dei. n̄ adoptiu? sic a-
lij s̄ nascit̄. **Qui** tñ ab et̄no fuit fili? s̄ n̄ voca-
bat̄ vñ manifestabat̄ noīe aliq̄ nisi i tpe. q. d. qz
ei secūdaris ūtutē sp̄sccī: nō plē viri generab̄.
s̄ filiū dei. qz n̄ ex libidīe p̄cipies. iō nō p̄ctōem
s̄ sc̄m gīgnes. q̄ p̄ p̄ns sine dolore paries. **En** de
bern. **Quid** ē dīcē. **Qm̄** nō de hoīe: s̄ de sp̄sccī
p̄cipies. concipies aut̄ ūtutē altīssīmi. hoc est fi-
liū dei: ideo et qd nasceet ex te. i. ex tua vera na-
tura sanctū. vocabit̄ fili? dei. i. nō solū qui de si-
nu p̄ris i vtrē tuū veniēs. obūbrabit tibi. sed
etiā id qd de tua substantia sociabit tibi. ex hoc
iā vocabit̄ fili? dei: quēadmodū q̄ is qui a patre
ē ante seclā genit? tu? q̄ amodo reputabit̄ fili?
Sic aut̄ qd natū ē ex ip̄o erit tu? et qd ex te
nasceet erit eius: ut tamē nō sint duo filij s̄ vn?
Et licet aliud quidē ex te. aliud ex illo sit. iā ta-
mē nō cuiusqz suus. s̄ vn? vtriusqz fili? erit. **Dec**
bern. Et nota q̄ dīcīt sanctū absolute q̄ substā-
tiue absqz dēterminatōe. qz si dīcēt sācta caro. sā-
ctus homo. vel aliq̄ consilē. parū vīderetur bī-
xisse. nec exp̄sisset sc̄fītatē ei? cōplete. **Posuit**
ergo īdefīnitē sc̄m: qz quicq̄ fuit quod vīrgo

genuit pculdubio ac singlarie scem fuit. Et ne
 ego de ptu i aliq desparet: qd fide exēplo āgl's
 astruet qd pfirmat. exēplū stēil'an' qd pife indu
 xit: seniorisq seie qd sterit. inopinata fecunditate
 ōgini nūciauit. ut asseret oīa decētia deo possi
 bilia: qd solito ordini nāe viderē ōria: qd sup na
 turā pceptū debet stēili: datur' n dubitacē qd ōgi
 ni. et ut facili' credas. ecce inqt elizabēth pgtā
 tua. cū eēt senex. qd vocaret stēil. ppē notā iādu
 bū e' stēilitatē. iā sex mīses sūt. qd pcepit filiū p
 dei ōtutē. Tū qd istud exēplū n ē vsqz pfectū
 qd mai' ē ōginē pcepe qd stēilē: qd iō āgl's inducit
 rōis efficacīā ex dei ōmipotentia: dicēs. qd n erit
 ipossibile apd deūz ōz ōbum. i. oīa res dig' ōbo.
 qd n imple possit oē ōbo suo pmissūz. v' ōbū. i. qd
 cūq op' v' factūz. i. e' dispositōe pmissūz. nā dicē
 di ē facē. fm illō ps. ipe dixit qd facta sūt. qd qd ei
 pēdictōz n iplicat. totū ē deo possibile: cuiusmo
 di ē ōginē parē. S' qd iplicat pēdictōz ut pēdictō
 ria sil' eē ōa. ut ea qd facta sūt. fiat n facta qd. hu
 iusmodi talia n sūt deo possibilis: n ppē ipossibi
 litatē dei. s' ppē ipossibilitatē rei. q. d. p ōtutē ac
 actōz nāe. nec stēil' nec ōgo pē pcepe. s' diuina
 potētia pē hoc facē. Scdm bern'. Dic oē ōbuz
 qd n oē factibile. qd qd facile pnt hoies loq qd vo
 lūt: sic icōpabil' facili' pē de' iplē. qd qd pnt illi
 ōbo expmē. Pretea fm eūde bern'. Cōcept' ely
 zabeth ōgini nūciaf. ut dū miraculm miraclo ad
 diē. gaudiūz gaudiū cumulef. Itē qd occultaue
 rat se et iā oclatē n potat. pueniēs fuit qd ante
 ceōs ōgo hoc sciēt. Itē ut tā pcurforis qd salua
 toris gesta sciret: qd scptores docē debebat. Itē p
 pē scificatōz baptiste: quē adhuc i vtero mris
 pōitū ihs voluit scificare. Itē ut atiq pgtē ob
 seqz pbt: qd ut huilitatē iplēt. Maria qdpe qd ely
 zabeth pgtē seu pōbne fuerē i scdo gdu: qd filie
 duap soroz. s. āne qd hysmerie. Fuit etiā elyza
 beth de fbu iuda sic qd maria. Intue h' qd medita
 re qd tota ēnitas ē ibi pns: rñsionez h' sue filie
 singlaris expectās. qd amāte: ac delcēabil' e' oē
 cūdiā qd mores aspiciēs: qd ōba auscultās. O qd
 ē tomūcla: vbi tales sūt qd talia exercēt. Nā licz
 scēa ēnitas sit vbiq ibi tū nūc aliq mō singlaris
 eā eē mediteis: rōe singlaris opatōis. Intue eē
 qd meditaē. qd āgl's cūz reuēntia. vultuqz placi
 to dñaz suā diligēter iducit. qd ōba sua sapiēt or
 diat. ut sup hoc ope mizifico. volūtātē dñi sui p
 ficē valeat. Et eē qd ipa se h'z tioratē qd huil' fa
 cie pudorosa: qd ex iprouiso ab āglō ōbis istis p
 uēta. Nō extollit neq se rputat. et cū audit ma
 glia de se qd nūq alicui dicta fuē: s' totū affē
 bit gē dīne. Itē āgl's expleto nē ābasiatoris
 officō expectat ōgis rñsū. Eū bern'. Audisti vir
 go qd pcepies. audisti qd n p hōiez s' p spm scem
 Expectat āgl's rñsūz tuū. tps ē ei ut ruertat ad
 deū qd misit illū. Expectam' qd nos o dñā ōbū mi
 fatōis: qd misabil' pmit snia bānatōis. ecce p
 ciū tibi offerē nre salutis: statiqz libeamur si p
 sētis. hoc supplicat a te pia ōgo flebil' adā cū mi
 fera sobole. exul d pabiso: hoc bō. hoc cefi flagi
 tāt ptea tui. qd qd ipi bitāt i rgiōe vmbre mortis.

hoc tot' mund' tuis genib' puolut' expectat. O
 dñā rñde ōbū: qd terra. qd iseri. qd celi expectāt
 rñde ōbū qd suscipe ōbū: pfer tuū. qd suscipe dñū
 emitte ēnsitorū. qd āplecte sēpiēnū. hec bern'. vñ
 qd bēs aug' exclamat. O bēa maria scem oē capti
 uū. tuū dēpcaē affēfū. te dñā mūd' sue fidei obli
 tē fecit. noli morari ōgo: nūcio festināf rñde ō
 bū. qd suscipe filiū. Tādē prudētissia ōgo. audi
 tis āgl's ōbis pēfēt. qd put dī pūda deuotōne. ge
 nua flexit. ac māib' expāf deīn iūctis. qd oculis
 ad celū eleuatis. cū iestabili huilitate ptulit de
 sidrātissim ōbū toto cordis affēfū audiēdū dicēf
 Ecce ācilla dñi: fiat mihi fm ōbū tuū. Ecce pm
 pta obedīa. deuota optatō. fides. pēf'. Ancilla
 inqt sū dñi. n mee s' illi' pēfatis sū. fiat mihi fm
 ōbū tuū. i. fm qd tu mihi nūciasti. Que mī dñi
 eligif sue pōitōis. qd dīne dig' tōis p oīa mēor: ā
 cillā se nūcupat. qd cū mag' deuotōe pmissū āgl's
 ipleri optat. Ad hāc vocē marie exclamat au
 g' dicēs. O felix obedīa. o isignis grā: qd bū huī
 l' fide ōbit. celi i se opificē cōpauit. Eū et ansel.
 O fides deo accepta. o huilitas dō gta. o obedīa
 oī sacificio deo iocūdi' oblata. o sblimis ōgo mī
 dei. o mī humil' ācilla dei. Quid sublimi' eē pos
 sit: Quid huil' sētire possit: Eū et ambro. Elide
 huilitatē. vide deuotōz. Ancillā se dic dñi. qd mī
 eligif. nec repētina exaltata pmissōe. sil' ācillā
 dicēdo nullā sibi progatiuā tāte grē vōdicauit:
 qd facēt qd iubēf. Mitē. n. huil' qd pīa. huilita
 tē debuit eē ipa pferre. Eū bern'. Sp solz eē grē
 dīne fāiltaris ōt' huilitas. de' ei supb rñstis. huī
 lib' aut dat grām. Humilitas g' respondet. ut se
 des gratie pparef. Ecce inqt ancilla dñi. Que ē
 hec tā sublimis humilitas. qd cedere n nouit ho
 norib'. insolefē glā nescit. Nō magnū ē esse hu
 milē in abiectōe. magna pīus qd rara virtus hu
 militas honorata. Dec bern'. Bēa ergo ōgo. qd
 ultra omēs homies mundi p ānunciatōem an
 geli attollebat. et tamē in se pfundissime humi
 liabat. ideo ei' humilitas incompatib' p omni
 bus alijs virtutib' cōmendat. Inter omēs em
 virtutes. tantum placuit huilitas beate virgīs
 filio dei. qd attraxit ipm de celo: ut ex virgīe car
 nē assumeret. quēadmodūz fery trahit ab aba
 mante. Eūde Aug'. O vera humilitas que deūz
 homib' pepit. vitā mortalib' edidit. paradīsum
 apuit. et hominū aīas liberauit. Facta est ma
 rie humilitas scala celestis. p quāz de' descendit
 ad terras. Decebat em (ut dicit Beda) qd sicut
 p supbiā eue. mors in mūdūz intrauit. ita p hu
 militatē marie vite introit' pātere. Tātūz aut
 placuit xpo ista vox virgīs: cūz dicit. ecce ācil
 la domi. qd ex hoc magis appellat se in scriptura
 filiūz ancille qd virgīs. Ex quo trahit eūde az
 gumentū. qd pl' placuit deo marie humilitas. qd
 virginitas. Et licet singula verba hui' euan
 gelij sint plena misterijs. ista tamē verba que in
 sui cōfessus expressione virgo ponit. pīpue rdo
 lēt virtutes incōpabiles. Ponit em sex verba qd
 retolēt sex virtutes eximias i ea. Dicit nāq ec
 ce i quo obedīa pīpta: ancilla in qd humilitas

De conceptōe

perfecta. bñi i q̄ ōgitas imactata. fiat i q̄ caritas
iſlāmata. mibi i q̄ spes ſecura. ſm ōbū tuū. in q̄
fides deuota. Et vñ fides deuota erat i ōgie. q̄ il
lub credidit i ſe debē fieri. ad ōbū angli. qd nūq̄
a ſclis fuerat auditū. nūq̄ reptū. nūq̄ viſū. aut
ab aliq̄ cogitatu. De hac fide dicit bern. Tria
mirabilia fecit dñs i incarnatōe. Cōiūcta q̄tem
fuit adiūctē de⁹ q̄ hō: mī q̄ ōgo. fides q̄ cor hūanū
Et q̄bē ſcia p̄mixtō ē iſerior alijs duab⁹: ſz n̄ mi
nus fortis. Mip̄ ei ē quō cor hūanū bis duob⁹ ſi
bē accomodauit. quō credi potuit. q̄ de⁹ hō eēt.
q̄ ōgo fuerat q̄ pepiſſz. Dec ei neq̄unt p̄miſceri
ſi n̄ miſceat glutinū ſp̄ſſcī. Igr̄ his verb⁹ dictis
a ōgie. ſtati i illa hora ſc̄iſſia. ſp̄ſſc̄s i eā ſup
ueit. ac dei filiū ōgo glōſa p̄cepit. Et ſtati i bis
ōbis marie. fili⁹ dei tot⁹ inſeuit i vterū e⁹. q̄ ex ea
carnē aſſūpſit. q̄ tot⁹ i ſinu p̄ris remāſit. In
ſtati ei fuit totū corp⁹ xp̄i formatū. q̄ aīa rōnal
creata. q̄ ſil vtrūq̄ dñitati i pſōa filij p̄iūctū. ut
itē eēt de⁹ et hō. ſalua vſuſq̄ naſe p̄petate. Fuit
aī corp⁹ xp̄i formatū ex ſāguie bñe ōgis. non ex
carne q̄ fuit i ſtati ſāguis ſepat⁹. ſolidat⁹. ſigu
rat⁹. aīatio. deificat⁹. Et i eōbē ſtati fuit plen⁹
q̄ p̄fect⁹ hō. i aīa q̄ carne ſm oīa corp⁹ liniamē
ta. ſz puul⁹ valde: ita ut mēbroz diſtict⁹ vir poſ
ſet diſc̄ni viſu hūano. Poſtea ōo naſaī i vtero
creuit ut alijs. ſz mēbroz diſtict⁹. q̄ aīe iſuſio dila
ta n̄ fuerit ut i alijs. Fuit etiā p̄fect⁹ de⁹ ſic q̄ p̄
fect⁹ hō ſm hūanā naturā ex aīa rōali q̄ hūana
carne ſubſiſtēs ſm diuinā ex ōbo. vtriuſq̄ i vni
tate pſōe p̄iūct⁹. Sicut ei i deitate ē vna eſſen
tia q̄ tres pſone. ita i xp̄o ecōuerſo ē vna pſona
q̄ tres eēntie. ſ. deitas. aīa q̄ caro. Idoc ē eternuz
nouū q̄ ātiquū. ē. n. deitas eēna. aīa noua. q̄ in
aſſūptōe creata. caro ātiq̄. q̄ ab adā p̄pagata. et
xp̄c ſm naturā deitatis ē generat⁹. ſm aīaz cre
at⁹: q̄ ſm carnē fact⁹. Et fuit vnio triplex i xp̄o
ſ. deitatis ad aīaz q̄ ecōuerſo. ac deitatis ad car
nē q̄ ecōuerſo: q̄ aīe ad carnē. Due p̄ores vniōel
ſp̄ māſc̄t. tertia ſepata fuit i morte. Vnio igit
dñitatis ad hūanā naturā n̄ ē i vnitae naſe ſz
pſōe. n̄ pſone hūane ſz dñe. n̄ aſſūptē ſz aſſumē
tis: nec pſone c̄libet. ſz ſolū ōbi. Quia ei i poſſi
bile ē q̄ naſa dīna p̄currat cū alia. ſic p̄s ad eēij
p̄ſtruct⁹. vñ q̄ ip̄a trāſeat i alia. vel alia i ip̄ſā.
iō dñitas q̄ hūanitas n̄ vniūē i vnitae nature
ſz pſōe. Et q̄ dīna naſa i nullo ſuppoſito p̄ ſub
ſiſtē p̄ter q̄ i p̄p̄a p̄poſtaſi. iō vnio illa n̄ pōt eē i
pſona hoīs ſz dei. q̄ p̄p̄ea de⁹ i vna pſonaz ſuaz
fecit ſeipm ſuppoſitū hūane naſe. Et tñ vna ē i
bi pſonalitas q̄ vnitas pſonal. ſ. ex p̄te aſſumtis
q̄ iō xp̄c ſm qd ē hō. nō ē pſona. Et hugo. Ex q̄
hoīez de⁹ aſſūpſit totū aſſūpſit. carnē. ſ. q̄ aīaz. i.
hoīs naturā: nō hoīs pſonā: ſed hoīez i pſonā.
Caro ei illa q̄ aīa. aīq̄ ōbo vniūē i pſonā: n̄ e
rāt iter ſe vnita ad pſonā. Vnio ſiq̄de⁹ vna fuit
q̄ ad vnū. ōbi carnis q̄ aīe. n̄ p̄ri⁹ ōbū q̄ caro. nec
p̄ri⁹ ōbū q̄ aīa. nec p̄ri⁹ aīa q̄ caro: ſz ſil ōbū q̄ aīa
q̄ caro. Nec cepit eē pſona ōbū. qñ hō eſſe cepit.
ſz hoīez ſic aſſūpſit: ut pſona eē hō incipet: nec
alia pſona. q̄ erat illa q̄ eū accipet. Itaq̄ ōbuz

Saluatoris n̄ri

pſona. ſuſcepit hoīez. nō pſonā ſz naturā. ut qui
ſuſcepit: q̄ qd ſuſcepit. vna eēt i ſnitae pſōa. er
go xp̄c pſona. ab iſernū deſcēdit. ſz ſm ſolā aīaz
q̄ xp̄c pſona i ſepulcro iacuit. ſed ſm ſolā carnē
q̄ xp̄c pſona vbiq̄ fuit. ſz ſm ſolā dñitatē. quid
ē autē qd ſcriptū ē. q̄ cū xp̄c i ſepulcro iacuiſſe
d̄r. totū p̄ p̄te poſitū ē. Forſſe cogitas q̄ tria
quedā dñitatē q̄ aīam q̄ carne⁹ p̄poſuiſſe xp̄m.
Abſit. Nō em̄ p̄s xp̄i ōbū q̄ p̄s hō: ſz tot⁹ xp̄c ver
bū et tot⁹ xp̄c hō. Dñitas p̄s nō fuit: nec i ipſa
p̄s fuit: i humanitate ſola p̄tes ſūt. aīa. ſ. et cor
p⁹. q̄ vbi alter⁹ hoīz ē p̄s hoīs ē. Alēz eſt q̄ i ſe
pulcro xp̄c iacuit. nec tñ ibi tot⁹ hō iacuit. q̄uis
tot⁹ hō xp̄c fuit. Anima. n. q̄ caro dei verbo i p
ſona vnita fuit: iō vbi caro erat. verbū deſſe n̄
potuit. Dec hugo. De hac ōbi incarnatōe ſic
dicit anſel. Vidisti dñe afflict⁹z ppli tui. et tact⁹
dolore caritatis iſriſec⁹: appoſuiſti cogitare ſup
nos. cogitatōes pacis q̄ redemptōis. Et q̄bē cuz
eſſes fili⁹ dei. ver⁹ de⁹ deo p̄ri ſanctoz ſp̄i coetēz
n̄ q̄ p̄ſubſtātiā. lucē habitās inaccessibilē. por
tāſq̄ oīa verbo ōtutis tue: nō deſperisti in hoc
n̄re mortalitatis erga ſclm altitudinē inclinare
tuā: ut noſtrā q̄ guſtares q̄ abſorbēs miſeriam.
noſq̄ repares ad glām. Paz bone dñe iſu fuit
caritati tue ad cōſumandū op⁹ n̄re ſalutis. che
rubin vel ſeraphin. aut vnū ex angel⁹ deſtinare
ip̄e ad nos venire digt⁹ es p̄ mādatū p̄ris. cui⁹
nimia caritatē expti ſum⁹ in te. Venisti. n. nō lo
cū mutādo ſz p̄ntiā tuā p̄ carnē exhibēdo: deſcē
dens a regali ſolio ſublimis glē tue. i hūilē q̄ ab
iectā ancillā i ocul⁹ ſuis puellā. p̄mo virginis
p̄tinetie voto ſigillatā. In cui⁹ ſacroſc̄o vō ſo
la ſc̄iſp̄s ōt⁹ ienarrabilis. q̄ p̄cipi te fecit q̄ na
ſci i vera hūanitatis natura: ita ut nec maieſta
tē dñitatis i te. nec iſegritatē ōgitas i ſe vio
laret natiuitatis occaſio. Itē ad ſororē ſuā. Pri
mum cū beata maria ingreſſa cubiclū: libros
q̄bus virgīs part⁹. q̄ xp̄i p̄phetā aduent⁹ euol
ue. Ibi aduentū angeli p̄ſtolare. ut videas iſtrā
tē. audias ſalutantē: et ſic repleta ſtupore q̄ ex
taſi. dulciſſimā mariā dñaz tuā cū angelo ſalu
tante. ſalutes: clamans q̄ dicēs. Ave maria q̄.
Idoc crebri⁹ repetens. q̄ ſit bec gr̄e pleſtudo. de q̄
tot⁹ mūd⁹ mutuauit grāz. qñ ōbuz caro fact⁹ ē
Cōtēplare q̄ admirare dñm. q̄ terrā iplet q̄ celū
inē vni⁹ puelle viſcera claudi quā p̄ ſc̄iſicauit
fili⁹ ſecundauit: ſp̄ſſc̄s obumbravit. O dulcis
dñia. q̄nta ſebebais dulcedie. q̄ amoris igne ſuc
cēdebaris. cū ſc̄tiēs i m̄te q̄ i v̄tre tāte maieſta
tis p̄ntiā: cū de tua carne carnē aſſumēt. q̄ mē
bra q̄bus corpaliter oīs plenitudo dñitatis in
bitaret. de tuis ſc̄tis mēbris aptaret. bec anſel.
O ſi valēs vtiq̄ ſentire quale quantūq̄ fuerit il
lub e celo imiſſū icēdiū. collatū refrigeriū. iſu
ſū ſolaciū. quāta ſublimatō ōgis m̄is. q̄nta no
bilitatō hūani generis. q̄nta p̄deſcēſio maieſta
tis. Si ōginē canētē cū iubilo poſſes audire. eſti
mo q̄ cū illa p̄ter p̄ tāto bñficō icipes iubilare
q̄ nō ceſſares deo grās decātare. Et ḡ ip̄i virgini
tātū gaudiū ſnouare q̄ ad mēte ſuocāe valeas:

crebro eā cū dulci ōsu āglico salutare. ⁊ deuote salutatis ōscla. saltē pedib⁹ e⁹ īfigē n̄ negligas dicēs. **Aue maria.** **Un̄ bern̄.** Est tibi ūgo maria q̄i ōsclm̄ audie hūc ōsū āglicū aue. toties ei b̄fifima ōsclaris. q̄tiēs p̄ aue deuote salutaris. **Er̄go f̄res karissimī.** ad ymaginē eius accedite genua flectite: ōscla ei īprimite. aue maria dicite. **Et itē p̄.** Celi r̄ntēt. āgli iubilāt. mūd⁹ exultat. d̄mōes p̄remiscūt. cū dico **Aue maria.** hec bern̄.

Moralr̄ t̄gūf̄ b̄. vj. cōditōes. q̄s d̄z h̄re q̄libet aīa sc̄a. xpm̄ spūalr̄ p̄ceptura. **Deb̄z. n̄.** p̄mo h̄itare ī q̄dā sepatōe ⁊ alienatōe oīs create delectatōnis. ut sic habitet ī galylea qd̄ interpretat̄ trāsmigratō. Illa em̄ aīa p̄fecte habitat ī trāsmigratōe. q̄ trāsmicauit oēs creatā delectatōz: ita q̄ n̄ la re creatā āplī delectat̄. nisi īq̄tū ī ea flucet ymago ⁊ p̄fectō creatoris. q̄ nō solū nullā rē dīligit p̄ deū. s̄z nec ullā diligat. nisi īq̄tū ī ea de⁹ flucet v̄l ymago dei ut primū. v̄l īq̄tū pōt eē ac comoda v̄litate salutis. sic alia res. **Secūdo** deb̄z tal̄ aīa h̄itare ī quadā floritōe deiformis opatōnis. s̄. ut inh̄itet ī nazareth qd̄ interpretat̄ flos. virgultū. sc̄fitas. vel p̄fectō. ut. s̄. floreat v̄l ī flore habitet ex cādoze īnocētie: sit ōgultū. dulcoe dīne īfluētie. sc̄fitas feruore dīne caritatis. ⁊ inh̄itet ī q̄dā p̄secratōne. splēdore v̄tatis. **Tercio** tal̄ aīa debet eē ūgo. ut ab oī motu nō solū sēsū. s̄z etiā oīm̄ aīe viriū sit īstricta: ita ut n̄h̄il ī ea corruptōis valeat subinēre. nec p̄ vias sensū it̄et aliqd̄ qd̄ moueat ad carnalitātē. nec p̄ vias viriū ītellectuaz: veiat aliqd̄ qd̄ tēbat ī curiositatē. **Et fm̄ Aug⁹.** q̄cūq; aīa tal̄ fuerit ūgo cēset. **Quarto** tal̄ aīa d̄z eē despōsata. ut fide ⁊ amorē ad vnicū bonū restrinxēit. qd̄ ē de⁹: ne ī lēto vagef̄. nūc istud. nūc illud amās. **Et signāter** d̄f. q̄ debet eē despōsata ioseph: qd̄ interpretat̄ augmētū v̄l appositū. ut ī fide ⁊ amore apponens sp̄s p̄ficiēs augmētēf̄: q̄ ī talib⁹ nō p̄ficiē est q̄ dāmō deficef̄. **Et signāter** addit̄ de domo d̄i. qd̄ interpretat̄ manu fortis: q̄ p̄ gressus spūales. per fortes conat⁹ ⁊ opatōes ī spūali exercitio augmētāt̄. **Quinto** describit̄ hec aīa. ut tota illuīata q̄ nomē ei⁹ ē maria. qd̄ interpretat̄ illuīata. s̄. ut si gnatū sit sup̄ eā vult⁹ d̄ni. ⁊ habeat leticiā spūalē ī corde suo. **Sexto** describit̄ ut a deo p̄fortata. p̄ bonū fortitudinis spūsc̄f̄: q̄ īgredit̄ ab eā āgl̄s gabriel. qd̄ interpretat̄ fortitudo dei. et p̄ eū sit ānūciatō. s̄. q̄n̄ aīa p̄tēplata fortificata a deo. p̄ spez eleuat̄. ut appetat gr̄e pleitudinē. d̄ni p̄ntiā. ⁊ q̄ndā singlaritatē b̄ndictōis īnē oēs creaturas. **Sp̄calr̄** at̄ ēca ēciā p̄bitōz ē sciēdū. q̄ m̄stice p̄ hoc q̄ xpc̄ p̄cept⁹ et format⁹ fuit ī v̄fo ūgialī p̄ opatōz spūsc̄f̄ significat̄. q̄ spūalr̄ cōcipiē ⁊ format̄ ī mētē pura. e⁹ tē spūsc̄f̄ opatōne. **Oport̄z. n̄.** mētē eēni vbi p̄ceptiua ēē ūgineā. i. n̄ solū a vicijis. s̄z etiā a sp̄b⁹ creaturaz rep̄. ⁊ ab h̄mōi sp̄z delectatōe ⁊ corruptōe īmunē esse et abstractā. Cū. n̄. oīs creatā vāitati sit subiecta. oīs sp̄s a re creatā abstracta vāitati ē p̄iūcta: ac p̄ hoc mētē ad altiora tēdētē abducit qdāmō ⁊ corrūpit. **Ab hāc** at̄ mētis abstractōz hortat̄

D̄yo. thimo. dicēs. Tu aut̄ amice thiothee forti p̄tūtōe sēs⁹ dēlinq̄. ⁊ ītellectuales opatōes ⁊ oīa sēsibilia ⁊ ītellectibilia: ⁊ ab e⁹ vnitōz p̄pera. q̄ ē sup̄ oēs subaz ⁊ p̄gtōez **Dec D̄yo.** Et ī hac abstractōe p̄ficiē illa beatitudo. de q̄ d̄f̄ **Beati** mūdō corde. ītelligēdo mūdū cor illud qd̄ ē ab omni exēnea specie emūdatū. **Tales** aut̄ deuz v̄te b̄ūt. ⁊ hic p̄ īnēnā p̄tēplatōez. ⁊ ī p̄fīa p̄eternā fruitōz. **Et** tales ūginee mētēs. sequūt̄ agnū totī puritatis quocūq; ierit. ūgines. n̄. sūt. **De** tali mētē ⁊ aīa sic dicite bern̄. **Aīa** q̄ semel a d̄no b̄idicit īnēre ad semetipsā. ⁊ ī intimis suis dei p̄ntiā suspirare. ⁊ q̄rē faciē e⁹ sp̄: tal̄ īnq̄ anima ne scio an v̄l ipsā gehēnā ad t̄ps expiri. horribilī penali⁹ de ducat: q̄ p̄ spūal̄ hui⁹ studiū gustatā semel suauitatez. exire denuo ab illecebras. vel poti⁹ molestias carnis. sēsūq; īnēplebilē repetē curiositatē. **Dico** ḡ vob̄. n̄h̄il ē q̄ īntātū for̄midet q̄q; hoc b̄nficiū sēs⁹ accepit: q̄ ne gr̄a dēlicet nēcie h̄eat denuo egredi ad carnis p̄solatōes īmo desolatōes. rurūq; carnaliū sēsū sustinētum l̄t̄. hec bern̄. **ī** nazareth at̄ vbi ānūciatō facta ē sēs⁹ due ecclē. vna vbi erat dom⁹ ī q̄ āgel⁹ ad mariā venit ⁊ ānūciatōz fecit. ī q̄ ē altare marie. ī loco vbi orabat. q̄n̄ āgl̄s eā salutabat: ⁊ altae gabelis. vbi ānūciatōz faciēdo stetit. **Altera** vbi dom⁹ fuerat. ī q̄ d̄ns nutrit⁹ ē cū īnfāf erat. **Fuit** aut̄ p̄ceptō d̄nica ī rubo artēti p̄figurata. **Rub⁹. n̄.** sustinuit ignē ⁊ nō p̄didit v̄l r̄bitatē: maria p̄cepit filiū. ⁊ n̄ amisit ūgitatē. **D̄ns** habitauit ī rubo artēte: ⁊ īpe h̄itauit ī marie gūdato v̄tre. **Descēdit** ī rubū p̄p̄f̄ iudeoz liberatōz. ut eos educēt de egipto: descēdit ī mariā p̄p̄f̄ nr̄az redēptōz: ut nos eripet d̄ ī ferno. **Cū** aut̄ d̄ns incarnari voluit mariā solā p̄ oīb⁹ m̄lierib⁹ elegit. **Et** hoc fuit p̄figuratur ī vellē gebedōis. qd̄ solū celestē roze capiebat: ⁊ tota ēra cūiacena. sicca remāebat. **Sic** maria sola d̄no roze replebat̄: ⁊ ī mūdō nulla alia b̄igna īueniebat̄. **Repletō** velleris signū erat libatōis filioz isrl̄ ab hostib⁹ suis: p̄ceptō marie. signū erat nr̄e redēptōis. **Vell⁹** gebedōis ē virgo maria: de q̄ vellē isrl̄ xpc̄ fecit sibi tunicā. vell⁹ suscepit roze. sine lane lesiōe: maria p̄cepit filiū sine carnis corruptōe. **Gebedō** exp̄ssit roze. ⁊ cōchā ex eo repleuit. maria enīxā ē filiū. q̄ totum mūdū roze gr̄e r̄pleuit. **Hec** at̄ p̄ceptō facta ē p̄ ānūciatōz gabelis: qd̄ figuratū ē ī suo abrae. ⁊ r̄becca filiā batuel. **Abraā** misit suū. ut de ūgine filio suo ī spōsā p̄uidēt. rebecca autēz nuncio potū p̄bebat: et ideo eā filio d̄ni sui ī sponsā eligebat. **Sic** p̄ celestis misit angelū suū ut filio suo q̄rēt ūginē ī m̄rez. q̄ ūginē decētissimā. s̄. mariā īuenit: q̄ sibi potū. i. nūciatōi sue consensū dedit. **Rebecca** nō solū nūciū. s̄z etiā camelos ei⁹ potauit: maria tā angelis q̄ hominibus fontē vite p̄pinauit. **Gabel** itaq; peracto legatois sue officio reuerēter se inclinās. ⁊ d̄ne sue v̄alefaciēs discessit ab ea ⁊ disparuit. gaubēs vti q̄ exultās. q̄ respōsiōne deo acceptabilē relaturus erat. **Iaz** em̄ venerat spōsus. ⁊ nō recessit

De nativitate

panymph? dimittes spōsū i scēssimo spōse cu-
biculo: mrimonio pūato. Discessit qdē ab ea an-
glis: s; rmasit cū ea rex āglor? q dei fili? Disces-
sit ab ea qdē ad appentiā: s; remāsest cū ea m-
ti ppter ruentiā. quā q sibi ppe dīgtatē mris et
suo rgi exhibebāt. Recedēs g pacto nūcio et ab
patriā rebiēs. hocq; narrās: fecit ibi nouū festū
q nouū gaudiū q exultatōz magnā nimis. Cō-
sideraē g debes quāta ē hodierna solēnitas: q iu-
bilaē i corde tuo. q agē dies leticie. Inaudita ē
ei vsq; tūc a scelis: nec unq; fuerat solēnitas tal.

Hodie nāq; ē solēnitas dei prīs: q filio suo i de-
spōsatōz hūane nafe. nuptias fecit: quaz hodie
sibi fili? inseparabil? uniuuit. Hodie ē solēnitas glo-
riose domine nostre. Hodie est solēnitas nupti-
arum filij dei i vfo: s; postea erit ex vfo. Hodie
ē solēnitas spūscī. ppe hoc mirificū op? qd attri-
buit ei: q hodie icēpit oīdē benīgtatē singu-
larē hūano genēi. Hodie ē solēnitas glōse dñe
nrē: q a prē i filiā. a filio i mrez. a spūscō i spō-
sā ē rcoqta q assūpta. Hodie ē solēnitas toti? ce-
lestis curie. qz ichoaf e? repatō. Hodie mltoma-
gis ē solēnitas hūane nafe: qz e? sal? incipit q re-
deptō. q toti? mūdi recōciliatō: qz ipa hodie est
sblīata atq; deificata. Nusq; n. dei fili? āgelos ap-
phēdit. hoc ē n i unā sibi psonā assūpsit. s; semē
abrae. Hodie nouā obediām suscepit fili? a prē
d nra pagēda salute. Hodie a sūmo celo egredi-
ens exultauit ut gigas ad currēdā viā nrē salu-
tis: q se rclusit i claustro vteri ūgial. Hodie fa-
ct? ē qd vn? ex nob q fr nr: et cepit pegriari no-
biscū. Hodie de celo lux ūa descēdit: ad fugādas
nrās tenebras et tollēdas. Hodie panis viu? qui
dat vitā mūdo i vfo ūgiali ē pfect? s; i cruce q
fi i clibāo decoct? Hodie. n. ūbū caro factū ē ut
hītaet i nob. En vocat? emanuel. qd dñr nobiscū
de? i. de? q hō. Hodie i pleta sūt pambli figuraz
documta scēpaz. ac desideria pphaz: ppter qd
etiā aduēt? xpi plenitudo tpsis dñr. Clamabāt ei
desiderio ienarrabili: q hodiernū diē vehemētissi-
me expectabāt. hodie ē pncipiū q fūdamētū oīm
solēnitatū: et toti? boni nrī iūtiū. Nā vsq; nūc i-
dīgt? erat dñs p gen? hūanū. ppter trāsgressio-
nē pmoz pntuz: s; āmodo vidēs filiū hoīem fa-
ctū. n viteri? irasceē ieternū. Elides q admirabi-
bile op?. q solēnissim festū sit illd. Totū q delecta-
bile. q totū iocūdū: totū desiderabile q oī venera-
tōe dignissim. cū oī deuotōe suscipiēdū: i iubila-
tōe ac leticia et exultatōe ducēdū. In his g me-
ditare. in his delectare q iocūdaberis. q forte o-
stendet tibi dñs ampliora si vigilaueris. **Oro.**

O ihu fili dei viui q ex voluntate prīs coo-
pante spūscō de sinu eiusdē prīs. velut
qbaz fluui? de loco voluptatis egrediēs
p humilia declinans puallius. huilitatē ancille
tue respiciēs i vte? ūginis descēdisti. vbi pcept?
ieffabil? carnē assūpsisti: descēdat ihu misicors
grā tua auide. p merita mris q ūgis sr me fruuz
tuū idignissim. p quam tripm desideres. q amo-
re it? ppiā q p eādē grāz opantē i me fruct? bo-
De nativitate q (noz opm salutaēs pferā Amē.

7 circūcissione

ēcūcissōe pcursois dñi. **Corrūbz euāgelio. Ex-**
urgēs maria abiit i mōtana. Ca. VI.

Disthec rcoqitas maria
de verb āgli. q d consolna sua eliza-
beth dixeat. eā visitae ad pgtulādū
q fuidū eide volebat ihu. n. q i vfo
illi? erat. iohēz adhuc i vfo mris pōitū. scēficacē
festiabat. Exurgēs g de loco i q erat. q a qete p-
tēplatōis i q p? federat. q ab orōe q oībo opibz su-
is erat pūia: iuit de licētia ioseph a nazareth. et
abiit v? austy i mōtana. qz iudea i mōtāis. i. in
altiori loco q ab austy ē rscēu galilee. a q rces-
ferat maria. Et nihilomin? dom? zacharie. i loco
mōtuoso vbi mōtana iudee sē erat sita: q via ab
eā ē petrosa q mōtuosa. Iuit ūo cū festiatōe. qz
diu i pblco nolebat apparē. ut oīdēt q ūgo nō
bz morari i pblco. nec ibi pthē colloqā cū aliq
Et veit i irlm citatē iude. qd hoc loco nom ē nō
ēbo s; rgni. i. iude. Irlm. n. i ēbu bēiamī erat. p
quā v? trāsisse ad oppidū. i quo dñr tūc hītaet za-
charias. et nat? iohēs. quarto miliario vlt irlm
fere ptra occidētē. s; aliqtulū ad mēdiē. maria
pcepto ūbo eēno iuit ad visitādū elizabet: q fm
ābro. hoc fecit n q i credla de oraclo. s. p āgeluz
dicto. nec qsi inēta de nūcio. s. sibi missō. nec qsi
dubitās d exēplo. s. d elizabet sibi dāto: s; q i le-
ta p voto. s. ai sui. rligiosa p officio. s. obseqndi.
festia p gaudio. s. iū pcepto. Cōspice igz quō va-
dit regia celi et ēre. n eqs s; petes. cū aliq; de
ūgibz qd secū domi hēbat p tā lōgā et aspaz viā
ut illa erat. Sūt. n. de nazareth vsq; i irlm ēgi-
taqtuoz miliaria. q deīn ad oppidū zacharie. iij
vl? ēca. qz duo faciūt unā leucā. Elab? ac cū ea
vēcūbia. huilitas et paupitas. oīm qz ūtutū bōe-
stas. Est et secū ipe dñs ūtutū. magnā q honora-
bilē bz comitiuā: s; n h? scēi vanā q pōposā. nec
erat a pceptu filij gūata ut pē ptingit alijs mli-
eribz. n. n. fuit dñs ihu mri sue onēol? **O** qfelix
fuisse q i illo itinē mariā obuiā habuisse. q vocē
salutatōis ab ea rcepissz. Et inēuit maria i do-
mū zacharie q elizabet pgtē sue. Domū rligi-
osā visitat. sueq; huilitatis q māfuetudis sig ma-
nifestat. q pōr salutauit. i. salutē optauit. elyza-
beth q i pgtulās ei d dono qd eā accepisse dīdice-
rat. Prioz ipa ūgo pferit salutātōz ppe duo. pmo
cā huilitatis qz huilior. scdo cā pietatis qz supi-
or. Priā rō rspicit morē illaz rgiōnū. vbi iferio-
res solēt salutae p? supioēs q i ruentie exhibitō-
ne. Sz scda rspicit morē illaz rgiōnū vbi salu-
tatō pferit a maiorib? i signū q oīs bñdictō dñr
sū ē. **Nota moralr** q. vj. dīcūt h d bēa ūgie. q
q nos e? imitatōe eē debē? facē. Prioz q exurre-
xit. surgā? q nos a torpōe accidie. q a dīderijs ē
zeis nos elōgē? i qbz morādo dormim? Scdo a
biit i mōtana. ascēdā? q nos i mōtana tēdō in
altōrē vitā q appetēdo celestia q ad appropiqndo
ad ea. Tercō festiavit. festinē? q nos ad bōa opa
accelerādo q qd possū? iustā opando. qz (ut di-
cit criso) nihil ita ē qd vitā nrāz valeat euerē
ut opm actōz bonoz dissilare spqz differre: sepe
ei istō oībo nos boīs fecit excidē. En dixit qbaz

q' bonū op' nūq' diffēdū ē. ne forte aliq' casu
supueniēte īpediat. maluz dō vrgens sp differu
bz. si forte aliq' cas' supueniēs īpediat. **Quarto**
venit ī ciuitatē iuda. īgrebiamur q' nos ī citatē
iude. i. p'fessōis q' laudis dīne. s. ī eccl'az ab lau
dābū q' obsequiū ibi. q' ī citatē p'teplatiā cele
stē hīlm. ab p'fessōis nōi dñi. iudas ei p'fess inē
p'tat. **Quinto** inēuit ī domū zacharie. ītremus et
nos ī domū zacharie. n. sequētes cogitatōes va
nas. s. magis mēores mādatoz dñi ab faciēduz
ea. zacharias ei mēorās dñi īterp'tat. **Sexto** sa
lutauit ely'zabet. salutē q' nos ely'zabet creatu
ras fastidiēdo. et ī solo deo salutē nri desiderij
statuēdo: q' sol' r'plet ī boīs desiderij nrm. **Eliza**
beth ei dei mei salutē īterp'tat. q' ī sup grāz pce
ptā coicem' p'rio. sic maria fecit ely'zabet q' pu
ero. **Sexto** autē vgo salutauit ely'zabet. r'ple
t' ē iohēs spūscō ī vfo. put repromissuz fuerat
ab anglo. q' sētēs dñi pntiā. p' gaudio ī mris v
tero exultādo q' saltādo r'pubiat. ac q'sdam gest'
ab similitudinē exultātis repntauit. q' quē ligua q'
voce n' potuit. aīo exultātē q' etiā motu saluta
uit. **Mouebat** ei ī vfo. q' gestēs salutare q' dñio
suo assurgē: ac q' egredi vellz ex vfo q' ei occur
rē. **Et tūc** p'mo p'cursoz suū ilhs pphaz fecit. q' ī
vfo exiliēs e' aduētū euāgelizauit: et p'cursiōis
sue officiū īchoauit. q' etiā ī mris viscera iaz
clamaret. **Ecce agn' dei.** ecce q' tollit p'ca mūdi
En Criso. Xpc ideo fecit mariā salutare ely'za
beth. ut p'mo pcedēs ex vfo mris vbi hītabat do
mī. et p' aures ely'zabet īgress'. bescēdēt ad io
hēs: q' illic eū vngēt ī pphaz. **Nā** statū ut vox ex
ultatōis pueit ad aures e': exultās puer ppha
uit. n. voce s. motu. **hec Criso.** Dic ifās. dic pro
phaz oīm maxie. q' digne satis pl' q' ppha voca
bēis. vñ tibi hec exultatō. **Nōbū** nat' es: q' iaz p
phas. **Dñi** aduētū agfciis. quē q' voce salutare n'
potes: exultādo agis qd potes. **Quē** ei occurre
res. si iā nat' eū vidēs: c' agnito aduētū exultā
do obuiā ire conaris. **Deiñ** r'pleta ē etiāz m'
spūscō: p'filiū q' meritis filij. **Nō** p' r'pleta est
m' q' fili'. sed filius replet'. replet q' mrem. **Ex**
plenitudie em' grē qua xpc se recepat ī maria.
effudit p' salutatōz virgis. grāz sanctificatōis ī
iohannē: que vltērī redunabat ī matrē. **An**
te exultans ac tota exbilarata. et spūsancto ac
censa. amplexat virginē tenerime: et p' gau
dio exclamat magna voce. **Filius** int' lātēs to
cet quid mater exteriūs agē debeat. **Spūs** em'
infantis nō valētis clamare nec loq' voce p'pria
fecit clamare m'rez. voce mag'. **Clamauit** at vo
ce mag'. tū ī signū magne affectōis. tū q' mag'
dei dona p'guit. tū q' illū ī vfo tenebat q' vox v
bi erat. **Quasi** g' mag' vi ely'zabet int' p'mota n'
solū vginē r'salutauit. v'petiā voce mag' clama
uit: nō tā clamosa. q' deuota. q' n' clāor s. amor
sonat ī aure dei. **An** ista magitudo magis ē itelli
gēda rōe deuotōis infioris. q' soni exfioris. **De**
uotū ei magn' clāor ē: ita vt v'sq' ī celū audiat.
Quid iqt dñs moysi tacēti clamas ab me: q' tū
nō clamabat ab deū clāore oris: s. desiderio cor:

bis: **En Aug'.** Clamor ab dñm ē intentū cordis
q' flagrātia dilectōis. q' sp' petis qd optas. **Et**
dixit ely'zabet. **Bñdicta** tu ī mliere. i. sup
oēs mlieres: q' ī m' bñdictas. bñdictōe īsignis.
Nulla. n. tātē vñq' grē p'iceps fuit aut eē p'fite
Bñdicta es: q' ampliori bñdictōe cumulaberis.
Et bñdict' sit fruct' v'tris tui: p' quē bñdictō ve
nit alijs. **Qui** fm qd bñdict' ē bñdictōe g'tie
quippe plen' dono oīm carismatū. **Bñdict'** etiā
bñdictōe gl'e. fm qd de' ab e'no q' v'sq' īternuz
Nō q' tu bñdicta. iō bñdict' fruct' v'tris tui:
s. q' ille pueit te ī bñdictōibz dulcedis iō tu bñ
dicta. **Bñdicta** arbor. bñdict' q' arboris fruct'.
Bñdicta vga de radice p'esse. bñdict' et flos q' de
tali radice ascēdit. **Bñdicta** tal' m'r: bñdict' q' ta
lis filius. **Bñdicta** ē maria ab angelo supra. q'
triūphātis eccl'e ruīnā repauit. s. hic ab ely'za
beth q' militatē eccl'az. quasi iā mortuā susci
tauit. **Eni** beda. **Eadē** voce ab ely'zabet. qua a
gabriele bñdict': quaten' q' angelis et homibus
veneranda monstret'. **Et** notanduz q' quinqz
fructus colligunt' ex beata virgine. **Primus** est
v'tris: et hic ē generatō p' quā fructū vite coi
cauim'. **Secūdu** ē fruct' mētis. q' hic ē p'passio
quā habet ab afflictōis: et sup peccatores. **Ter**
cius est oris: et hic est oratō. **Quartus** est opis:
et hic ē p'fectō. **Quit'** ē noīs: q' hic ē deuotō q' ha
bet ex bñdictō noīe ei'. etiā a sceleratis. ita vt
ī oībus picul' ab oībz īuocet'. **Et** vñ hoc mibi
vt veniat mater dñi mei ab me. i. qua mea iusti
cia. q'bz meis factis v' meritis. accidit hoc mibi
s. stēli q' senī q' fm r'putatōz hoīm malebictē. vt
m' dñi mei. s. vgo secūda q' bñdicta. veiret sic hu
mil'r deuote q' reuēnter ab me suā q' acillā suā.
q. d. null. neq' scētias. neq' religio. neq' nobili
tas aliq' hoc mibi p'stitit. vt tāto honore tantaq'
bñdictie fierē dig'. s. sola dei grā. **Ego** poti' te
bui ire ad te: s. tua tuiq' filij hūilitas te coegit
veire ad me. **Et** notādū q' m' dñi veit ab p'co
res p' p'passiōz. iqtū ē amāz mare dās eis ama
ritudinē p'ctōis. veit ad opp'ssōs p' p'ctōz iqtū
dñā liberās eos: veit ad mestos p' solatōz. īq'
tū stella letificās eos. **vñ aug'.** **Sēc'a** maria suc
curre. m'fio: ecce p'mū. iuua pusillanimes: ecce
scdm. r'foue flebiles: ecce fciū. **Et** bñdicta es
q' bñdic. fruct. v'e. tui. q' admiror d' hūilitate visita
tōis tue p'p' mag'ficetiā btutis q' appet ī te. **Ec**
ce ei ī tuo aduētū q' salutatōe n' solū ego. s. et ī
fās ī vfo meo g'tulat': q' qd voce n' p't gaudio fa
tē. sic ely'zabet miraclm q' īcarnatōz vbi cog
uit: q' mariā eē m'rez dñi q' deo plenā intellexit.
Intellexit q'ppe p' spūscm q' r'pleta erat. q' ex
ultatō ifātis illi' h'g'ficaēt veillē m'rez e'. c' ipe
p'cursoz erat futur': et iō q' an' erubescēbat on'
pntis. dū adhuc nesciēt m'fieriū r'ligiōis. iā bñ
dicit. q' q' se occl'tabat q' p'ceperat filiū. iactat se
q' genēabat pphaz. **Elizabet** et q' ī occl'to et
secreta īspiratōe p'guēat: his q' fil' aderāt palam
euāgelizabat dīcēs. **Et** b'ea q' crebidiēt i. s. āgelo
qn' p' assēsū fidei p'cepisti. quonīaz p'ficiēnt am
plius ī futuro ea q' dicta sunt tibi a dñio. s. q' p

De natiuitate

angelū nūciatē. et p spūm scēm mētē tuā illustrā
tē. et te imēdiatē docētē. Aptē hic ibicat. q̄ ōba
angeli ad mariā dicta p spūm aguerat. Bēa in
q̄t q̄ credidisti. S; et bēi illi q̄ audiūt et credunt.
cōsidera itaq; q̄magne ōtutis ē bēe marie ōgis
salutatō. q̄ pfert gaudiū. pfert et spūm scēm. pfert
reuelatōz secretōz dīnoz: pfert et pphie actū. Et
iō sp ē salutāda: ppter r̄salutatōis lucz in span
dū. Audita iḡ r̄nōiōe elȳzabeth. q̄ eaz mēm
dñi sui appellādo ac bēaz p̄dicādo et fite forē lau
dādo pphauit: ampli? maria tacē nō potuit. do
na q̄ p̄cepit. et que ōginali pudore et ex hūilitate
acceptū oraculū silentiō tēerat iā p̄gruo tpe pa
tescit. Eū exultās p̄rupit i cāticū leticie. qd̄ do
mīo edidit: dicēs. Magnificat aīa mea dñm et.
totū ibidē p̄plēs iocūditatis et leticie cāticū. Cō
sueuerūt. n. hebrei i casu maḡ cātica p̄ponē et di
cē dñō. qñ de? mirabilia fecit ēca ip̄os. Et pl? oī
b; p̄t hec virgo magnificat dñm. Bēa siq̄dē ōgo
tātū misterīū sibi eē māifestatū. et q̄nta p hoc ef
f; more hūiliū n̄ statī r̄uelauit: s; q̄sq; p elȳza
beth r̄uelat: abscondit. quā q; p̄guit misterīū p
spūm scēm p̄guisse. itelligēs dñm illō reuelari vel
le. tātē et hoc ip̄a r̄uelat. deūq; magnificat. i. ma
gnū in op̄ib; e? laudat et p̄dicat nō magnū facit
q; i se grādesce nō pōt. et nec detrimētū nec au
gētū recipit. q. d. maria. O elizabeth. tu me ma
gnificas de bōis q̄ vides i me. sed aīa mea dñō et
creatori videlz deo p̄rī (ex q̄ sūt oīa) attribuēs:
ip̄m i hoc cātico magnificat. et e? magnificētiaz
p̄dicat. nō tñ ligua laudat. Et exultauit spūs
me? i deo salutarī meo. et saluatori meo. s. i filio p
quē sūt oīa. p quē sal? mūdo repaē. In hoc autē
salutarī ōgo bñ h; cāz exultatōis pl? q̄ oīs cre
ture: q; pntes i filiis solēt exultaē. Et lz ip̄e sit
salutare oīm hoīm. singulariter tñ fuit salutāē
ōgis p cūctis hoīb; ppter singulares ōgis p̄o
gatiuas. Spūs ip̄e ē aīa. itērbū tñ accipit p aīe
ratiōabilitate et excellētia. Aīa nāq; viuim? spū
discernim? et itelligim?. Eū p̄p̄endit oīs vires
sub aīa et spū. sub aīa p̄p̄endit vires iferiores i
p̄patōe ad corp? spūs vō ip̄ortat eantē subam
aīe fm vires supiores. q̄b; rapit sup se dulcedie
p̄tēplatōis. Maria ḡ aīa et spū deo deuota. de oī
b; bñficiis circa eā deint? exhibitis. oīs vires su
as i grāuactōe et laude dei impēdit. q. d. fm am
bro. Tātō munē me de? sublimauit. ut nullo lin
gue officio explicare possū: s; totū aī interioris
affectū. i agēdis grāz laudib; offero: totum qd̄
viuo. qd̄ sēcio. qd̄ discerno in e? magnitudine cō
tēplāda in e? p̄ceptis obfūādis impēto. Magni
ficat at? ille dñm. in e? bōitate magnificatur et
laudat dñs. Sic. n. in discipul? m̄grī. sic in op̄i
bus suis artifices singlī laudat et magnificat.
Magnificat ḡ deus i nob. dñ aīa n̄ra q̄ ad yma
ginē dei facta ē p iusticiā xpo se p̄format. q̄ ē y
mago p̄ris. dñ ymago dei q̄ ē i ip̄a magnificat. i.
ōtutū magnitudine maḡ efficiē. dñ fm p̄cepta
dīna viuī. dñz bōis op̄ib; lucem. Et iō (ait a
pl̄s) Magnificate et portate deum i corpe vestro
Eū nota. q; de? magnificat tripl̄r in bñficiis

et circūciōe

suīs. Primo ip̄a bñficia deo atfbuendo. Scdo p
ip̄is deo gratias agēdo. tercio i ip̄is n̄ exercēdo
Notadū ē q; bēa ōgo i isto cātico dilatauit se
i dei laude et grāuactōe. Nusq; at? alibi legiē fu
isse locuta. nisi valde par et pauca verba. In vni
uerso. n. tñ septē vicib; legim? eā locutaz. ut ex
hoc oñdēt se grā septiformi plenā. Elidelz cū an
gelo bis. P̄rio quō fiet istud. Scdo. Ecce ācilla
dñi. Cū elȳzabeth bis. P̄rio cū salutauit elȳza
beth. Scdo cū ait. magnificat aīa mea dñm. cū
filio bis. P̄rio in tēplo. Fili qd̄ fecisti nob sic. se
cūdo i nuptijs. vinū n̄ hnt. Et sel? cū mīstris ibi
tē. qd̄cūq; dixit vob facite. In oīb; bis p; q; nū
q; locuta ē nisi breuē paucis ōbis. excepto q; in
cātico se dilatauit vbi cū deo locuta ē. Et notā
dū q; hec. vij. ōba locuta ē i. iij. tpm vicib;. et n̄ si
ne euidentē vtilitate q̄libz vice. quā iḡ ē locuta
et. iij. miracula sē secuta. s. i āglī ānūciatōe: et tūc
p̄cepit deū. i elizabeth visitatōe et tūc exultauit i
fās i vō: i nuptijs. tūc p̄uertit aquā i vinū. i tē
plo. et tūcerat sōdit? ill. Notadū ē. q; inf p̄bi
ctas locutōes cū. iij. p̄sōis locuta ē bēa ōgo. scz
cū āglō. cū elizabeth vetlā et p̄ta sua. cū filio.
et cū mīstris. In q; oñdiē pulc; documētū. q; pu
ella iuuenis et p̄cipue mōial? rarissime d; loq. nisi
l? cū āglō. i. cū āglīco sac̄dote q; āgel? dñi exerci
tuū ē sac̄dos. et hoc i p̄fessōe. l? cū sc̄a elizabeth
i. cū vetlā l? alia maā et sc̄a mīlīe. et hoc in rara
psolatōe: l? cū filio dī. et hoc i oīde v̄lectōe: l? cū
ministris bōestis. et hoc in nēcariōz postulātōe
Cōsidera ḡ quō letat? m̄res ābe. laudat deū de
v̄q; p̄ceptōe: et i grāuactōe p̄sistēs. agūt diē
leticie. O q̄lis dom? vbi p̄t p̄morat? et req̄escūt
tales m̄res. s. maria et elizabeth: talib; filiis: scz
ihu et iohē fecūdate. O si cū dñā tua in mōtana
posses p̄scēdē. si steril? et ōgis m̄ris suauē p̄ueri
p̄plexū. et salutatōis officiū. putō q; cāticū illud
sacp. magnificat aīa mea dñm. cū bēissima ōgi
ne suauī cū modulātōe p̄cinēs: m̄zq; p̄ceptū ō
gīneū. vna cū p̄pha puulo exultās et iubilās a
doraēs. Eū anselm? ad sororē suā. Jā cū dulcissi
ma dñā tua i mōtana p̄scēde: stēil? et ōgis intue
p̄plexū et salutatōis officiū. i q; fuul? dñm: p̄co
iudicē. vox ōbū. inf anīlia viscera p̄clus? i ōgi
nis vō clausuz et agūt et idicibili gaudio p̄pha
uit. Bēi v̄tres in q̄b? totī mōi sal? exorīt: pulf
q; ēsticie teneb; sēpīe na leticia p̄phaē. Accurre
q̄lo. accurre. tātis gaudijs abmīscē. p̄sternē ad
pedes v̄fusq;. et i vni? v̄tre spōsū tuū āplectē. at?
cū vō e? i al fī? vōo venerat. hec ansel. Attēde
b; et imitatē hūilitatis exēplū. q; n. maria ad elȳ
zabeth. xpc ad iohēz. dñā ad ācillā. dñs ad suū
ueniē. et maria elizabeth fuit n̄ dīḡt: qd̄ aliud
q; hūilitatis exēplū oñdiē. De q; etiā sp̄e alr i cā
tico suo p̄bēto maria glāf. et plēa oīm ōtutū. so
lā hūilitatez r̄cogscit: dicēs. q; r̄sperit hūilita
tē ācille sue. ḡ et tu ō te hūilia cū maria sētias:
et qd̄q; bōi hēs deo n̄ tibi cū ea atfbuas. Et
stetit maria q̄i mēsib? ēb? cū elizabeth. p e? p̄so
latōe et obseq̄o venerat: mīstrās et seruēs ei hu
militer. reuerētē et deuotē. in omnibus quib?

Precursoris

poterat. q̄ oblita se m̄ez dei eē. ⁊ toti' mūdi f̄gi nā. ut i oībo iplēt builitatis mēsuraz. In ea igi' p̄plato n̄ deseruit actōz: nec actō dīminuit p̄platoez. **En** ⁊ euangeliū sc̄ptū de mīsterio mar: tbe ⁊ p̄platoe marie. legi' i ipi' b̄e ūgīa assūptōe. q̄ ⁊ actiā fuit. ut p̄ i hoc loco: ⁊ p̄platiā q̄ p̄suabat oīa ūba hec. cōferēs i corde suo. **Tā** diu q̄ppe māsīt marīa cū elȳzabet. donec p̄ tpe p̄pleto. p̄cursoris dñi sui. pp̄ quā venerat nati tate vidēt: ut ei ⁊ m̄i obsecūdaēt ⁊ ut i via ⁊ pu blico n̄ vidēt f̄equenti: ⁊ ut tāto tpe elȳzabeth ⁊ iohes crescēt i ḡtīs p̄fect'. **Nā** si i p̄mo aduētū marie. s̄ ⁊ etiā ipi' dñi. sp̄sc̄fo sūt r̄pleti: mltū ē ill' sup̄additū de ḡtīs i tāta mora mansionis.

Cōpleto igi' piendi tpe. pepit elȳzabeth filiū s. octauo kl. iulij. ⁊ feria sexta. cui nato ac etiāz m̄i e' builia obseq̄a b̄ea ūgo exhibuit: ⁊ i domo etiā aliena mīstrae poti' q̄ mīstrari voluit. **Et** audierūt vicini q̄ erāt cōbitātes. ⁊ p̄gti q̄ erāt cō sāguinei v̄l affies elȳzabeth. q̄ magnificauit et maḡfice fecit dñs mīsc̄dīaz suā cū illa. i. magnā mīsc̄dīaz ei fecit. s. obprobriū sterilitatis auferē do. ⁊ tātū ⁊ talē filiū sic nūciatū mirabilr ⁊ p̄ce ptū sup̄naturalr ei dāto: ⁊ p̄gtulabāt ei sup̄ tā to dono. fm qd̄ angel' zacharie dixerat: mlti in natitate e' gaudebūt. **Hoc** aut̄ gaudiū sc̄itacē i eo futurā siḡbat. **Sic** q̄libz debz p̄gtulari de bo no alē: ⁊ gaude p̄ iuitos. q̄ de malo ḡtulāt ⁊ de bono ēstāt. **Et** nota q̄ hac die sc̄s iohes e' uāgelista. de carcē h' mūdi miḡuit. et ab celeste palaciū letātibo angel' gl̄osus inēuit: ⁊ q̄ pp̄ i gens officiū n̄ potuit hodie e' festū celebrari: sta tuit hoc ecclā i ebdomada natal' dñi die ecclā so lēnter fieri: vel q̄ ea die fuit ibi basilica dedica ta: vel q̄ tūc īfulat' ē p̄iarcha ecclāz i asia. et solēntas baptiste i suo die remāsīt: nimiz q̄ h̄ dies ab āgelo gaudio natitatis p̄cursoris autē ticat' fuit. **Igi'** dilectissimi hos e'q̄notos sūmos dei amicos. iter choros āgloz rutilātes. duotis hodie laudibo honorātes. ⁊ orōes ab thronū grē mittam: ut mīsc̄dīaz p̄seq̄mur ⁊ grām i auxilio oportuno iueniam'. **Sed** cur natitacē iohis poti' q̄ alicui' sc̄ci celebrem'. hec cā est fm **Au gu**. q̄ illoz post natitacē ⁊ etatis accessū. fides dñō adhefit. sed nulli' eorū natitas x̄po milita uit. **Iohis** at̄ dñm ip̄a natitas p̄phauit quē cō ceptū ex v̄fo salutauit. **Icirco** etiā iohis cele braē natitas. q̄ iohes dei grā bat'. s. et nat' est i initio t̄pis grē. q̄ etiā grāz noui testam̄ti erat p̄dicatur'. q̄ etiā i v̄fo ē mūdāt'. **Die** q̄z natita tis iohis. q̄dā lucernas mltas accēdūt. i q̄ siḡfi cat' e' esse natitatis diē. de q̄ dñs dixit. ille erat lucēna ardēs ⁊ lucēs. **Octauo** at̄ die a natita te p̄cursoris. venerūt ēcūcidē puez fm p̄ceptū le gis. **Et** q̄ i ēcūcidē tūc ip̄debat nom̄ puero si cut mō ip̄oī i baptismo: iō s̄bdif. **Et** vocabant eū noīe p̄is sui zachariā. **Mos** ei erat ātiq̄p. i ponē noīa p̄m p̄mogeit̄is. ⁊ maxie vnigenit̄is **Cōgrue** at̄ ip̄onebat nomē i ēcūcidē. q̄ null' nisi abiciat carnalia qd̄ siḡficat ēcūcisio dign' ē ut nom̄ e' sc̄baē i libro vitē. **Et** r̄ndēs m̄ e' bi

domi. Capitu. vi.

rit. **Neq̄q̄**. s. vocabit' zacharias: s̄z vocabit' iohes **Hoc** sibi a deo reuelatū fuit: q̄ a p̄re mutō n̄ bi dicit. **P̄** etiā nutu ⁊ siḡ de noīe ip̄onēdo iter: o gat'. **Per** qd̄ vidēt q̄ nō tm̄ erat mut'. sed etiāz surd'. postulauit siḡ non ūbo pugillarē. i. tabu lā tantā q̄ntū potat pugill' cape. **En** fm vulga re romanoz pugilla ē tabula ad sc̄bēdū. **P̄** etiāz aliqñ pugillaris calam' ⁊ stil' ⁊ ḡfiū q̄ sc̄bi m'. **Et** scripsit sic: dicēs. **Iohes** est nomen eius **Nō** dicit erit sed ē. q. d. **Tam** ē impositū nomē a deo ⁊ ab angelo. ego nō ip̄ono s̄z ip̄ositū indico **Et** notandū. q̄ hoc nomē iohes fuit ei p̄p̄. p̄ mo pp̄ pleitubine grē quā habuit. **Sed** p̄pter t̄p̄s grē qd̄ ichoauit. **Tercio** pp̄ excellētiāz grē quāz p̄m p̄dicauit. s. remissioz p̄cor. ⁊ grē col latōz. **Et** mirati sūt vniuersi sup̄ p̄ueniētiā ⁊ cō cordantia inē p̄rez ⁊ m̄ez de noīe pueri. seu de i positōe noīs hmōi. **Et** tūc aptū ē os zacharie ⁊ resoluta ē ligua ei'. q̄ quā vixerat increduli tas. fides soluit. **Per** p̄fessioz ei fidei i sc̄ptō: quā ūbis facē non poterat: meruit liberari. sic p̄pter ūbū dubitatōis demeruerat ligari. **Quo** facto grā noui testam̄ti reſata. i. manifestata oñdī ēē **Et** loq̄bat' b̄ndicēs deuz p̄ b̄nficijs ostēlis ēca eū **Nec** mirū si loq̄bat'. q̄ prior su'. s. de'. dederat ei b̄ndicere. ⁊ iō b̄ndixit deū fm illud. **B̄ndicite** sa cerdotes domi dñi. **Et** fact' ē timor magn' sup̄ oīs vicios eoz. tior. s. admiratōis. de his que facta sūt i ortu iohis. sc̄z de partu senis et steri lis: de impositōe noīs singlari: de miraculosa restitutōe locutōis. vel tior punitōis. q̄ vidētes v̄z religiosū. pp̄ hesitatōz sic punitū. timebāt sibi oēs: sc̄ientes q̄ nō eēt tutū offendē deuz. **Et** sup̄ oīa mōtana iudee circūcirca diuulgabanē oīa ūba hec. s. p̄dicta mirabilia. **Et** posuerūt oēs q̄ audierāt. i corde suo. s. mirac̄la q̄ facta fuerāt cōsiderantes. ⁊ euētū rei tacite p̄stolantes: dicē tes. s. inē se. **Quis** et qual' putas puer iste erit: q. d. valde magn' ⁊ laudabil' erit. **Nec** mir' q̄ ita q̄rebāt de puero. etenim man' domi. i. potestas di uina et virtus dei opatīna erat cū illo. s. iohē in mirabilibz circa eū factis: ex q̄bus ratōabiliter concludebat' magnitudo pueri. futura corā deo **Et** zacharias iplet' ē sp̄sc̄fo. et p̄phetizās cātī cū diuine laudis fecit domio: dicēs. **B̄ndict'** dñs deus isrl' ⁊ c. p̄ totū. **Magna** ē largitas dīne pi etatis ⁊ muneris ei'. si p̄mpti ⁊ pati ad accipiē dū sum'. **Nā** ecce loq̄la. q̄ sola ablata est diffiden ti. cū spiritu prophetie ē restituta credenti. ⁊ v̄ bi habūdauit delictū sup̄habūdauit ⁊ grā. et ita frequēter ampli' reddit dñs q̄ sustulerit. q̄ etiā q̄s sanauit i corpe. hos etiā in anima sanauit. **En** **Ambro**. **Elde** q̄ bonus de'. et facilis indulgē peccatis. nō solū ablata restituit. sed etiā inspa ta cōcedit. **Ille** dudū mut' p̄phetat. **Hec** em̄ grā dei maxia q̄ eū q̄ negauerat cōfitef. **Nō** ḡ diffi bat. nemo vetēz conscius delictōz. premia diui na despet. **Nouit** deus mutare sententiā. si tu no ueris emēdare delictū. **Hec** **Ambro**. **Maria** ūo tantē valefaciēs elȳzabeth ⁊ zacharie. ac b̄ndi cēs iohi. f̄dyt ad domū h̄itatōis sue i nazareth:

pletu tñ prius ortu pcurforis. put opinio ma-
gis cois tenet. Per hoc at q pacto obseq. post
ptu cogte sue redijt i domū suā. oñdit q ibone-
stū sit. morari sine officio i domo aliena. Libz
nūc itueri quātas tūc zacharias. quātas et eli-
zabet lacrias fudeit. qñ virgo maria in recessit
qñ mūdī gaudiū ⁊ stella maris i domū suā ruer-
sa ē. Iohes qz i e' discessu nō parz doluit. q i illi
aduētū tāto gaudiū exultauit. In reuerfioe at
marie. paupertatē e' ad mēoriam reuocare stude.
Redijt ad domuz. i q nec panē nec vinū nec alia
necia erat iuenēa. Stetit qz i tribu mīlīto apd il-
los. forte opulētē. nūc at redijt ad paupertatē su-
az. ut ppijs maīto laborādo victū puerit. Cōpa-
tē g' hoi: ⁊ i amorē paupertatis accēdē. Puer at
iohes crescebat qñtū ad augmētū corpis ⁊ pforta-
bat spū qñtū ad augmētū grē ⁊ stutis: qz fm cre-
mētū corpis crescebat p augmētū stutis. caro ei ē
ifirma: ⁊ iō spū pmpo ē pfortāda. Et erat qñtū
ad pfectōz puerlatōis i tēptis locis. orōi ⁊ ptem-
platōi aptis. ibi. n. hītauit a septio anno etatis
sue usqz iōiē oñfiois sue ad isrl. i. donec placuit
deo. ipm isrlitico ppo tēmfare. f. qñ uet trāfior
danē pñcās baptisimū pñe. qd factū ē āno. xv
ipj tiberij cesaris. tūc. n. exijt d tēptis ad pñcā
dū pplis. Cōsidera i pmissis magnificētā iohā-
nis: ⁊ i mltis alijs q de eo spūē pñlegijs. Oīo.

SAnte iohes baptista. tu p'plen' deo. q
nat' ex utero. p' noscēs deū q' not' i mū-
do: ad te dñe quē grā fecit tā amicū dei.
fugio anxi' quē iūctas fecit tā zeū dei. mēmto g'
dñe. ut sic grā dei te sic sblāuit: sic mīscōia tua
erigat. quē culpa sua sic hūiliauit. me. n. iūctas
mea talē fecit. te aut talē. nō tu s3 grā dei tecuz
Obtine qso mibi mīso: ut sic i pmo aduentu nri
saluatoris mag' gaudiū exultasti sic ⁊ ego i scdo
aduētū e' mēar gaude. ⁊ cū scīai glā exultare
Amē. De genealogia saluatoris. Ca. VII.

DEscēpto i g' ortu pcurforis
pñter seqē genealogia saluatoris. qz
hec e' ortū pcedit. d q math. sic dīc. lib
genēatōis. f. tpal' ihu xpi. i. saluatoris
uncti. filij dō filij abrahā. bīc. f. ē q seqē. math. li-
ber dīc' ē liber generatōis. qz scplīit hebrajce. p
suetudo aut hebreorū ē libros ab eorū pñcipijs
seu ab eo de q ectat i pñcipio denomiare. ⁊ iō a
xpi genealogia euāgelij suuz denoiat seu ititu-
lat. qz ab ea ipm icipit ⁊ ichoat. Preposuit aut
i plogo istos duos. f. dō ⁊ abrahā. poti' q' alios
⁊ hoz duoz fili' spēalr dñ xpc. qz vn' iter pñar-
chas. alē iter fges fuit pñcipal'. ⁊ his duobz so-
lū i veteri testamto facta ē ex pñsa pmissio d xpo
ex eis nascitō: ⁊ ut dīgtas sacdotal' ex abrahā et
regal' ex dō. origīalī iure oñdēt i xpo. Preposu-
it dō dō abrahā. cū ecouerso eēt qñtū ad tps: qz
dīgnitas regnī maior ē q pñtās tps. ⁊ qz dō p
fūb' fuit pñtor: nō ut ex sola mīscōia xpc natus
oñdēt. pñtor: iusto pñdēt. ⁊ qz euidēt' et sepi' et
firmi' pmissio facta ē dō. ⁊ ne orto genealogjē
ēbaref. qz finis clausule vni' ē pñcipiū alēi'. vñ

icipiēs genealogjā: sibiūgit. Abrahā genuit ysa-
ac ⁊ c. usqz ad ioseph descēdēdo. Que generatō-
nes narrāt ppter illā q maria genuit ihm. q to-
cat xpc. de q dīcēt iferi'. Et iō dīcit liber gene-
ratōis singlaritē: qz qñis mltē generatōes p
ordinē splicēt. vñ tñ. f. ihu xpi generatō qñf.
ppter quā cetē hic ibucūt. q bñ ihu quo ad binā
⁊ xpc quo ad hūanā naturā. Eñ nom' ihu ē no-
mē pñiū. s3 nom' xpi ē nom' pē. et nom' ihu ē no-
mē glē. s3 nom' xpi ē nom' grē. Cōsiderādū at
qz mathe' descēdēdo tēxit generatōez xpi. qz agit
d hūanitate q xpc ad nos descēdit: ⁊ assūptōz i
fīmitatis nre a deo oñbīt. Eñ ⁊ ab abrahā icipit
oñdēs modū qñf de' venit i mūdū. carnē a pñbo
descēdētē assumēdo. ⁊ pcedit usqz ad ioseph viruz
marie: de q sola bzīe nat' ē ihu materialr. qz de
pñe eēntialr. Ecōfrio at lucas describit eā descē-
dēdo. qz filios grē p xpm ab fgnū ascēdē oñdīt:
⁊ rductōez hūane naē i deū descēbīt. Eñ ⁊ a ba-
ptismo vbi filij grē fūit icipit. ⁊ usqz ad adā pce-
dit: qz spūal' generatō oēs q volūt i xpo filij dei
fīēi pñbēdīt. Et aut bīc hyla. gradū quē mat.
i ordīe fgie successiōis edibēat. lucas i sacdota-
li origīe pputat: quē dū utroqz dīnūerat. pñna-
tōz i dño. utriusqz tribz vñqz fcat: atz ita suis q
qz pñbo dñi nri ihu xpi. q ē etern' rex ⁊ sacdos.
etiā i carnali ortu. utriusqz genēis glāz pbaue-
rūt. Dec hyla. Eñ et Aug. Sol' aut tūc vngēbat
rex ⁊ sacdos. ⁊ i his duobz pñs pñfigurabat vn'
rex ⁊ sacdos. utroqz munē vn' xpc regēs ⁊ inter-
pellās p nob faciēs qz nos mēbra sua: ut i illo et
nos xpi eēm'. Incipiēs itaqz math. ab abrahā
⁊ p iude lineā veniēs ad dō primū regē i fbu iu-
da totā sibi succēdētū genealogjā usqz ad ioseph
ex ordine tēxit: ut saluatorē nrm ex seie abrahā q
pñcipal' fuit inf pñarchas: ⁊ de pñe dō q pñ-
cipal' fuit inf fges. ⁊ de fbu iuda q inf fbu prin-
cipal' fuit. fm carnē descēdēdē oñdat. Nā ⁊ abra-
hā ⁊ dō xpc dñs fuerat pmissus. ⁊ qz de fbu iuda
origīnē ducēt fuerat pphetatū. Describīt aut
bīc genēatō xpi. p tres quaterdenas generatio-
nū. quoz aliq fuerūt an legez. ⁊ aliq tpe legis
et vltima. f. xpi generatō tpe grē. qd incepit ab
e' pceptōe. Et p hoc significat: q aliq istis fbo ē
pñbo saluati sūt p fīdē xpi. Itē fm Criso. Cōple-
tis tēz qtuordecī generatōibz. mutat' est in iude
is hominū stat'. ab abrahāz. n. usqz ad dō fūit
sub iudicibz. a dauid usqz ad trāsmigratōz sub f
gib'. a trāsmigratōe usqz ad xpm sub pñficibz
oñdēt p hoc q sicut pñtis tēz quatuordecī ge-
neratōibz. mutat' ē hominū stat': sic a xpo ho-
minum stat' mutat' ē ut ipē sit iudex. rex ⁊ pon-
tīfex. Itē p hoc significat q i xpo pñsumat obe-
diētia decalogi et veritas euāgelij in fīde fñita-
tis. in qua dedit nob potestātē filios dei fieri. et
qz p istoz obfuarōez xpc qui ē sol iusticie: orit
in nobis p spūalē illuminatōem. Itē tres quā-
tēdenas faciūt. xliij. generatōes. p quas puenim' ad
xpm qui pmissus est nobis in pñiū. sicut filij is-
rahel p. xliij. māfiones venerūt ad terrā sibi pro-
missā. Per has tres quaterdenas notāt trīs

tempora. an legē. sub lege. et tps grē. **P**ria qua
terdena ē ab abraaz vsq; ad dō iclusue. **S**cda a
dō vsq; ad trāsmigōz babilōis. **E**cia a trāsmigō
tōe babilōis vsq; ad xpm. **P**ria ptiet pīarchas
Scda rges. **T**ercia duces. **I**n pma ponūt pmo
nati an īgressū egipti. ibi iudas af. **S**cdo nati
ī egiptō ibi. phares af. **T**ercō nati p'egressū. v
bi. naasō af. **P**ria qterdena sīgt genēatōz xpi p
grāz ī aīa penitēte. **S**cda ī aīa pficiēte. **T**ercia ī
aīa pfecta. **G**eneratō xpi spūal' ī aīa penitēte
ōndit fm tres gō pnie. **P**rim' ei ī inchoatōne.
Scda ī pgressu. **T**erc' ī psumatōe. **I**n inchoatōe
pnie iplicat tria. s. pcedētia. pstituentia et pman
tia pniaz. **P**recedētia sē duo. s. fides bōitatis bī
ne. q p abraā. spes venie q p ysaac. **C**ōstituentia
sūt tria. ptritō ī q ē lucta deestando pēm p' a
matū. q p iacob. **C**ōfessio q p iudā. satisfactō q p
fiesē. **C**ōpūatia sūt tria. tior offēse. q p phares
q bī diuisio. **A**mor gle. q p zara. q bī onēs. **D**or
ror gebēne q p esrō q bī sagitta. **S**eq' spūal'
genēatō xpi ī aīa. ī pgressu pnie. q ptiet. iij. ge
nēatōes. fm. iij. expediētia pgressu. **P**rimū ē e
lectō boni a malo. q p arā q bī elect'. **S**cdm est
volūtas pfecta ī bona ereqndo. q p aminabab.
q bī spōtane'. **T**ercū ē prubētia discernendi iu
nās a nociuo. q p naasō q bī spētun'. **Q**uartuz
ē sēl' gaudij ī pplaceō. q p salomō. q bī sēlibil'
Sbleq' ecia genēatō xpi ī psumatōe pnie. ad
quā pcurrūt. iij. generatōes fm. iij. ibi expediē
tia. **P**rimū ē robur pē tēptatōes culpe. qd sīgt
caē p boos ī q robur. scdm ē fuit' ad opatōes
gīe. q significat p obed. q bī fūies. **T**ercū ē cō
stātia pē psecutōes pene. qd dīgt yesse. i. isule li
bāi. isula cī qtiē vndis. **Q**uartū ē fortitudo fial'
pseueratīe. qd sīgt dō. i. māufortis. **D**eīn īci
pit scda qterdena. ī q sīgt genēatō xpi spūal' in
aīa pficiēte. et hoc fm. iij. gō. **Q**uorū pm' est ī
volūtate bonoz. **S**cda ī delectatōe maloz. **T**er
ci' ī ope mādatoz. **Q**uart' ī pletōne consilioz.
Ad pmū gōū ptinent tria. qetudo cordis ad
boīez ipm. quā desīgt salomō. i. pacific'. **L**atitu
do caritatis ad primū quā desīgt roboā. i. latit
tudo ppli. **S**ubiectō volūtatis ad deū. quā dīgt
abya. p' dñs. i. q amoris et tioris subiectō ītelli
gīt. **A**d scdm gōū q ē pfect' ī delectatōe maloz
ptinēt sīl' tria. **E**litatō scābali qd sīgt aza. i. tol
lens. **E**litatō pui iudicij qd sīgt iofaphat. i. iudi
cās. **E**litatō pcept' pimi. qd sīgt iorā. i. excell'
Per primū signat vitatō malī ī effectū. p scdm
in cogitatu. p terciū in affectu. **A**d terciū g
ōū q ē pfectus ī ope mādatoz. ptinēt qtuor ge
neratōes qz obfūāda sūt mādata. ī statu aduer
sitatis et pspitatis. **A**d statū aduersitatis pti
nēt duo: fortitudo ī aggrediēdo difficilia quā si
gt ozias. i. robust' dñi vel fortitudo: patia ī su
stinēdo aduersa. quā sīgt yothā. i. psc'. qz pa
tia op' pfectū hz. **A**d statū pspitatis ptinēt duo
continētia a delectādo in bono pmutabili quā
sīgt achaz. i. ptinēs. pfortatō ī bono icōmutabi
li. qd sīgt ezechias. i. pfortauit me dñs. **A**d qz
tū gōū q ē psc' ī abipletō pculiorū pcurūt. iij.

pmū ē obliuio frēoz h' mōi quā sīgt manasses
. i. obliuio. scdm ē susceptō iugi dñi. qī spūal' nu
ēmētī. quā sīgt amō. i. nutrit'. **E**n ait alubi. ve
nite ad me oēs q laboratis. et ego ficiā vos. ē
ciū ē deuotō īspcū pntis mēti. quā sīgt yosi
as. i. icēlū dñi. qrtū ē ppatō īspcū futuri pmi
quā sīgt iechonias. i. ppatō. **A**ltio incipit ter
cia qterdena. q sīgt genēatōz xpi. p grāz in aīa
pfecta fm qtuor grad'. **P**rim' attēditur quan
tum ad pfectōnem religiosoz. scds pīatoz. ter
cius actiuoz. quart' respōdens cōmuniter omī
bo. s. pseueratīū. **P**ost trāsmigratōnez babilo
nis. id est post trāsitū a statu impfectōnis sequi
tur pfectō religiosoz. **A**d quā ptinent tria obe
diētia pīpta. quā signat iechonias. id ē ppara
tio. paupertas volūtaria. que nihil aliud q' deuz
querit. quā signat salathiel. id ē petitō mea de
us. regularis disciplina. quā signat zorobabel.
id est magister pseueratōis. qz disciplinat pseuer
atōem peccati. **A**d pfectōnem pīatoz ptinēt qua
tuor. scz paterna sollicitudo ad subditos. qd sīgt
abiud. i. pater me' iste: doctria excitās pigros.
qd sīgt elyachi. i. resuscitās: scia impitias pfulēs
qd signat azor. id est videns lumē: sanctitas vi
te alios informans. quod sīgt zadoch. id ē iust'
Ad pfectōem actiuoz ptinēt quatuor. scz pfe
ctō caritatis ad primos qd signat achim. id est
frater me': pfectō amoris ad deū. qd sīgt elyub
id est de' me': pfectō fidei i deū ī aduers': qd
sīgt eleazar. i. deus meus adiutor: pfectō huili
tatis in pspis. ut omīa reputent dona dei. qd
signat mathan. i. donū. **A**d pfectōem bō cō
munē pseueratīū ptinēt tria. s. supplātato vicōz
qd signat iacob. i. supplātatoz: cōtinu' pfect' vir
tutū. quez sīgt ioseph. i. accrescēs: pstatia fidei
immobil'. qd signat in hoc q' dicit' vir marie. q
īterptat' stella maris: que est pol' q nō mouet'.
hec ei tria sūt necessaria pseueratīe. **P**er hos af
pdictos omīs figurat xpc: qz ei cōueniūt res īf
ptatōnū noīm pdictoz. **C**ōsidera h' pgeitōres
dñi. qz de exiguis et pctōribus non dedignatus
est nasci: et noli ī pgenitoribz glari. **N**eq; em ī
his neq; qd ampli' est ī virtutibz et operibz glo
riari debem': ne hoz mercedē ī aliq' minuam'.
vel etiaz ī toto pdamus. **U**nde **C**riso. **D**ic refu
get dignitas xpi. nō qz magnos pgenitores ha
beat ac potentes: sed qz exiguos ac viles. **O**bli
miū. n. illa maria et admirabil' glā ē: humilia
ri sponte submissi'. **S**icut ei admirabil' iudicat
nō qz mortu' tm est. **E**tz qz etiā crucifix' est et
sepult': sic etiā ī generatōne illius dici potest.
qz nō solū qz suscepit carnē et hō fact' ē. admira
tōe sit dign': sed qz etiā tales pgenitores habere
dignat' est. nihil de nris vilitatibz erubescens. p
ista pculbubio docēs ut nos qz nūq' d vicijs eru
bescam' parētū: s3 vnū illō qram' sp nobilitari
ppriaz honore vtutū. **N**ō est omīno. nō ē nec d
vtute nec de vicio parentū: aut laudād' aliquis
aut culpādus: nemo inde vere. aut obscur' aut
clarus est. **I**mmo ut cōsideratī' aliq' bicam'. ne
scio quō magis ille resplēdet: qui ex parentibz a

De eo q ioseph

stute p[er] alienis ex[er]s. ipe tñ fuerit de stute mirabil. Null[us] igit[ur] i supbia d[omi]ni gla eleuet[ur] pntu. s[ed] p[ro]p[ter] liberās p[ro]genitores d[omi]ni. oēs euacuet[ur] q[ue] p[ro]mat mētis tūorē: q[ue] de sol[is] stutib[us] glie[re]. Quāto ne de istis q[ue] dē. Sic ei etiā pharise[us] publicano deterio effect[us] ē. Noli igit[ur] ipe tuor[um] corrupe fruct[us] labor[um] q[ue] noli sudorē tuos iuanū effūde. noli cursū inane dirigē: p[er] mille cūit[ur]. mercede[us] laboris euacuās. Nouit. n. d[omi]n[us] tu[us]. q[ue] dē m[un]do te meli[us]. tua r[ati]o merita stutū. nō igit[ur] i supbia tūescam[us]. s[ed] dicam[us] nosmetipsos iutiles: ut i p[re]c[ed]e utiliū trāseam[us]. Si. n. laudābū te eē dixēis p[ro]bo efficiēis etiā si fueras an[te] laudabil[is]. Si uo iutilē te fatēis fact[us] es util[is]. etiā si an[te] p[ro]bo fuēis. p[ro]p[ter] q[uo]d n[on] a ria nob[is] ē p[re]terita: obliuio stutū. Stabiliissimū em[er]it[ur] erariū stutū ē obliuio stutū. Itaq[ue] si eas in mēoria q[ui] venales assidue portem[us]: armam[us] ho[st]e. irritam[us] iūmicū: et dolosū iuitam[us] ab furtū. Si uo nō alter hec sciēit. nisi quē nulla occulta p[re]nt latē: tuto i loco p[re]ciosa p[re]stet. Neq[ue] igit[ur] h[uius]m[od]i bōa frēq[ue]nter euēitiles ne q[ui]s forte ea diripi at. q[uo]d etiā pharise[us] pass[us] ē i lingua illa cūferens vñ ea q[ue] dyabol[us] rapuit. Caueā igit[ur] de nob[is] meti[us] p[re]stis dicē aliq[uo]d glōse. hoc ei nos q[ue] ho[st]is obibiles q[ue] deo abhoiabiles facit. Et idēco quāto maiora fecerit[ur]. tāto de nob[is] m[un]da dicā[ur]. hoc. n. mō max[im]ā q[ue] apud deū et corā hominib[us] glāz p[re]sequimur. nec solū glāz ap[ud] deū: s[ed] etiā mercede[us] retributō neq[ue] pleissimā. Q[ui] n. n. aliq[uo]d scēa fecerim[us] h[uius]m[od]i p[ro]culubio debitorē. q[ui] uo nihil nos arbitramur opat[us]. apli[us] etiā de tali mēmur affectu. quā p[ro]p[ter] opa ip[s]a q[ue] faci[unt]. Itaq[ue] stutum oīm merita bonū huilitatis erupat: q[ui] si n[on] assit. nec ille pote[st] ēē laudabiles. Itaq[ue] si bōa tua mag[is] vis facē noli illa putāe mag[is]: al[iter] mag[is] ēē n[on] p[re]nt. Sic em[er]it cēturio ait. n[on] sū dign[us] ut itres sub tec. me. q[ue] p[ro]pterea dign[us] effect[us] ē sup[er] oēs tūc iudeos mirabil[is]. Sic etiā paul[us] ait. n[on] sū dign[us] apl[us] vocari. q[ue] oīm p[ro]m[iss] effect[us] ē. Sic q[ue] iohes. n[on] sū inq[ui]t ydone[us] ut soluā corrigiā calciānti ei[us]: et idēcirco amice[us] fact[us] ē spōsi. et manū quā idignā dixit calciamētis. hāc xpc sup[er] caput atēxit suū. Sic etiā pet[er] ait. exi a me dñe qm[od]o hō pctōr[is] su[us]. et p[ro]pterea fact[us] ē fūdamētū ecclē. Nihil. n. ita ē amicū deo. ut si se aliq[ui]s mīmū ac humilē r[ati]put[ur]. Que d[omi]n[us] n[on] aliūde magis aut oris aut nutrie. q[ue] si nūq[ue] anim[us] a p[ro]iūctōe. q[ue] sui discussioe discēbat. Qui ei humilia[us] corde atq[ue] p[ro]terit[ur]. nō offēd[ur] i glāz. n[on] i iui die liuorē. n[on] iracundie furore verabiē. n[on] aliquā aliā suscipiet passiōz. discite. n. inq[ui]t a me. q[ue] mēt[is] sū q[ue] huil[is] corde. q[ue] iuenietis requiē aiabo vñs. Et q[ue] hic q[ue] ibi rege multa p[ro]fruemur. huilitate[us] m[un]d[us] bonor[um] n[ost]ris peit[ur] iheram[us] aiabo. Sic. n. et isti[us] vite pelag[us] siue fluctib[us] trāsire poterit[ur]. q[ue] ad trāq[ui]ssimū illū enauigare portū. hec Criso.

Domine ihu xpe spes q[ue] fiducia nrā. mēor esto q[ue] p[ro] redēptōne nrā suscepisti. mēor esto. q[ue] creator oīm susceptōe n[ost]re nafe p[ro]sci[us]. fieri dig[ne] es figmēti n[ost]ri. Elenisti dñe p[ro]p[ter] pctōres ut oīm pct[is]a delēs. Quid tibi r[ati]tribui. q[uo]d p[ro] hoc digne p[er] agi. te laudo. tibi totis viscerib[us]

voluit occulte

grās ago. p[ro] imēsis bñficijs tuis q[ue]bus hūano generi p[ro]bitu subueisti: q[ue] p[ro]cor te p[ro]ssime dñe: ut q[ue] sic p[ro] nob[is] flex[us] es: ut hō fieri dig[ne]reris: n[on] i nob[is] patiaris p[ro]ie q[uo]d decreuisti miserat[ur] assuere. q[ue] fac me tibi gratā et debitā fuitutē exhibē. Amē. De eo q[ue] ioseph voluit dimittere mariā corruēdit euāglio. Cū eēt despō. ma. m[un]d[us] dñi. Ca. VIII.

Et q[ue] in p[ro]missa xpi genealogia Mathe[us] oñdit verā ē hūanita[us]. tē. p[ro]nter nūc oñdit ē dñitacē p[ro] mōbū p[ro]ceptōis ei[us] mirabilē: dicēs. Xpi aē generatō sic erat. q. d. Nō crebat[ur] q[ue] de[us] sit generit[ur] ex cōmixtōe maris q[ue] femie. sic p[ro]cetētes: sed poti[us] mō mirabili q[ue] seq[ue]r[ur]. Cū ei eēt despōsata maria ioseph. q[ue] ip[s]a de elizabeth ad domū suā i Nazareth redisset tātē ioseph a iudea i galileā uēiens. q[ue] despōsata sibi i domū suā ducē volēs an[te] q[ue] cōuenirēt. i. an[te] nuptiāz solēnia celebraret nō q[ue] postea cōuenirēt. s[ed] oñdit p[ro]ximū t[em]p[us] nuptiāz solennijs. et ē trop[us] loquendi huic filijs a[nt]e q[ue] peniteret. morte p[ro]uenit[ur]. ē. nō q[ue] postea penituerit. El[et] an[te] q[ue] cōuenirent cōmuni habitacōi. id ē an[te] q[ue] simul i una domo h[ab]itarēt. nōdū em[er]it cōuenerāt. nōdū simul h[ab]itabāt: ille i sua. et illa ad huc i sua domo māebat. q[ue] licitū non erat apud iudeos. q[ue] spōsus q[ue] spōsa absq[ue] nuptiāz celebratōe. simul cōuenirēt vel h[ab]itarēt. iuenta et visa ē maria a ioseph i utero h[uius] et g[est]ida. S[ed] q[uo]d se q[ue] nō inuenit nec agnouit māifeste. s. hoc eē d[omi]n[us] spūssacti opatōe. Perpēdes igit[ur] hoc et ignorās tāti secretū misterij. dolebat q[ue] f[er]babat. ac nolēs eā traducere i publicū. i. diuulgare et diffamāe. ne. s. tanq[ue] adultera lapidaret[ur]. El[et] nolens eā ē ducē in domū suā. ad cohabitacōz assiduā. q[ue] p[ro]p[ter] misterij stutē quā nesciebat. se indignū ab ei[us] conforti[us] estimabat. voluit occulte eam dimittere p[ro]ntib[us] a quib[us] eā accepat. Legerat enī egredie[re] virga de radice p[ro]esse. vñ nouerat mariā duxisse originē. et legerat etiā. ecce ego p[ro]cipi et. et hec de ea credebāt: p[ro]serti q[ue] post p[ro]ceptōz facies ei[us] ita resplēduit dñitate. ut p[ro]p[ter] coruscacōz vix eā iruerberatis ocul[is]. et nō cū t[em]p[or]e poss[et] itueri. Itaq[ue] voluit se an[te] tātā grāz huiliaē idignū se r[ati]putās. tāte v[er]gis cohitatōe. El[et] Die[us] ro. Hoc testioniū marie ē. q[ue] ioseph sciēs illi[us] castitacē q[ue] admirās q[uo]d euenerat celat silētō. c[on]misteriū nesciebat. El[et] et Criso. O iestimabil[is] laus marie. magis credebāt ioseph castitati e[us] q[ue] v[er]o q[ue] pl[us] grē q[ue] nafe. Cōceptōz videbat q[ue] fornicatōz suspicari n[on] p[ro]f[er]at. Possibili[us] ei[us] credebāt v[er]ginē si ne viro poss[et] cōcipe. q[ue] mariā poss[et] peccare. hec Criso. Et nec maria p[ro]trāsuit absq[ue] f[er]bulatōe p[ro]p[ter]ebat ei[us] q[ue] videbat ioseph f[er]batū. et d[omi]n[us] hoc ip[s]a f[er]babat nō modicū. Dumil[is] tamē tacebat. q[ue] oc cultabat donū dei: volēs poti[us] vilis et mala reputari. q[ue] ipsum donū p[ro]palare. et de se aliq[uo]d loq[ue]re. q[uo]d quod ab iactat[i]ā putare[us] p[ro]tinere. Rogabat aē dominū ut ip[s]a dignaret[ur] remedium appone[re]. et hanc sibi et viro tribulatōz auferre. El[et] dea q[ue] magna tribulatō et anxietas eis erat. et quō

dñs suos tribulatiōibz vexari et temptari ab ipoz coronā pmittit. **S**z tandem dñs utriqz puidit. **J**oseph enī de dimissione marie cogitāte et deliberante. ubi habes argumentū: diu delibe randū esse i incertis et dubijs. ne peccet temeritate leuitatis: misit dñs angelū suū scz **G**abrielem. fm **A**ugustinū. Et hoc facit triplici ratōe fm **C**hrisostomū. Primo ne iust? homo facerz rem iniustā iusto pposito: scdo ppter honorē matris. scz ne dimissa notaret turpi suspitiōne. tertio ut intelligēs **J**oseph causā pceptōis: reuerētius se hñet cū virgine. quarto fm glōiā ne vltērius pmeret dubietas quē pmēdabat eqtas. Cui. s. ioseph apparuit angel? in sōnis. nō maifesta visiōe: qz ipe dubietate aīmi pmebat. velut sōno infidelitatis: et dixit ei. **J**oseph fili dñ. p qd fm **C**hrisostomū. reducit eū in mediā pmissiōis facte dauid de ipo xpo. qñ diceret fm glō. recognosce pmissiōē factā dauid. de cui? stirpe tu es et maria: et vñ impletū i ea. noli timē accipe et domi retinere Mariā in piugem tuā: nō ab carnalē copulā: sz ab cohabitatiōem cū ea et ministratiōem deuotā. necnō affectu et copulatiōne aīmoz: qd est vere coniugiz. **E**xemplo g Marie liquet fideles piugatos. seruato pari cōsensu. in cōtinentia posse pmanere. cōiugiūqz posse vocari. nō pmixto corpis sexu. sz custoditō mētis affectu. **E**nī et **J**oseph vir Marie dicit: qz vñ cōiugiū est. ubi amoris affect? seruat. et etiā i Maria fruct? nuptiaz inuenit. Quasi diceret angel?. Ne suspiceris: qz hic interuenerit būana pceptio. Qd etiā in ea natū est. i. conceptū. de spūsancto ē. i. virtute spūsancti ē factū. In ea qñ nasci. ē cōcipi: sz de ea nasci ē in lucem pferri. Et fm hoc dñ q duplex ē natiuitas scz in vtero et ex vtero. Nascimur enī in vtero. cū pcipimur: sz ex vtero cū in lucē educimur. **H**ic g ponit explicita reuelatio. facta ipsi **J**oseph ab angelo. Antea enī nouerat iplicite. qd dam diuinū esse i virginis pceptu. ut sup est dictum. explicite tñ nesciūt factū. et pceptōis modum seu misterii: et iō bec explicite sibi reuelatur p angelū. **P**ariet aut filiū. qñ scz erit natiuitas ex vtero quē ipsa sicut stella lucem. sicut virga florē. sicut terra germē. pitura erat: et vocabis nomen ei? ihs. i. saluatorē. **I**pe enī saluū faciet pplm suū a peccatis eoz. qd nō est modicū: qz nulla seruit? miserioz: qz seruire pctis. et hoc ppter vilitatē ipsoz. **E**bi oñbit angelus eū verū hoīem in partu virginis: et verū deū in salute ppli a peccatis: qz nullus pōt saluare a peccatis nisi sol? deus. De hoc lati? videre poteris sup de pceptōne saluatoris. **J**oseph igit certificatus de pceptōne et virginitate Marie. exurgens a somno dubietatis. et ad mandatū angelī accipiens sponsā in piugem. i. ad nomen cōiugis et vxoris. cū virgine virgo pmāsit. et ei obsequiose tanq? dñe ministravit. **H**inc habem? argumentū. qz quicqd a deo monemur: statim facere debem?. **E**rgo si vouisti deo aliqd. statim si potes pfolue. si nō potes. qñ cito facultatē ha

bebis. statim implere teneberis. **N**ota etiā q si ne expōsione certi tps sunt facta: statim sunt adimplenda. **E**bi **C**hrisostomū. **J**oseph p angelū de sacramento misterij celestis instruit. monitis angelī letus obtpat: gaudēs diuina iussa psequit. **S**uscipit sanctā Mariā. et votis exultatibus gloriā: qz tante maiestatis virginē matrem: piugem dici ab angelo mereē audire. **I**dec **C**hrisostomū. **P**er **J**oseph cogitantē dimittere Mariā. q certificatus de misterio p angelū. accepit eā ut dñam: significat hō dubitans i fide vel moribz: qui p pōdicatōē vel cōfessōez bonū solidat in istis. et subicit se monitiōibz ipsius.

Et nō cognouit id est nō agnouit eā: donec peperit filiū suū primogenitū: qz eo nato dignitate ei? maxime agnouit. **E**nī **C**hrisostomū. **H**ere nō cognouit eā añ. cui? fuerat dignitatis: sz p? qz peperit tunc cognouit eā: qz speciosior et dignior facta fuerat q? tot? mūdus: qz quē totus mūdus cape nō poterat: i angusto cubiculo uteri sui sola suscepit. **E**l nō cognoscebat eā ope cōiugali. ppter ea q didicerat. donec pefno sumēdo id est nūq. ut p pui tps significatōem. omne tēpus significatū accipiat. **E**st enim bec dictio donec. qñq significatiā determinati tps. q trāsacto fit aliquid. sicut dicit. iste nō comedit. donec esset hora sexta: qua cōpleta comedit. **Q**ñq est affirmatiua omniū tēm. et accipit p semp ut ibi. sete a dextris meis: donec ponam inimicos tuos scabellū pedū tuoz. id est semp sete a dextris meis. **Q**ñq est abnegatiua oīm tēm. et accipit p nunq. ut hic in pposito. **S**i enī eā nō cognouit ante partū: multo magis nō cognouit eā post partū. vñs videlicet tot signis et miraculis in natiuitate et post natiuitatē dñi: cognoscēs deum esse q natus est. **A**liqui exponūt hoc de cognitiōne faciei: dicētes. q ex pñtia xpi in vtero virginis. tanta erat claritas in facie eius. q **J**oseph facie ad faciē eam videre nō poterat. quā spūsanctus a pceptōne penit? impleuerat. sicut dñ de claritate faciei **M**oysi. ex pfortio fmonis dñi: qz nō poterāt intēdere i eā filij isrl. et iō ioseph nō cognoscebat facie ab faciem quā desposauerat. donec vter? euacuat? eet. **R**emanet igit et stat gaudēt cū sua bñdicta piuge et vñ qz dici possit eā casto diligit amore. et curā ipsi? gerit fidelē. et dñā cū eo morat? pfidēter et fil? i sua paupertate viuūt letāter. **E**nī tribulatiōe cessāte redijt magna pfolatio. **S**ic et nobis ptingēt. si i tribulatiōibz patiā habuerimus.

Stat etiā dñs **J**hs more alioz. vsqz ad nouē mēses i vtero reclus. ut hoīes q i miserijs mūdī vel inferni clausi erāt ab pfortiū nouē ordinū angeloz reduceret. **S**tat benigne. ac paciēter sustinet et tps bebitū expectat. **C**ōpatere sibi q ad tantā huilitatis pfūbitatē deuenit. **M**ltū debem? hāc virtutē affectare. nec deberem? ad elatōem vel nri reputatiōem vnq? intumescē qñ tantū se voluit dñs maiestatis iclinare. **E**t qz de hoc solo bñfitio hui? tam plix reclusiōis nūq? ei digne satisfacē possum?. saltē corde. hoc

De nativitate

cognoscant. et gratias ei de toto affectu agant. quod nos ex alijs assumere dignatur. ut vel hoc modum cum rependam. et reclusi stemus ab suis fratribus. Ipsi quippe beneficii sunt hoc. non nostrum meritum. et quibus beneficii multum acceptabile. ac venerabile et per maximum. Non enim ad penam: sed ad cautelam sumus reclusi et in arce religionis tutissima collocati: ad quam hominibus mundi nequissimi venenose sagitte. vel tumultuosi maris pericula. nisi nostra temeritate. non possunt attingere. Conemur igitur toto posse. mente reclusa et absque cura ab omnibus caducis. ei de domino corbis puritate vacare: quod corporalis reclusio nihil aut parum sine mentali videtur potest. **Ubi Augustinus.** Quid potest solitudo corporis. si solitudo defuerit mentis. **Et Gregorius.** quod potest corpe puerfari in claustris. et mente vagari in seculo. Conemur etiam in omnibus ei gratias agere. et ex corde eum benedicere. Nam hoc in virtutibus nobilissimum est et coram deo splendibilissimum. ut homo in coactione obedientie. in exilio. in paupertate. in preceptu. in infirmitate. in multiplici mentis et corporis tribulatione. velit: sciat. et possit deum laudare. et ex corde benedicere ac ei cum gaudio gratias agere. desideria sursum erigere. et eum operibus collaudare. **Ubi Bernardus.** Felix qui passionibus corporis sui propter iustitiam ordinat. ut quod quod paciat propter dei filium paciat. quatenus a corde tollat murmur. et in ore habet gratiarum actionem. et vox laudis. **Hec Bernardus.** Qui enim bene attendet. quod diligentibus deum omnia cooperantur in bonum. ad magnam animi quietem perveniret. ita quod in eo locum haberet. quod sapiens ait. non contristabit iustum quicquid ei acciderit. quod secundum Augustinum. quicquid acciderit iusto voluntati divine deputandum est. non preteriti inimici. Et sicut ipse dicere posset cum iob. Sic domino placuit ita factum esse nomen domini benedictum. Igitur in tribulationibus seu flagellis et afflictionibus non debes dubitare: quod deus non permittit eas ad suos venire. nisi propter utilitatem. Aliqui quidem ut homo a seculo se avertens oblectamenta temporalia respiciat. et ab deo se puerterens eterna percipiat. **Ubi Augustinus.** Non enim convertitur anima ad deum: nisi cum ab hoc seculo avertitur. nec oportumum est ab hoc seculo avertitur: nisi periculosus ei voluntatibus. labores. dolores atque misceantur. Si enim cessaret dominus et non misceret amaritudines felicitatibus sancti. oblivisceremur eum. **Hec Augustinus.** Et ideo ait psalmista. Multiplicate sunt infirmitates eorum. postea acceleraverunt. Aliqui ut peccata sua melius agnoscat. et inde penitentem et se corrigens. purgatur et mundatur fiat. **Ubi enim (ut ait Augustinus)** quod lima ferro. quod fornax auro. quod flagellum ignis. hoc tribulatio viro iusto. **Ubi fratres ioseph dicebant.** Merito hec patimur. quod peccavimus in fratribus nostris. Aliqui ut sublimato adiutore melius inspectum suum videat et seipsum cognoscat. **Ubi psalmista.** Ego dixi in habundantia mea non movebor in eternum: sed ut melius me mihi ostenderes avertisti faciem tuam a me. et factus sum perturbatus. Aliqui propter humilitatem preservandam et virtutum custodiam. ne de meritis suis presumat et in superbia se extollat. **Ubi apostolus.** Ne magnitudo revelationum extollat me. dat est enim mihi stimulus carnis mee. angelus sathane qui me colaphizat. Aliqui ut sciat quod malum sit reliquere deum. et ab eo esse derelictum. **Ubi**

salvatoris nostri

Ieremias. Scito et vide. quod malum et amaram est reliquisse te dominum deum tuum. et non esse timorem eius apud te. Aliqui ut deus patriam alicuius declararet. et per sanctorum exempla alios ad patriam instruat. **Ubi Iob.** Dec sit mihi consolatio ut affligens me dolore non peccet. nec obdormiam in somno sanctis. Aliqui ut alij magis timeant. et exemplum vivendi inde sumant. **Ubi Sapiens.** Pestilente flagellato stultus sapiens erit. Aliqui ad dei salutis laudem. et eius gloriam manifestandam. sicut infirmitates ceci nati et Lazari fuerunt. ut in eis opera dei manifestarentur. et ipse deus glorificaretur in eternum. Aliqui ut amoris christi insignia recogitet: et misericordiam dei circa se cognoscat. **Ubi in Machabeis.** Etenim multo tempore non sine peccatis periculis ex finis agere: sed statim ultiones adhibere: magni beneficii est iudicium. **Ubi secundum Hieronimum.** magna miseria est. ad preces misericordiam non consequi. **Et secundum Augustinum.** magna ira dei est. quando peccantes non corripit: sed licentiam vagam in peccatum ruendi permittit. Aliqui ut spes maiorem ad deum habeat. et fiduciam apostolorum inde accipiat. **Ubi Augustinus.** Cum timore debes esse: quando tibi bene est. Nonne melius est temptari et perari. quam non temptatum reprobam. **Ubi Bernardus.** Tunc magis irascitur deus cum non irascitur. Non enim cum nescio sed cum sentio te iratum: tunc maxime prece precepi: etenim cum iratus fueris. misericordie recordaberis. Aliqui ut quod patus sit deus ad succurrendum homo sciat: si tamen ad eum toto corde recurrat. **Ubi psalmista.** Ad dominum cum tribularer clamaui. et exaudivit me. Aliqui ut homo probe si deum amet. etsi virtutes in se habeat. **Ubi Gregorius.** Pena interrogat. si quietus quis deum veraciter amat. **Et iterum.** nemo in pace vires suas cognoscit. si enim bella defunt. virtutum experimenta non prederunt. Aliqui ut homo inde probatior fiat et patientiam coronam maiorem et meritum amplius accipiat: ut patet de Iob et martiribus. **Ubi Iacobus.** Beatus vir qui suffert temptationem. quando cum probatus fuerit: accipiat coronam vite quam repromisit deus diligentibus se. **Ubi secundum Chrysostomum.** ut signum creditoris sibi thesaurorum. id est bonorum collatorum accipiat: neque enim superveniret ei dyabolus. nisi eum in maiori honore effectum videret. sicut insurrexit adversus adam: quod multa illi dignitate videtur conspicuum: et contra sanctum Iob. quod videbat illi a deo miris laudibus coronatum. Insuper quidam flagellis et tribulationibus atterunt. non ad peccati purgationem et veniam. sed ad punishmentem et vindictam: et ad eterne damnationis inchoationem et augmentum. quod reproborum est proprium: sicut Antiochus et herodes ac quidam alij sunt passi. et multi adhuc homines videntur pati: quibus congruit illud prophete. duplici contritione conterere eos. talibus enim preces molestie sunt quodam pambulum et initium penarum gehene: quod afflictionum suarum miseria ostendit: quod perpetuo in gehena passuri sunt. Circa suos vero dominus omnia misericordie ordinat: et ad utilitatem eorum cuncta dispensat. Omnia ergo vel iuste vel misericordie facit vel fieri permittit dominus: et ideo in omnibus semper est laudandus. **Ubi Augustinus.** Elata fidelium humilitas est in nullo superbiere. in nullo

murmurare. nec ingrati esse. nec querulū: s; i
omnib; dei iuditijs. grās deo agere. deūq; lauda-
re: cui? oīa opa aut iusta sūt aut benigna. **Dec**
Aug. Dis itaq; p̄sideratis. sic cor tuū stabili-
lire q; ordinare studeas. ut i p̄tingentib; abuerſ
q; qbuscūq; displicētis. huiliter ac paciēter q; le-
tāter te habeas. q; i via spūs ita te exerceas. ut
ei? repletus seruoze. etiam hec p̄ amore dñi ihu
appetas. q; in se q; in suis hanc viā excellā tenuit
q; mōstrauit: q; exemplū ambulādi p̄ eā omnib;
reliquit. **Dat** enī q; sustinet. ut electi q; filij re-
gni affligant; h; i interiori hoīe q; exteriori. **Nā**
fm aplm. q; extra disciplinā sūt. nō filij s; adul-
teri sūt. **Et fm Aug.** q; exēptus ē a passiōe fla-
gelloz: exēptus ē a nūero filioz. **Enī q; itē Aug.**
g. Nemo sibi p̄mittat qd euāgelij nō p̄mittit.
Necesse ē ut vsq; i finē sic fiat. sicut sc̄pture di-
xerūt. **Nō** nobis p̄mittūt scripture nre i hoc se-
culo: nisi tribulatiōes. p̄ssuras. āgustias. augmē-
ta dolor. habūdantiā temptatiōnū. **Ab** ista p̄ci-
pue nos parem? ne inpati deficiamus. **S;**
aliqñ peccatores i hac vita aut nō. aut minus
flagellāt: q; iā despata ē correctio eoz. **Acue-**
ro illi q; p̄a vita sempiterna. necesse ē ut h; fla-
gellent: q; flagellat oēs filiū quē recipit. i. quē
recepturus ē in hereditatē eternā. **Addit** oēm
etiā unicū. q; sine omī p̄cō est. **Qui** g; flagellat
unicū sine p̄cō: relinquit adoptatū q; ē cū pec-
cato. **Unicus** sine p̄cō. nō tñ sine flagello. exē-
plum nobis p̄posuit in passionib; suis. **Nō** g; cō-
turbari debem? cū aliq; sc̄sus grauiā et indi-
gna p̄petiē: si oblitū nō sum? q; ptulit iustus iu-
stoz sanctusq; sanctorū. **Oīa** enī terrena bona
cōtempnit. ut ea cōtemnēda mōstraret. q; omīa
terrena mala sustinuit q; sustinēda p̄cipiebat:
ut nec i illis quereat; felicitas. nec i istis time-
re; infelicitas. **Dec Aug.** Expebit igit nobis
tribulari hic q; affligi: q; iō nō debem? i his frā-
gi vel impacientes esse. s; poti? hec affectare q;
diligere: q; sepe a malo nos retrahūt q; ad bo-
nū inducūt. **Cōtraria** hō p̄ abuersarijs h̄re de-
bem? q; fugere: q; p̄ria p̄dictis in nobis efficiūt.

Domine ihu xpe q; es inexpugnabil' mu-
rus oīm in te sperantiū: esto in tribu-
latiōe meū refugiu. vide tribulatiōes
q; angustias meas q; mei miserere: q; p̄ oēs mise-
ratōes tuas mihi succurre. **Uide** infirmitatē
meā q; paternā miseratiōe me p̄ge. ut tua sus-
cultus p̄uidētia. nunq; tua distituar p̄solatiōe
q; miscōia. **Memēto** dñe creature tue. q; insidiā-
tes mihi hostes a me repelle: ut tua misericor-
dia munitus. bonitatis tue dulcedinem in me
cognoscam: q; dignam penitentiā pro pecca-
tis meis exoluam. **Amen.** **Capitulum. IX.**

De natiuitate saluatoris. q; correspōdet euā-
gelio. Exijt edictum a cesare augusto.

In diebus illis scilz **Ma-**
ria abbuc p̄gnāte. exijt edictū a ce-
sare augusto ut describēt. i. in scri-
pto redigere; uniuersū orbis. i. q;libet
bet in ciuitate sua sub censu videlicz p̄soluēdo

ut ait **Greg.** Nascituro dñio orbis describēt: q;
ille veniebat in carne q; electos suos ascribēt i
eternitate. **Et** itā dñe ihu de electis tuis me mi-
serū facias. ut me in eternitate ascribas. **Huic**
regi nro debem? sensū fidei q; iustitie p̄fiteri. cor-
te. ore q; ope: huic debem? denariū. i. aiām lumi-
ne vultus ei? insignitā. vel decalogū legis. in q;
vultū regis nostri. id ē voluntatē ei? inuenim?
Sicut enī nullus a denario excipiebat. sic nul-
lus ab obseruatiā mādatoz excipit. **Ubi** no-
tandū q; prim' impator romanorū fuit **Julius** ce-
sar: q; fm p̄sidorū iteo cesar appellatus ē. q; ce-
so mortue mris vtero educt' p̄batusq; fuit. vel
q; cesarie natus ē: v' q; fortiter hostes cetebat
Enī ab eo impatores ceteri sūt cesares appella-
ti. **Julio** mortuo successit sibi octavian' augu-
stus. nepos **Julij**. impator sc̄sus. qui iō appella-
tus august': q; maxie rempublicā q; romanorū
auxit imperiū. **Enī** ab eo impatores ceteri dicti
sūt augusti. **Hic** recto p̄gnomie p̄decessoris. i.
cesare. vna cū p̄gnomie suo. i. augusto. vocat'
est cesar augustus. **A** quo mēsis q; pri' vocaba-
tur sextilis. dict' est augustus. vel q; in eo nat'
est. vel q; tūc de victoria redijt. **A** tpe istius pri-
mo p̄as cepit imperij. que grece dicūt monar-
chia. q; regnavit annis. lviij. q; semis. **Hic** duode-
cim annis circa tps natiuitatis xpi. in pace re-
gnauit. et tali tpe xpc cui par ista famulabat
nasci voluit: q; pacez magnope q̄siuit. q; pacis
caritatisq; amatores q; etiā sectatores semp in-
uisere dignatus ē. **Quia** enī nascitur' erat rex
pacific' q; princeps pacis. congruū fuit ut ipse
aī ortū suū. pacem q̄si p̄nunciā p̄mitteret. quā
etiā pacem ipse postea viuēs in mūdo docuit. et
exiens de mūdo discipulis reliquit. **Ex** quo etiā
moraliter dat' intelligi. q; verbū eternū. nō na-
scit' nisi in corde pacato. **Enī Psal.** In pace fa-
ctus ē locus ei'. **Pacat'** g; omīto regionib; p̄ or-
bem uniuersū. cū quietū silentium uniuersalis
pacis sub cesaris augusti impio pturbata pri-
us secula seruasset. memorat' augustus repu-
blicā. legib; pacificis adquare q; nutrire desi-
derās. ptulit edictū ut describere; uniuers' or-
bis. **Volens** enī scire numez regionū in orbe.
q; ditioni suberāt romane: numerū etiā ciuita-
tum in q;libet regione. numez q; capitū. i. p̄so-
narū in q;libet ciuitate: ut sciret q; q; quanta de-
berēt iure tributa dare. q; sic tributis indebitis
nō grauarent. q; sciret p̄ quē modū singule ter-
re sub romano impio meli' regerēt: p̄ceperat
ut de suburbanis oppidis ac vicis q; pagis. ubi-
cunq; habitaret. ad suā hoīes ciuitatē cōflue-
rent. ubi territoriū habebāt vel originē traxe-
rāt: q; quisq; denariū. i. nummū argenteū precij
decē numoz vsualiū. vñ q; denari' dicebat. p̄sidi-
puintie tradēs: se subditū romano impio reco-
gnosceret: et ad soluendū tributa se obligaret.
Nā q; nūm' p̄ferebat cesaris p̄maginē. q; nomis
ei? subscriptiōem. **Dicebat** aut p̄fessio. q; q;libet
qn reddebat p̄sidi denariū: ponebat illū sup ca-
put suū. et p̄prio ore fatebat se romano impio

De nativitate

esse subiectū. Dicebat etiā descriptio: qz nūme-
rus eorū q censū capite. i. censū vel recēsi p sin-
gula capita 7 nūerati ferebant: recto desmīa-
bāt nūero. 7 i scriptis rebigebāt. Et sic triplē
pfectebāt. s. facto: qz censū capitis impatori sol-
uebāt. verbo. qz se eē subiectos romano impio-
re fatebant. 7 scripto: qz eorū nomina scribebant.

Hec descriptio priā facta ē a cīrino pside sy-
rie. q missus fuerat a cesare augusto i siria tanq
psēs et iudey ad ipam regendā. Iudea qpe nō
habuit psidez ppiū: s3 ipa ptinebat sub syria.
cuius ps ē iudea. Prima aut pt dici qtu ad cīri-
nū: qz em syria ē puintia. i. cuius medio ē iudea.
qsi umblic terre habitabil: dicitur psum eē. ut
in ea ipē inchoaret. 7 deinde p circūstantes re-
giones alij psidez psequēnt. **E**l prima unīver-
salis. i. q unīversus orbis describit: qz alie pticu-
lares pcessisse intelligunt. **E**l priā capitū in ci-
uitate fiebat a pside. secūda ciuitatū in regiōe
a legato cesaris. tertia regionū in orbe corā ce-
sare. **H**ic primū iudea facta ē romanis tributa-
ria seu stipendiaria. **H**ec descriptio qtannis. i.
singulis annis postea facta videt: qz in euāge-
lio legit. mgt vñ nō soluit hoc āno tributum.

Et ibant oēs ut pfererent singuli in suā ciui-
tatē vñ duxerāt originē. **A**ppropinquante aut ter-
mino nouē mensiū. ascēdit fm loci situm 7 Jo-
seph a nazaret galilee. vbi manebat cū maria
desponsata sibi vxore pgnante. in bethleē iude-
ciuitate dauid: qz ibi natus ē et in regē ductus
fuit. de cuius domo. i. pgenie 7 familia erat Jo-
seph 7 etiā maria. vbi hītabat eorū gen 7 fami-
lia. ut 7 ipi sicut ceteri eandē facerēt pfectionē
Abi vñ dñm ppter te etiā capite censui ascri-
bi in terris. ut 7 nomē tuū ascribat in celis. **I**n
q debet exemplū huilitatis pfecte: a q saluator
incepit a natitate. 7 eā ptinuauit vsq ad mor-
tem. in q huiliavit semetipm factus obediens
vsq ad crucē. **A**n **B**eda. Cui nō pteuerāt tanta
tamq benigna ē huilitas intuēda: qz nō soluz
incarnari p nobis: s3 7 eo tpe dignatus sit in-
carnari: q mor natus censu cesaris ascriberet
atq ob nri liberatōem. ipē seruitio subderetur
Cōsidera etiā q licet beata virgo iaz pcepisset
regē celi 7 terre. ipa tū vna cuz sponso suo Jo-
seph impiali edicto voluit obedire. ut posset cū
filio dicere. sic decet nos implere oēm iustitiā:
ac p hoc daret nobis exemplū obtpandi oī po-
testati supiori. **L**aborat q itē dñs: hoc lon-
go itinere. **N**ā a nazareth vsq in birlm sūt. xx
m. miliaria. 7 deinde in decliuio mōtis bierlm
versus meridiē est bethleē sita. q 7 effrata ē di-
cta distans a birlm p qnq miliaria vel circa.
Ex hoc loco colligit. q beata virgo licz graui-
da esset 7 iam vicina ptui: nō tñ ex hoc graua-
bat i corpe qn iret de puintia in puintiā. **Q**uia
(ut dicit **Aug**) cū eēt virgo grauida salubri le-
uitate plautebat: lumē em qd i se habebat pō-
dus hñe nō poterat. referendo singula singulis
ioseph volens soluere censū impatori terreno.
ascēdit de puintia in puintiā. s. de galilea i iude-

saluatoris nostri

am. 7 de ciuitate in ciuitatē. s. de nazareth i be-
thleem. **M**oralē ioseph q interpretat augmē-
tuz. i. quilibet nrm volens spūaliter augeri. si
soluere vult censū deuotōnis eterno regi. debz
ire passio virtutuz. 7 ascendere de galilea. i. de
mūdo 7 volubilitate mūdane puerfatōis ad iu-
deam pfectionis 7 laudis diuine: nā galilea in-
terptat transmigratio vel rota seu volubilis.
iudea dō pfectio. **E**t sic eūdo ascēdet d nazareth
in bethleē. i. a florida virtutū actōne. ad pastū
contēplatiōnis interne in q vera reffectio aīarū
inuenit. nazareth em flos 7 bethleē domus pa-
nis. i. domus reffectōnis interpretat. **A**scēdit aut
ioseph cū maria: qz semp debem nobiscū habē
pniam. sicut 7 ioseph vsq ad mortē habuit ma-
riam: q interpretat mare amar. **E**unq in be-
thleē essent. qz paupes erāt. hospitū inuenire
nō potuerūt. ppter puentū 7 frequentiam multo-
rū: q ob eandē causā cōcurrerāt. **C**ōpatere hic
dñe. 7 cōspice delicatā iuuenē annoz qndecim.
ex longo itinere fatigatā. 7 cū verecūdia inter
hoīes versantē. querentē vbi qescebat et nō in-
uenientē. **O**ēs eā 7 sotiū licentiāt. 7 sic in pmu-
ni transitu in diuersoriū se receperūt qd infra
ciuitatē in fine iuxta vnā portazū sub rupe cō-
caua erat: n hñs desup tectū (ut hodie cernit)
nisi rupem de mōte dependentē. **S**ecūm **B**edam
Diuersoriū ē spatiū inter duos vicos ex vtro-
q latere hñs murū. 7 ex vtraq pte portā. ut sic
inde erit in vtrūq vicū. desup coopitū ppter ae-
ris intemperiez. ut in festiuis dieb possint ibi
hoīes puenire ad colloquendū 7 solatiandū. et
figurat ecclesiā inter pabīsū 7 mūdū existen-
tem: in quā diuertam ab errorib mūdi huius
Ibi etiā hoīes ad illā ciuitatē ppter negotium
aliqd veniētes aīalia ppter aeris intēperie loca-
re psueuerāt. vñ 7 diuersoriū dicebat: qz illuc
hoīes diuertebāt. **F**orte ibi ioseph faber ligna-
rius psepe fecerat boni 7 azino qd secū duxerat
azinū quidē ut virgo pgnās sup eū veberet. bo-
uem forte ut ipm vderet ac censū p se 7 p virgi-
ne solueret. 7 de residuo viueret. **E**l forte ali-
qd alius bouē adduxerat ut illū ibi venderet. q
tūc cū azino in eobē psepio pmedebat. **E**l for-
te ambo hec aīalia p alios fuerūt adducta. **A**n
Chris. Quicūq paup ē accipiat psolatiōem: io-
seph 7 maria mī dñi nō habebāt seruulū n an-
cillam. **D**e galilea. de nazareth soli veniūt: nō
hēbant iumentū. **I**pi sūt dñi 7 famuli. **R**ez no-
uam. **I**ngrediunt in diuersoriū nō ingrediūt
i ciuitatē. **P**aupas ei timida inf diuites n au-
debat accedē. **A**bi cū venissz hora pt. s. i me-
dia nocte diei dñice. dū nox mediū iter hñet. nā
ea die q dixit. fiat lux 7 facta est. visitauit nos
oriēs ex alto: pepit virgo filiū suū pmogenitū.
lū pmogenitū nō dicit hic ordinē respectu se-
quetis: s3 puatōem respectu pōris. qz nullū ha-
buit añ illū. **A**n fm **B**edā. primogenit dicit.
nō p quē alius: s3 añ quē nullus. **E**t fm eūdz
oīs vnigenit est primogenit. 7 oīs primoge-
nit ut sic est vnigenitus. **E**t qz fili dei tpaliter

nasce voluit ex matre sm carne. ut ipe multos
fr̃es acquireret p̃ regeneratōem sp̃us. **Hinc ē q̃**
ut sic meli⁹ est dicitur primogenit⁹ q̃ vnigenitus
Et hoc ē qd̃ dicit Beda. q̃ xpc est vnigenit⁹ in
suba diuinitatis: s̃z primogenit⁹ in susceptōe hu-
manitatis. **In nocte natus fuit qz occultus ve-**
nit. ut q̃ eos q̃ in nocte erroris erāt: ab lucē ve-
ritatis reduceret. **Filiū q̃ natus m̃r statim ut**
deū adorauit. inuoluitq̃ p̃ semetip̃am p̃anis. i.
vilis et veteris indumentis. **Uñ p̃anosi dicunt**
paupes qui pannis induunt veteris insimul
cōsuti. **Et reclinauit ac posuit eū.** nō in recl-
inatorio aureo: s̃z in p̃sepio. in medio buoz ani-
malū p̃dictoz. i. inter bouē q̃ azinū: qz nō erat
ei locus ali⁹ in diuersorio. **Ecce magna xpi pau-**
ptas et inopia: qz nō solū nō habuit domū pri-
am sue natiuitatis: s̃z nec in cōmuni diuersorio
poterat habere locū cōuenientē et congruū. et
oportuit eū p̃ inedia loci i p̃sepio p̃poni. **Uñ ve-**
rificatū est illud. **Alpes foueas hñt.** volucres
celi nidos. filius aut̃ hoīs nō habuit vbi caput
suū reclinet. **Et itelligē q̃ diuersoriū illud et sta-**
bulū erat ita animalib⁹ et alijs repletū. ut nō ha-
bēt locū nisi inē bruta aīalia artissimū. **Uñ po-**
terat dicere illud psalmi. **Et iumentum fact⁹ sū**
apud te. et ego semp̃ tecū. **Primo q̃euit in virgi-**
nis alueolo. sc̃do in vili p̃sepio. tertio in crucis
patibulo. quarto in sepulchro etiā alieno. **Ecce**
quāta iopia et q̃lia reclinatoria. **Abuerit ex**
p̃missis q̃ iaz incipiebat statū p̃fectōis. exēplo
docere q̃ p̃sistit in huilitate. austeritate et pau-
ptate. ut vere posset dicere illud psalmi. **Paup-**
sū ego. et in laborib⁹ a iuuetute mea. **Dic g̃ bā-**
nantur hui⁹ mūdi honores ac pompe et vanita-
tes. Itemq̃ delitie ac mollities et carnis delecta-
tōnes. insup̃ diuitie et habundantie ac sup̃fluita-
tes. **Uñ Anselm⁹.** **O amāda.** et ammirāda di-
gnatio. **Deus immēse glorie.** vermis p̃tempti-
bilis fieri nō desperasti. dñs oīm. cōseruus appa-
rere voluisti. **Parū tibi visum est parē nobis**
esse. et frater ñr esse dignatus es. **Et tu bñe vni-**
uersorum. q̃ nullā habes indigentia. inter ipsa
natiuitatis tue initia. ñ horruisti abiectissime
paupertatis degustare incōmoda. **Et ei (ait scri-**
ptura) tibi nō nasceris. ñ erit locus in diuerso-
rio. nec cunabula. q̃ teneitudinē tuā acciperēt
habuisti: s̃z in vili p̃sepio sordentis stabuli tu q̃
terram palmo cōcludis. inuolutus panniculis
reclinatus es. et hocip̃m a brutis animalib⁹ m̃r
tua mutuo accepit. **Consolamini p̃solamini:** q̃
in sordib⁹ paupertatis enutrimini: qz vobiscū est
deus in paupertate. **Nō cubat in olitijs splendidis**
cubilis. nec inuenit in terra suauiter diuentiū
Quid igit̃ gloriaris o diues. res lutea in volu-
tabro lecti picti et delicati. cu⁹ rex regū suo re-
cubitu stramenta pauper honestare maluerit
Quid dura strata detestaris. cū tener infantul⁹
in cui⁹ manu sūt oīa regna. tuis sericis plume-
is lectis. duras iumentozū stipulas p̃legerit.
Uñ et Bern⁹. **Nō cōsolat̃ xpi infantia garrulos**
nō cōsolant̃ xpi lacrimē cachinantes. nō cō-

solant̃ panni ei⁹ ambulantes in scolis. nō cōso-
lant̃ stabulum et p̃sepe. amantes primas cathe-
bras in synagogis. **Uigilantibus pastorib⁹ an-**
nunciat̃ gaudium lucis. et eis dicit̃ esse nat⁹ sal-
uator. pauperib⁹ atq̃ laborantib⁹. nō vobis di-
uitibus q̃ vestrā habetis cōsolatōnem nō diui-
nā. **Et iterū.** **Nascit̃ dei filius in cui⁹ arbitrio**
erat qd̃cūq̃ velle eligere tēpus. elegit quod mo-
lestius est. p̃fertim paruulo. et pauperis m̃ris
filio. que vir p̃annos haberet ad inuoluenb⁹.
p̃sepe ad reclinandū. **Et cum tanta esset ne-**
cessitas: nullam audio fieri pellium mentōem.
xpc vtiq̃ qui nō fallitur elegit quod carni mo-
lestius est. **Id g̃ melius.** id vtilius. id potius eli-
gendū. et quisquis aliud doceat vel suadeat. ab
eo tanq̃ a seductore cauendum. **Et tamen fra-**
tres. ipe est p̃missus olim p̃ p̃saia. paruul⁹ sci-
ens reprobare malū et eligere bonum. **Malū g̃**
voluptas corporis ē. **Bonus bō afflictio ē.** **Si**
quidem et hanc elegit: et illam reprobauit. puer
sapiens verbum infans caro scilicet infirma. i.
fantulus tener. caro omīs laboris impotens.
omīs opīs impaciens. **Itaq̃ iam carnalis hō**
fuge voluptate: qz posita est mors secus de-
lectatōnis introitum. **Age penitentiā.** qz p̃ illam
appropinquat regnum. **Hoc stabulū illud p̃di-**
cat. **Hoc p̃sepe clamat.** hoc membra illa infāti-
lia manifeste annunciant. hoc lacrimę et vagi-
tus euangelizāt. **O duritia cordis mei.** **Uñ**
domine. sicut verbū caro factum est. ita carne-
um fiat et cor meum. **Siquidem et hoc pollicet̃**
es p̃p̃ham. auferā inquiēs a vobis cor lapide-
um et dabo vobis cor carneū. **Hec Bernhard⁹**
Uidisti ortū sc̃ssimī p̃cipis. **Uidisti simul**
et p̃tum regine celestis. et in utroq̃ artissimam
paupertatē at̃tēdere potuisti. **Hec virt⁹ est illa**
euangelica margarita. p̃ qua emenda et com-
panda. oīa sunt vendenda et danda. **Hec est to-**
tius sp̃ualis edificij p̃mariū fundamentū. **Hec**
est sp̃alis via salutis tanq̃ huilitatis fundamē-
tum et p̃fectōnis rabi⁹. cui⁹ est fructus multi-
plex s̃z occultus. **Potuisti etiā at̃tēdere i vtro-**
q̃ p̃fūbissimā huilitatē. **Nō em̃ sunt stabulū de-**
dignati. nō p̃sepe. nō fenuz. nō cetera vilia. ab-
dandū nobis exēplum p̃fecte huilitatis. **Sine**
hac virtute salus nō est. qz nulla opatō ñra cū
sup̃bia deo placere p̃t. **Nēpe ut ṽtutes sepe ten-**
tur. vel acceptę seruent̃. aut fuate p̃sumeñ.
huilitas meref. et absq̃ ista ille nec eē ṽtutes vi-
deñ. **Potuisti etiā at̃tēdere i vtroq̃.** et marie i
puero ihu nō quā corporis afflictōem. **Inter ce-**
teras aut̃ hec vana fuit. qz qñ m̃r sua in p̃sepio
eū locauit. et puluinar vel aliud hmōi nō h̃ret.
ab caput ei⁹ quēdā lapidē nō sine grādi cordis
amaritudine posuit. inēposito forte feno qd̃ ab
aīalib⁹ mutuo accepit. **Et (ut dī) adhuc ille la-**
pis ibidē ad mediā reseruat̃ videt̃. **Paupertatē**
igit̃ et huilitatē afflictōezq̃ corporis studeas et tu
p̃ posse aplecti. et i his xpm p̃ mobulo tuo imi-
tari. **Uñ Bern⁹.** **Trib⁹ exēplis vias nob̃ oñbit q̃**
eū seq̃ debē. **Exēplo paupertatis:** qz i hoc mūdo

De natiuitate

diuitias hñe noluit: qđ exēplū leue facit. et expeditū vt currat. **E**xemplo huilitatis: qđ mūdi gloriā spreuit. qđ modicū facit vt lateat. **E**xēplo patie. qđ mala sustinuit qđ fortē et robustuz facit vt sustineat. **I**dec **B**ern. **S**cđm **A**nshelmū. **R**etēptor nñ cecatis lumibz. colliriū sue incarnationis apposuit. vt qđ deū ī secreto maiestatis fulgentē videre nō poteram. deum in hōie a parentē aspicerem. aspiciēdo cogicerem. cognoscēdo diligerem. diligendo sūmo studio ad ei gloriā puenire satagerem. **I**ncarnat. ē. vt nos ad spūalia reuocaret: mutabilitatis nñe p ticeps fact. ē. vt nos sue incōmutabilitatis p ticipes facēt. **I**nclinauit se ad huilia nñā. vt nos ad excelsa sua subliaret. **E**t fm **C**hrisost. **F**ili? dei natural. etiā dauid fili? eē dignat. ē: vt nos filios dei facēt. **S**eruū suū hñe pñez dignat. ē: vt nobis patrē facēt deū. **N**ō ei frustra nec vane ad tantā huilitatē ipē descēdit. s; vt nos ex huili sublimaret. **N**at. est fm carnē: vt nos fm spm nasceremur. **E**t qđ ptus sequit cōceptōnem. sicut fruct? floridē. cōgruuz fuit qđ xpc qđ pceptus fuit in flore. s. nazareth. qđ interpretatur flos. nascereē in fructu. s. in bethleem. qđ interpretatur dom? panis vel refectōis. qđ p tinet ad fructū. **Q**uotidie qđ dñs ī nazareth pcipit. et in bethleem nascit. cū aliqđ flore verbi suscepto. se domū eterni panis efficit. **T**ō etiā agnum fuit vt ī bethleē (qđ dom? panis interpretatur) xpc nascereē. qđ ipē est panis viu? qđ de celo descēdit: qđ electoz mētes interna facietate reficit. **N**at. qđ in bethleem. qđ inter omīs ciuitates iude exigua erat: noluit quenqđ de terrene ciuitatis sublimitate glari. **Q**ui nō in pntū domo: s; in via nascit. vt se pegrinū eē et regnū suū de hoc mūdo nō esse oñderet: qđ etiā dicit. ego sū via qđ. s. ad patriā veniam. **I**n diuersorū se recepit: vt nos nō palatia: s; diuersoria in hoc mūdo qđ rere docēt. **S**tabulū ad nascendū elegit. vt curiositatē edifitioz et gloriā mūdi dānaret. **P**ar uul? fact. ē. vt nos magnos ac viros pfectos efficeret. et ne ultra magnificare se hō sup terrā apponeret. **I**nfir m? factus ē. vt nos ad bona opa fortes et potētes facēt. **P**aup fact. est. vt sua ī opia nos ditaret. et ne de terrenis diuitijs quibz qđ se extollēt. **P**ānis vilibz iuolūt. ē. vt nos laqueis mortis absolueret: et stola priā imortalitatis indueret. **M**an? et pedes ei? pstringunt. vt man? nñe ad bene opandū laxent. et pedes nñi ī viā pacis dirigant. **I**n diuersorio loco eget. vt nobis ī domo priā sui māfiones multas ppararet. **E**t sic in psepī agusto posit. est. vt lectos de licatos et ampla edificia reprobaret: et vt nos p celistis regni gaudia dilataret. et nos locū cordis nñi sibi ppiū dilatarem. iuxta illud. fili pbe cor tuuz mibi. **I**n psepīo etiā reclinat. ē. vt nos qđ scīa aīalia carnis sue frumēto reficeret: et vt cibo esse iumentoz. hō em fact. ē iumentuz p pccm. fm illud. hō cū in honore esset nō intellexit. compatus ē iumētis insipietibz. et filis factus ē illis: iō dñs fact. est fenuz qđ ē cibus iu-

saluatoris nostri

mentoz: qđ verbū caro factū ē: et oīs caro fenū. **B**os quippe qđ designat pplm iudeoz. et azinus qđ designat pplm gentiū: dñm in medio hñes. et miraculose cognoscētes: flexis genubz incelsantē eū adorabāt. et tanqđ laudāto voces dabāt. **U**n **A**mbro. **I**nfantis audis vagit. nō audis bouis dñm agnoscētis mugitus. **A**gnouit em bos possessore suū. et azinus psepē dñi sui. **U**n et **G**regori? nazanzenus. **V**enerare psepē illud. p qđ cū esset pene iam mutū aīal. pascere nunc ubo et rōne dei. **A**gnosce vt bos possessore tuuz et sicut azin? psepē dñi tui. **F**ui tu mūdoz aīaliū qđ es et eoz qđ ruminare norūt. et ubū dei ab me moriā reuocare. quiqz etiā diuinis sacrificijs atqz altaribz apti sunt. seu certe ex immūdis es aīalibz. et neqz cibus nec sacrificijs tenotatus es. **P**er mariā ecclia designari p t. et p ioseph sponsum ei? epus. ppter qđ anulū habet sicut sponsus. **E**t sicut maria secūda fuit. nō tñ a **I**oseph sponso: s; a spūscō. sic et ecclia fecunditatē grē habz a deo. **I**di ascēdunt tendendo in bethleē ciuitatē suā. s. celestē. et p tinent omī impatori ex bibere seruitutē. **E**cclia sō in qlibet bona psona parit filiū. qñ bonū pri? pceptū pducit ad effectū. et pānis inuoluit qñ ab hūanis laudibz hoc abscondit. et in psepīo reclinatus qñ ex bono ope nō eleuat: s; magis se huiliat. **N**ascētem etiā dñm angeli circūderūt. et natū statim adorauerūt. **E**t pastores erāt in eadē regione uigilātes sup gregē suū. ppe per militare. s. iuxta turri quandā in bethleē et hierl'm. ubi iacob rediēs de mesopotamia morat. ē cū grege suo. ubi mortua et sepulta ē rachel. et turris gregis dñi. **U**bi etiā in ecclia. tria pastoz illoz mōstrātur monumēta. **E**t ecce angel? dñi. circa qrtaz uigiliā noctis uenit ad eos. **D**iuidit em nox ī qtuor uigiliās et stetit iuxta illos in veste candida et facie rutilāti et iocūda. **E**t credidit fuisse **G**abriel. qđ uirgini pceptū uerbi nunciauerat. **U**n ipē ampli? ceteris gaudēs de impletōne ei? qđ dixerat añ omēs se agebat. vt xpi natiuitatem pdicaret. **E**t claritas dei circumfulsit illos undiqz exteri? in corpe et etiā interius in mēte ī signū qđ ort? erat sol iustitie. et ī tenebris lumē rectis corde. et appropinqbat claritas glie. **T**ō qđ lumē angel? attulit. qđ eū nūciare uenerat qđ lux uera. qđ oēm hōiem illuminat. **M**agis autē apparuit angel? pastoribz. qđ alij generi hōim. **P**riō qđ paupes ppter qđ xpc ueniebat. fm illō psalmi. **P**ropter miserā inopū et gemitū pauperuz et. **S**ecundo qđ simplices. iuxta illud puerbij. et cū simplicibz sermocinatō ei?. **T**ertio qđ uigiles. fm illud puerbij. qđ mane uigilaueit ad me: inueniet me. **Q**uarto ppter misteriu? ut significet qđ doctrina debet a pastoribz et p latis uenire ad subditos. **E**t timuerūt timore mag? ppter insolitā āgeli uisionē. et subitā claritatē. **S**z angel? eos cōsolat: dicens. **N**olite timere. **E**ui? causa subit? cuz dñi. **E**cce em euāgelizo. i. bonum nuncio uobis. s. gaudium magnum qđ erit omni populo. id est ecclie de cunctis pplis.

sc3 iudeoy 7 gentiliu colligēde: q2 nat' ē nobis. id ē ad utilitatē nram. s. hoīm. **Hodie**. i. in isto die naturali. noctē p̄cedentē supputando ad diē sequentē. **Et** extūc nox incept' p̄cedere diem. 7 potius dicit hodie q̄ hac nocte: q2 gaudium venerat nūciare. 7 nox illa sicut dies illuminata fuit ex diuina claritate. saluator. i. salutis amator 7 dispensator. q̄ est xpc quo ad hūanitatē. dominus quo ad diuinitatē. in ciuitate dauid. i. bethleem. vñ **Dauid** traxerat originē. **Xpc** grece idem est q̄ vnctus latine. In veteri autē lege ungebant tñ reges 7 pontifices. **Xpc** vō rex ē 7 p̄tifer. 7 iō bñ dñ xpc. i. vnct' nō vnctōe hūana s3 diuina: q2 in hūanitate p nobis assūpta. fuit vnctus a deo patre. immo a tota trinitate plenitudine gracie. **Scdm Bedā**. aliter angel' maria3. aliter ioseph. aliter pastores instruit. sc3 7 concipiendū 7 conceptū 7 natum dñm testando. vt 7 homines sufficienter imbuat. 7 suum deo seruitiū incessanter impendat. **Et** hoc vobis sit signum. more iudeoy qui signa quēst' **uenientis**. s. tanq̄ absconditum nō se ostendētem infantem. nō fantem. 7 tamē verbū dei exstentem. pannis nō sericis inuolutū. ecce eius paupertas 7 habitus vilitas. et positum in p̄sepio. nō in reclinatorio aureo. ecce mira hūilitas. vt domin' dñorū. reclinaret se vsq; ab p̄sepe animalū brutorū. **Et** notandū q̄ pastores erant simplices. pauperes 7 hūiles seu contemptibiles. ideo ne timerent accipere. datum ē eis signū infantie paupertatis 7 hūilitatis in xpo. **Hec** sunt signa aduentus primi: s3 alia erāt signa aduentus secundi. **Moraliter** in hoc instrumur q̄liter 7 a quibz xpc inueniā. Quia nō nisi a puris 7 simplicibz: quod rñdet ei' infantie. 7 a pauperibz. quod rñdet pannorū inuolutū. 7 ab humilibz 7 contemptibilibz. qd̄ respondet eius in p̄sepi reclamationi. **Que** tria cōsp̄hendunt in tribus votis religiosorum. s. castitate q̄tum ad primum. paupertate q̄tum ad secundum. et obedientie q̄tum ad tertium. **Et** bene nato sūmo pastore angelus pastoribz apparuit et vigilantibus. insinuans quales debeant esse pastores ecclesie. s. humiles 7 vigilantes. **Mistice** ergo sūm **Bedā**. isti pastores gregum signant doctores 7 rectores fidelū animarū: qui vigilāt sup vitā subditoy. ne delinquāt 7 custodiūt vigilias noctis sup gregē suū. ne infernaliū lupoy morsibz peant. **Nox** em̄ p̄cula temptatōnū indicat: a quibz se suosq; subiectos oēs qui p̄fecte vigilāt custodire nō cessant. **Et** iuxta illos stat angelus ab eoy custodiā. 7 claritas dei circūfulsit illos. ad suā 7 subditoy directiōem. **Et** sūm eūdem **Bedā**. nec solū ep̄i. prebiteri. dyacones. vel etiā rectores monasteriorū. pastores intelligēdi sūt: s3 etiā oēs fideles q̄ vel puule dom' sue custodiā gerūt. pastores recte vocant. inq̄tum eide3 sue domui sollicita vigilantia p̄sunt: 7 quicūq; saltem vni vel duobz fratribz q̄ttidano p̄est regimine: debet eide3 pastoris officiiū implere: q2 iubet inq̄tum sufficit

hos verbi dapibz pascē. Immo vō vnusq; q̄ etiā puatus credib' viuere. pastoris officiiū gerit: 7 spūalem pascēs gregē. vigilias noctis supra illū custodit: si bonoy actū 7 mūdā cogitatōnū sibi multitudinē aggregās. hoc iusto moderamēte gubernare. 7 celestibz scripturarū pascuis nutrire. puigiliq; solertia cōtra imūtorū spiritū insidias seruare p̄tendit. **Cūq;** pastores de visis 7 auditis mirarent: ne vnus angeli 7 testis auctoritas pua videret: p signo 7 cōcordia testimonij. subito facta est cū angelo: q̄ tanq̄ p̄cipalis inter alios nunciauerat natiuitatē xpi. multitudo militie celestis. i. angeloy q̄ noie militie designāt: q2 p salute hoīm cū demonibz p̄liant. vel q2 natus ē rex celestis iō multitudinē angeloy noie militie designat: q2 vō dux ad plū natus ē. ideo eam sūm aliam līaz exercitū appellat. laudantiū deū p̄sona voce. de xpi natiuitate. eo q̄ p ipm sciebant hoies ad salutē deduci 7 ruinā angeloy repari: 7 i bo nozē dei vna bñdictōne dicentiū. **Gloria** i excels' deo. i. in celis. q2 licet ei' gloria vbiq; reluceat: maxime tamē in celo empyreo. vbi ē angelorū 7 sanctorū habitatio. 7 q̄si diceret. in terris a multis despiciē: s3 in celis ab omibz glorificat. **Et** in terra pax homibz. nō q̄buscūq; s3 bone volūtatis. s. eis q̄ bona volūtate xpm natū suscipiūt. nō psequunt. nō em̄ ē pax impijs: sed pax multa biligentibz nomē dñi. **Nā** sūm **Leonē** papā. xpiano vera pax est. a dei voluntate nō diuidi: 7 in his solis q̄ dei sūt delectari. **Ad** deū quippe pacē h̄re est velle qd̄ iubet. 7 nolle qd̄ p̄hibet. **Pax** q̄ nuncia' hoibz voluntatis. i. hoibus bonis. **Per** bonitatē em̄ voluntatis dicit' hō simplicif bonus. magisq; p bonitatē aliarū potentiaz anime: q2 volūtas mouet alias potentias ab actus suoz. 7 iō bonitas ei' vel malitia. in oēs alias rebūdat potētias. sicut influentia cause mouētis i motis ab ipa. malis autē homibz nō est pax: q2 nō ē pax impijs. **Ex** hoc etiā verbo angeli patet. q̄ illa pax q̄ p̄cipaliter p̄p̄has p̄dicta fuit futura in aduentu xpi. erat pax interior: bone volūtatis. q2 sūm q̄ dicitur in puerbijs. nō cōtristabit iustū. quicūq; ei acciderit: pax autē tp̄alis q̄ fuit in aduentu xpi pacatis omibz gentibz sub impio romano. fuit figura hui' pacis p̄cipalif intente. **Et** bñ dicit' gloria deo. 7 pax hominibz: q2 p xpm ē pater glorificatus. 7 pax facta inter deū 7 hoīem ac inter angelū 7 hominē. 7 inter iudeū 7 gentilem. **Laudam** te 7 cetera q̄ sequunt in hoc canticō. credib' **Hylarius** addidisse. 7 **Anastasi** papa scdus instituit ipm cantari in missa diebus dñicis 7 festiuis: q2 ē canticū gaudiij 7 exultationis. **De** gaudio hui' diei dicit **Cassiodor**. sup illud psalmi. **Hec** ē dies quā fecit dñs. **Licet** inq̄t deus cūctos dies creauerit. singulariē tñ hunc diem fecisse dicit. q̄ xpi dñi natiuitate factus est. in quo merito exultare cōuenit 7 letari: qm̄ in eo dyabol' ius p̄didit. 7 salutē mūbus accepit. **Et** notandū. q̄ multitudo celestis

De natiuitate

angelo nūciantī sociata ē. ut multitudo adueniēs dictū angeli pfirmaret. **Et fm Bedā.** vno euāgelizāte angelo. multitudo in psonā laudēz prūpit creatoris. et officiū suū deo impēdens. et nos exēplo suo instruēs. ut q̄tiens sacrā eruditōnem ex fratris ore audim⁹. vel ipi q̄ pietatis sūt intra nos ad mentē reducim⁹: statī deo laudes corde. ore et ope rebbam⁹. et apte demonstrās q̄ p hanc natiuitatē hoīes ad pacez vni⁹ fidei. spei et dilectōnis atq; ad gloriā diuīe laudatōis essent puerēdi. Deinde ascēdentes angeli in celū cū iubilo et canticis. nūciauerūt hec silr cōciuibus suis. Tota igi supna curia exhilarata. magnoq; festo facto ac laudib⁹ et grārūactōnibus deo patri exhibitis. venerūt oēs p ordines suos: videre faciē dñi dei sui. et adorātes eum et matrē ipsi⁹. cū oī reuerētia laudib⁹ eidēz psonabant et cantica. Quis em̄ illoz talib⁹ auditis nouis remāsisset in celo: qn̄ vīstasset dñm suū sic builliter pstitutū in terra. In nullo eoz cadere potuisset hec tanta supbia. **En aplūs.** Et cū introducēt primogenitū in orbē terraz dixit. Et adorēt euz oēs angeli dei. **En Aug⁹.** In stabulo nasciē. et a matre maria vili fascia cingit. et in psepio reclinat. Nō erat ei cedrina domus nec lectus eburneus. in q̄ pareret creator. et oīm poneret redemptorē. Idcirco velut exul et pegrina in aliena domo. mūdi dñm pepit. et tanq̄ femina paup. nō sericis s; pānis vili inuoluit. et in psepio collocauit. Quē ut peperit statī ut deū adorauit. O stabulū felix pseppe beatū. in quo nasciē xpc. et reclinat oīm de⁹ Ibi fuerūt obstitrices angelice p̄fates. et solatiū angeloz. ibi erāt milia milū exultantiū. Ibi vaglebat xpc ī stabulo. et fiebat leticia magna ī celo. Plorabat in psepio xpc. et tñ de ipso exultat mltitudo celestis exercit⁹. resonās deo gloriā in altissimis. et in terra pacē annūciāns homībo bone voluntatis: qz bonitas celī nata erat in terris. Descēderat pax vera de celo. et ī de angeli gratulātes decantabāt gloriā in altissimis deo. Exultant angeli. p̄temiscit maria. mater dei effecta. Gaudēt angeli de xpo tripudiando secure. añ quē stat mater cū magno tremore. et timore exultat. et cū exultatōne timida p̄seuerat. **Dec Aug⁹.** Post hec pastores loquebant abinuicē dicētes. Trāseam⁹ vsq; bethleēz de qua nobis dictū est. et videam⁹ ibi oculis nostris hoc verbū. i. istā rem dignā verbo vel recordatōne. q̄ res facta et impleta ē: quā rez dñs fecit: qz ali⁹ facere nō potuit. et oñdit. i. reuelauit nobis. q̄si dicerēt. Videam⁹ puer⁹ natū p vbum angeli nobis signatū. Verbū em̄ vel fmo in sacra scriptura. sepe p re digna verbo accipitur. ut in ysaia. nō erat verbū in domo sua. id ē res grādis quā nō oñderet eis. **En videam⁹** hoc verbū: qd̄ erat in p̄cipio apud patrē. q̄ modo caro factū est. qz cū caro dñi nrī videt⁹: verbuz videt⁹ qd̄ filius ē. qd̄ factū ē. qd̄ tota trinitas in carnari p̄stituit. et sic factū. hoīem. s. mortalez oñdit nobis. qz in beatitēte videri nō poterat. Et

saluatoris nostri

venerūt festinātes principaliter ex vehementi gaudio. et desiderio videnti infantē natū. et secūbario ut cici⁹ redirēt ad gregē suū. sine custodia dimissū. In q̄ notat⁹ eoz deuotio et sollicitudo querēdi. nemo em̄ cū desidīa q̄rens xpm̄: inuenire meret⁹. **Ad quē fm Bedā.** festināter ire est. nō peduz gressus accelerare: s; in fide semp ac virtute p̄ficere. Et inuenerunt mariā et ioseph. et infantē positū ī psepio. Ex habūdantia q̄ e pacis qua tūc hoīes gaudebāt. et ppter hospitū supuenientiū frequentīā. porte nō claudēbant. iō pastores nocte intrare et ad puer⁹ venire poterāt. Inueniē xpc cū maria virgine. et ioseph viro iusto et in psepio. p quod docemur q̄ q̄ vult inuenire xpm̄: debet h̄re munditiā cordis respectu sui. qd̄ p mariā virginē. iustitiā respectu p̄imi. qd̄ p ioseph iustū. et huilitatem ac reuerentiā respectu dei. qd̄ p huile psepium innuit. Inueniē autēz xpc mediantē maria et ioseph. i. p̄templatōne et actōne. in cui⁹ figuraz iacob q̄ et israhel. i. videns deuz dictus ē. utrāq; vxorē. s. rachel et lyam habuit. Videātes aut oculis corpali⁹ et exteri⁹ puerum fm carnē. coguerunt cogitatōne intellectuali et p fide interi⁹. de verbo. i. filio dei dictū esse. qd̄ dictuz erat illis de puero hoc. et sic p cognitōez hūanitatīs venerūt ad cognitōez deitatis: qz (ut p̄dictū ē) nō solū exteri⁹: s; etiā interi⁹ fuerūt illuminati d̄ cognitōne verbi incarnati. Et adorātes puerū: referebāt q̄ ab angelis audierāt. Et oēs q̄ audierūt mirati sūt. et de incarnatōnis misterio. et de pastoz attestatōne. **Moralit̄ ex p̄missis nota.** q̄ volentib⁹ spūaliter inuenire xpm̄: tria sūt necessaria. s. colloqui p meditātōez scripturaz. trāsire p cōtemplatōem creaturaz. festinare p degustatōem grāz. Vel volentes inuenire xpm̄. debem⁹ colloqui p p̄ctoꝝ cōfessionez trāsire p carnaliū et tpaliū abiectōez. festinare p seruētis desiderij acceleratōem. et hoc vsq; in bethleem. i. domū panis p diuioꝝ degustatōem. Et tunc inueniem⁹ xpm̄ in psepio cordis nrī. p delitiosam sue p̄ntie exhibitōez. cui⁹ delitice sūt esse cū filiis hoīm. **Moralit̄ et etiā et anagoyce p bethleem q̄ interpretat⁹ dom⁹ panis.** patria celestis designat⁹: qz ibi est ille beatus panis de q̄ infra dicit⁹. Beatus q̄ māducatur panē in regno dei. Ad hāc bethleem triplīci trāsitu puenitur. Prim⁹ est de vitijs ad virtutes. Secund⁹ de otuitate in virtutē. Tertius ē ex hoc mūdo ad patrē. siue de morte ad vitā. **Igit fm cōsiliū Bede.** Trāseam⁹ etiā nos. exēplo boꝝ pastoz vsq; in bethleem ciuitatē dauid cogitando. ac recolamus amando. et incarnatōem xpi dignis honorib⁹ celebrādo. Trāseam⁹ etiā abiectis carnalib⁹ concupiscētijs. toto desiderio mētis. vsq; in bethleem supnam. i. domū panis viui. nō manufactam: s; eternā in celis. et recolam⁹ amando. qz verbū caro factū. illuc carne ascēdit. ibi qz sebet ī dextera p̄ris. illuc eū tota otutū instātia seqm̄ur. et sollicita cordis ac corpis castigatōne pcurem⁹. ut quē illi ī psepio vidē vagiētēz

nos in p̄ris solio mereamur videre regnantes. Nō ē tanta b̄tudo cū desidia ac torpore q̄rēda s̄z alacrit̄ sūt xpi sequēda vestigia. Et sic illi v̄tēs cognouerūt. sic et nos q̄ dicta sūt d̄ salua tōre n̄ro. plena dilectōne festinem⁹ amplecti. ut hec ī futuro p̄fecte p̄gnitōis visu. et p̄phendere valeam⁹. **M**aria aut̄ prudētissima p̄seruabat ī scrinio pectoris sui. oīa v̄ba. s̄. de annūciatōne āgelica. de exultatōe ioh̄is ī v̄tero. de ortu saluatoris. de cātico angelor̄. ac de apparitōe et fide pastor̄. p̄seruā ea in corde suo cū sc̄ptis p̄pharū. Ecce ḡ optia discipula. q̄ audita p̄seruabat mēōrie p̄mendatō: et oīa nihil obliuioni bando et p̄seruā. obseruata frequēte repetitō. **E**n̄ fuit archa p̄tinens diuinor̄ eloq̄or̄ archana. Conseruabat ḡ oīa et mēōrie p̄mendabat. ut postea ip̄a docēt et narrāt. scriberent et in vn̄uerso mūdo p̄dicarent. **A**b ip̄a enī apli pluria de gestis dñi didicerūt. marie ea q̄ gessit an̄q̄ eos vocaret. et ad ip̄am oēs q̄si ad m̄grām recurrebāt. **E**t q̄ sc̄as scripturas legerat et p̄phas sciebat. p̄ferēbat q̄ secū sūt acta de dño. cūz his q̄ nouerat a p̄phis scripta de eo. atq̄ dēs prudētē quō p̄phetie implebant ī puero nato. **C**ōferēs ḡ ea q̄ ī puero fieri videbat. cū illis q̄ de eo in oraculis p̄phas legerat. tātūerit eū deū esse credebāt q̄nto ea q̄ de illo legerat in eo p̄pleri cernebat. Et ista collatio erat ei delectabil̄ valde. et utilis eccl̄e. q̄ s̄m **D**ieron̄. **I**psa p̄ ascensionē filij sui remāsit ab t̄p̄s ī terris cū aplis. ut eos plenius instrueret. q̄ oīa familiarit̄ viderat et tractauerat. p̄pter qd̄ meli⁹ exprimē poterat. **E**t enī dīc **D**iero⁹. qd̄ meli⁹ nouim⁹ meli⁹ p̄ferimus. **M**aria ḡ v̄ginalis pudicitie iura custodiēs. et nōm̄nus pudica ore q̄ corpe. secreta xpi q̄ nouerat. nulli diuulgare volebat. s̄z tacito corde scrutās cōgruū t̄p̄s. q̄ deus hec diuulgari vellet. et quō vellet reuerētē expectabat: p̄ferēs ea q̄ viderat circa se acta. et q̄ in sc̄pturis legerat agēda. **L**egerat ei in ysaia. **E**cce v̄go p̄cipiet et pariet filium. et videbat se v̄ginē et p̄cipisse et pepisse. **L**egerat: cognit̄ bos possessorē suū et azim⁹ p̄sepe dñi sui. et videbat dei et suū filiū inter hec aīalia vagientēz ī p̄sepi. **L**egerat egrediet̄ v̄ga de radice Jesse et c. et videbat se de stirpe dō et ortam natā. **L**egerat nazaren⁹ vocabit̄ puer iste: et videbat se in nazareth d̄ spūscō p̄cepisse. **L**egerat et tu bethleē terra iuda et c. et videbat se ī bethleē p̄cipisse. **C**ompat ḡ v̄ba p̄phas et q̄ legerat. factis et his q̄ audiebat et videbat: et in oībo vn̄a mater sapiētie cernit p̄cordiā: et h̄z certa fidei argum̄ta. **O** quātū gaudere poterat. cū se m̄fēz dei cognosceret. q̄ (ut ait **A**n̄selm⁹). **S**olū d̄ sancta maria v̄gine p̄dicare. q̄ dei mater est. excedit oēm altitudinē: q̄ p̄ deum dici vel cogitari p̄t.

Pastores aut̄ abierūt cū gaudio ingenti. et reuerſi sūt ad curā et custodiā gregis sui. gl̄ificātes corde et laudātes ore. deū tanq̄ auctōrē et opificē. in oībo. i. de oībo q̄ audierāt. s̄. ab angel⁹ et viderāt in bethleē p̄p̄is oculis. sicut dictū ē ab angelo ad illos. i. in hoc gloriā deo laudēs q̄

referebant: qd̄ nō aliud veniētes inuenerāt. q̄ sicut ab illos dictū erat. **I**pi enī de tam eximio b̄n̄ficio toti mūdo generaliter collato et eis sp̄aliter oīso grati ex̄ntes: deuotōem suā in laude dei eructabant et deū glorificabāt. **I**n hoc etiā reputant̄ deuotī. q̄ p̄ p̄templatōez saluatoris reuertunt̄ ad exercitiū actōnis. **I**n q̄ dāt forma pastorib⁹ eccl̄ie. q̄ alijs dormientib⁹ debēt v̄gilare. et ire aliqui in bethleem p̄templatōis. et ad studiū sacre scripture. ut ibi pane celesti reficiant̄. et refecti pane doctrine ad pascēdū gregem reuertant̄. **E**n̄ in ezechiele. aīalia ibant et reuertebant̄. **V**ade nūc et tu ad videndū verbum p̄ carne factū. et genub⁹ flexis adora dominū tuū et ei⁹ matrē. ac reuerētē saluta ioseph sc̄m senē. **D**einde osculare pedes pueri ihu iacentis ī p̄sepio. et roga dñam. ut eū tibi porrigat vel accipe p̄mittat. **A**ccipe ḡ eū ad te. et in brachia tua retine. **I**ntuearis faciē ei⁹ diligētē ac reuerētē osculare. et delecteris ī eo ex corde. **C**ōfiteb̄ hec facē potes. q̄ p̄ salute eor̄ v̄it ad p̄cores. et cū eis huiliter p̄uersatus ē. et tandem se eis ī cibū dimisit. **E**n̄ benignus dñs pacienter p̄mittet p̄ tuo velle se tangi. nec impunitabit p̄sumptōni: s̄z amorī. **S**emp tñ cū reuerētia et timore hoc facias. q̄ ip̄e sc̄us sc̄or̄ est. **P**ostea redde ip̄m matri sue. et p̄spice studiose q̄ diligētē et sapiētē eū lactat et gubnat. ac cetera obsequia ei facit. **S**ta et tu ad seruendū pat̄. et adiua eā si potes. **I**n his delectari. i. cūdari et sedule meditari mem̄to: et quātū potes sta familiaris dñe et puero ihu. et intuearis faciē ei⁹ sepe. in quē desiderant angeli p̄spicere. sp̄ tñ (ut dixi) cū reuerētia et timore: ne paciaris repulsā de p̄sumptōne. **R**eputare enī te debes indignū in p̄uersatōne taliū et tantor̄. **E**n̄ **A**n̄selm⁹. **D**īnc matrē cū oī deuotōe in bethleem p̄sequere. et ī hospitīū diuerſes cū illa assiste. et obsequē pienti. locatq̄ ī p̄sepio puulo erūpe ī vocē exultatōis. et clamās cū ysaia. puul⁹ nat⁹ ē nob̄. et fili⁹ dāt⁹ ē nob̄. et amplectere illud diuinū et dulce p̄sepiū. **M**itiget verecundiā amor. timorem depellat affect⁹. ut sacratissimis pueri pedib⁹. labia figas. et oscula geminas. **D**eīn pasto rū excubias mēte p̄tracta. angelor̄ currentem exercitiū admirare. celesti melodie. tuas inf̄p̄one p̄ces. sil⁹ corde et ore decantās. **G**loria ī excelsis deo. et ī fra pax hoībo bone volūtatis. **E**n̄ et **A**ug⁹. **A**ngeloz vocē p̄ quā dñs ih̄s xpc. nat⁹ v̄ginis p̄tu. pastorib⁹ nūciat⁹ ē. cū euangeliz legeret: audiui⁹. **G**loria ī excelsis deo. et in terra pax hoībo bone volūtatis. **F**esta vox et gratulatoria. nō vn̄i semie cui⁹ v̄ter⁹ ebiderat plem s̄z h̄iano generi. cui virgo pepit saluatōrē. **D**icam⁹ ḡ et nos. et quanta possumus cū exultatōne dicam⁹. dicamus inq̄ et nos fidei corde deuota voce. **G**loria in excelsis deo. et ī terra pax hoībo bone volūtatis. et hec v̄ba diuina. has dei laudes. hoc euāgeliz gaudiū q̄nta valem⁹ cōsideratōne p̄spectum. fide et spe et caritate meditemur. **E**n̄ etiā **G**reg⁹. nazanzen⁹. **C**ū pastorib⁹

De circūcissione

puerū venerare. cū āgelis hūmū dīcīto. cū archāgelis chorū dūcīto. Exulta et si nō potes ut iohēs ex vtero. certe velut dō in collatōne archē testamēti tripudia. Venerare natiuitatē p quā terrene natiuitatis vīculū liberat⁹ es. **Dec Greg⁹.** Aenias ⁊ nīhilomin⁹ q̄ttidīe ut vīdeas īhm ī p̄sepī spūali. s. in altari. ut carnis sue fru mēto merearis cū aīalib⁹ scīs reficī. Et scīē dum q̄ triplex ē xpī natiuitas. s. diuīa. hūana. gratuita. **Prima** est ex p̄e eternalī. **Secda** ex matre tēporalī. **Tertia** ī mēte spūalī. Et iste tres natiuitates sumunt⁹ fm tres xpī substantias. q̄ sunt deitas. caro ⁊ spūs. Nā ex patre nascit⁹ deus. ex matre caro. ī mēte nascit⁹ per grām spūsanct⁹. **Ex** patre nascit⁹ semp. **Ex** matre semel. in mēte sepe. **Scdm** natiuitatē diuīnā xp̄c habz patrē sine m̄re. fm hūanitatē matrem sine p̄e. fm gratuitā habet patrē ⁊ matrē. fm illud. Quicūqz fecerit voluntatē patris mei q̄ in celis ē. ip̄e me⁹ frater ⁊ soror et mater ē. **Has** vō xpī natiuitates. rep̄ntat ecclia in die natiuitatis ei⁹. **Primaz** natiuitatē rep̄ntat in missa. q̄ cantat⁹ in nocte: qz diuīna natiuitas ē nobis occulta. **Scdam** rep̄ntat in missa. q̄ cantat⁹ ī aurora: qz natiuitas hūana fuit partim occulta. s. q̄tum ad modū. ⁊ ptim manifesta. s. q̄tum ad effectū. **Tertiā** rep̄ntat in missa. que cantat⁹ in die qz gratuita natiuitas manifesta ē in aīa. in qua xp̄c concipit⁹ p̄ effectū. nascit⁹ p̄ effectū. nutrit⁹ p̄fectum. **Honora** tunc ⁊ venerare ciuitatē bethleem pusillā ⁊ minimā. per quā tibi regressus patefact⁹ est ad padisum et patriā. **Dec** ciuitas spatio modica. primo bicta est effrata: s; postea facta ē ibi fames mag⁹ qua trāseunte facta ē ibidē maxima habundantia. ⁊ tunc vocata ē bethleem. i. domus panis. ppter euentū habundantie supuenientis. **Dec** ciuitas nō est minima in principib⁹ iuda. i. dignitatis excellentia. quippe qz cōscia misteriorū aī xpī aduentū. **Ibi** enī vinctus fuit dauid. ibi sacrificiū solennizatū. ibi cōnubiū **Ruth** ⁊ beos celebratū. in q̄ p̄figurabat⁹ hūanitatē ⁊ diuitatē cōnubiū. vey sacrificiū ⁊ imutabile regnū. **Ite** cōscia gaudiū in aduentū xpī. **O** q̄s digne penset gaudiū angelorū laudantiū. pastorū vīdētium. regū adorantiū. p̄lorū credentiū. **Ite** p̄scia martiriorū post aduentū xpī qñ herodes fecit infantes occidi. **S; marie** beata ī germine. qz inde exijt germen nobile. s. dux et dñator germen vtile. regens pplm isrl. De cui⁹ ciuitatis laude. **Sic** dicit **Bern⁹.** O bethleē qua: s; magnificata a dño. Magnificauit te: q̄ factus ē in te puus ex magno. Que ciuitas si audiat. nō ī videat p̄ciosum stabulū illud. ⁊ illi⁹ p̄sepī gloriā. **Ibiqz** gloriōsa dicta sunt de te ciuitas dei. vbiqz canit⁹ qz hō natus ē in ea. ⁊ ip̄e fundauit eā altissimus. **Dec Bern⁹.** Bethleem sita ē in monte longo: s; arduo. ab oriente se extendens in occidentē. in cui⁹ fine orientali sub rupe quadā q̄ erat in quodā diuersorio. illuxit nobis sol iustitie xp̄c deus nr̄. ⁊ contra occidentē ad q̄tuor

Domini nostri

vel qnqz pedes erat p̄sepe iumentorū. ī quo bulcis puer ille fuerat reclīnatus. **In** hac ciuitate ē s̄cta ⁊ venerabil⁹ ac mire pulcritudis ⁊ deuotōnis ecclia cathedralis. p̄secrata ī honore b̄e virginis marie: quā edificari fecit b̄a helena m̄r **Cōstantini** īpatoris. in q̄ ē cripta. et in illa pulcerrimū altare marmoreū in loco vbi hōgo maria pepit. ⁊ xp̄c nasci voluit. **Est** etiā in ip̄a ecclia capella pulcerrima ⁊ deuota. ī qua erat illud p̄sepīū venerabile ⁊ diuinū. **In** eadē ecclia est sepulch⁹ innocentū. ⁊ sepulch⁹ beati **Dieroni**mi. **Ibi** beata paula ⁊ eustochiū requiescunt. **Ibiqz** ē cisterna ī quaz stella dux magorū dicit⁹ cecidisse. **Hāc** sanctā ⁊ deo dilectā ciuitatē b̄s **Dieronim⁹** p̄legit ut ibidē dño d̄seruīret. **B̄a** etiā paula ⁊ eustochiū filia ei⁹. cū multis alijs virginib⁹ in monasterio sc̄imonialiū dei seruitio ⁊ diuīe p̄eplatōi deuotissīe vacātes. regnū mōi⁹ oēm ei⁹ ornatū ppter amōres dñi nr̄i ihu xpī ⁊ loci deuotōez p̄tempserūt. **Multi** qz ex his q̄ desiderio terre sc̄e. de terra ⁊ de cognatōe sua ⁊ de domib⁹ p̄m suorū exierūt: licet turba ⁊ tumultus hoīm plerūqz religioni sint impedimētum: maluerūt tñ inē turbas p̄lorū corporaliter habitare. q̄ sanctay ciuitatū q̄s xp̄c spālīe elegit. s. b̄rlm. bethleē ⁊ nazareth. q̄ tanq̄ celle aromaticæ saluatoris cōuersatōe redolent. b̄icātōne p̄uari. **In** nazareth enī de spū sc̄o ex maria virgine fuit dñs cōceptus. ī bethleē nat⁹. ī b̄rlm p̄ salutē nr̄a crucifix⁹. mortu⁹ ⁊ sepult⁹. **In** bethleē ḡ sc̄dus **Adā** est nat⁹. de q̄ ab septem miliaria vel circa. **3** austrū ē ebrō ciuitas. vbi ī agro damasceno fuit prim⁹ adam de rubra t̄ra format⁹. de q̄ agro ab iactū arcus ē spelūca duplex vbi ip̄e adā cū p̄uge sua ē p̄bit⁹ ⁊ sepult⁹. tres magni p̄ia: che. s. abraham. ysaac ⁊ iacob cū p̄ugib⁹ suis. **Xp̄c** itaqz nat⁹ ē ut captiuū hoīem liberaret. **Et** hoc p̄figuratū fuit ī pincer na pharaōis. cui ī carcere videbat⁹ q̄ corā se vītis de terra crescebat. h̄ns tres p̄pagines seu ramos: q̄ cepit florē ⁊ vvas p̄ducere. q̄s in calicez pharaonis exp̄mēs. potū pharaoni offerebat: q̄ fm somnii interpretatōem p̄ tres dies liberat⁹ ē. **Sic** cū gen⁹ hūanū miserabilē sustinet captiuitatē. vītis. i. xp̄c de terra sola. s. maria excrecebat: q̄ ī se tres p̄pagines. s. carnē. aīam ⁊ deitātē hēbat. vlt̄ tres p̄pagines sūt tres p̄sone sc̄e enitatis. **Tertia** vō die. postq̄ vinū sanguinis sui ī cruce ē exp̄ssū ⁊ regi celesti oblatū. tūc gēnus hūanū de captiuitate ē egressū. **Hoc** vinū regē celestē ita iebriauit. q̄ oēm offensā hūanō generi relaxauit. **Hoc** vinū nob̄ sub sac̄o reliq̄t. ut q̄ttidīe regi celesti p̄ mūdi offēsa offerat⁹. qz q̄ttidīe a mūdo offendit⁹. **En** cū xp̄c nascere ē vinee engabi florueit. ⁊ xp̄m verā vitē venisse oñderūt. **Mod⁹** aut natiuitatis xpī figurat⁹ ē in virga aarō q̄ floruit ⁊ fructū amigdalīnū ptulit. **Sicut** enī virga illa mirabilē ⁊ naturā germīauit. sic maria sup̄ ordinem nature mirabilē filiū generauit. **Virga** aarō ptulit fructū sine plantatōne: maria genuit filiū sine vi

rili p̄mixtione. In testa amigdalina dulcis nu-
cle? latebat. i. testa carnis xpi dulcissima deitas
abscondita fuit. In oga aarō inuenim? frondiū
viriditatē. floz suauitatē. ⁊ fructuū vberatē. sic
maria hūit viriditatē oginatit. suauitatē pie-
tatis. ⁊ vberatē p̄petue facietatis. Nō solū aē
xpc iudeis: s; ⁊ paganis ortū suū p̄mōstrauit.
qz oēs hoīes saluos fieri voluit. Et octauian?
q tūc toti mūdo dñabaē. ⁊ iō a romanis tanq̄
de? reputabaē. sibillā p̄phetissā p̄sulebat. si i mū-
do aliq̄s eo maior futuz? erat. Eodē autē die qñ
xpc i iudea nascebaē. sibilla rome circulū aure-
uz iuxta solē p̄p̄labaē. i. q circulo ogo pulcer-
rima residebat. q̄ puey speciosissimū i gremio
gerebat. Qd illa cesari octauiano mōstrauit ⁊
regē potētiorē ip̄o natū eē itimauit. Mebita-
ri ḡ debes cū gaudio q̄nta sit hodierna solēni-
tas. Hodie nāq; nat? ē xpc. ⁊ sic vere ē dies na-
tal? regis eēni ⁊ filij dei viui. Hodie puer nat? ē
nobis ⁊ fili? dat? ē nob. Hodie sol iustitie q̄ i nu-
bilo erat. clare fulsit. Hodie sponsus ecclie. ele-
ctor caput de thalamo suo p̄cessit. Hodie speci-
osus forma p̄ filijs hoīm desideratā facie ei? oñ-
dit: hodie illuxit nob̄ dies redēptōis n̄re. repa-
tōnis antiq̄. felicitatis eēne. Hodie pax ē nun-
ciata nobis hoīb. ut canit i h̄ymno angelico q̄
hodie ē fact?. Hodie ut cantat ecclia p̄ totū mū-
duz melliflui facti sūt celi. Hodie appuit beni-
gnitas ⁊ hūanitas saluatoris n̄ri dei. qz (ut dīc
Bern) Potētia apparebat i re? creatōe. sapia
do in eaz gubnatōe: s; benignitas misericōdie ma-
xime nunc appuit i hūanitate. Hodie adorat?
ē deus i similitudine carnis p̄c̄i. Hodie ⁊ nos cuz
xpo sum? p̄geniti: qz generatio xpi origo ē p̄li
xpiani. Hodie illa duo miracula p̄tigerūt. que
oēm supant intellectū. ⁊ sola fides apprehēdere
p̄t. s. q̄ de? nascit? ⁊ ogo parit. Hodie alioz mira-
culoz claruit mltitudo. Deniq; oia q̄ de incar-
natōe dicta sūt. q̄si h̄ clari? elucescūt. ibi i choa-
ta. h̄ manifestata videas nūc illa. ac istis cōiun-
ge ⁊ applica. Merito ḡ est ista dies gaudij et ex-
ultatōis: ac leticie magne nimis. **Oratio.**

Oesu dulcis. q̄ d̄ ancilla huili. humilis
nat?. te huiliter natū. huilitatis p̄anis
inuolui. ⁊ in p̄sepio reclinari voluisti:
ba mihi clemētissime dñe. p̄ tuā inenarrabilez
natiuitatē. renasci i me noue vite sc̄itātē. ⁊ sic
sub h̄itu ⁊ p̄anis mee religionis huiliari. ut inf-
arta regularis discipline studia. velut in q̄baz
p̄sepio reclinat?. ad culmē vere huilitatis vale-
am attigere. ⁊ q̄ n̄re hūanitatē ⁊ mortalitatis
fieri dignat? es p̄ticeps. ba mihi tue diuinitatis ⁊
eternitatis esse participē Amen. **Capit. X.**

**De circuncisione domini. Correspondet
euangelio. Postq̄ cōsummati sunt dies x̄c.**

Postq̄ aut cōsummati ⁊ im-
pleti sūt dies octo. s. a nat̄itate dñi.
vtrāq; extremitatē p̄putādo: ut cir-
cūcidere? puer. fm legis p̄ceptū. qz
hoc erat tps circūcisioni deputatū. vocatū ⁊ de-
claratū ē nomē ei? esse Ihs. i. saluator: qz in cir-

cuncisione solebat nomē imponi. qd. s. nomen
iam añ impositū ē a deo vocatū. i. p̄nunciatū ē
ab angelo priusq̄ in vtero. s. virginis cōcipe? de
spūs sancto. Ritus circūcisionis a b̄eo p̄iar-
cha abrahā exordiu sumpsit. qñ ⁊ noīs ampli-
ficatōem accepit. Nā cū signaculo circūcisio-
nis. augmentuz ⁊ imutatōem p̄meruit noīs. ut
q̄ prius dicebaē abrahā. i. pater excelsus. deinceps
ob meritū fidei dicere? abrahā. i. pater
multaz gentiū. Nec soluz ip̄e s; etiā venerabil?
vixor ei? augmentuz cum noīs mutatōne p̄me-
ruit. ut q̄ pri? dicebaē zara. i. princeps mea et
dom? sue t̄m. deinceps dicere? zara. i. princeps
oīm recte credentiuz feminaz. Ex hoc ergo in
cōsuetudinē venit. q̄ ad hui? rei imitatōem nō
mina imponerent? pueris in die circūcisionis
eoz. et sic puero ihu ē factū. Ab huilitate ḡ. q̄
est radix ⁊ custos virtutū. Ihs sumēs initium
circūcisionis accepit signaculū. ut p̄ te sāgui-
nis pretiū nō tardans effundere: se tuū verissi-
mū saluatōrē oñdat. patribz taz verbo q̄ signo
repromissū. eisq; assimilātū p̄ oia. p̄ter igno-
rantia ⁊ p̄c̄m. Duo magna hodie sunt facta
Primū qz nomē. s. ihs ē manifestatū. qd ab eis
no sibi erat impositū. ⁊ ab angelo priusq̄ i vte-
ro cōcipere? vocatū. Angelus enī gabriel mis-
sus ad mariā ait. Ecce cōcipies in vtero ⁊ pa-
ries filiū. ⁊ vocabis. s. i circūcisione nomē ei?
ihm. s. a deo patre sibi impositū. Et i ysaiā. Et
vocabis tibi nomē nouum qd os dñi nōiauit.
Secūdo origenē. vocabulū ihu dulce ⁊ gl̄iosum
oī adoratu. cultuq; dignissimū. nomē qd ē sup
oē nomē. nō decuit primuz ab hoīb appellari
neq; ab eis offerri in mundū: s; ab excellētiori
quādā maioriq; natura. Hoc ergo nomē ei īna-
tum ē. ut em saluator sit. a p̄pria natura habet.
Et quis hoc nomē alijs añ fuerit impositū. tñ
fuit nouū in xpo. inq̄tū fuit imposituz ab hac
p̄prietate. qz ē saluator oīm: q̄ in alijs nō fuit. li-
cet salutē in aliq̄ facto p̄ticulari fecerint. Ihs
enī hebraice. saluator interpretat? latine. Dici-
tur autē saluator. Primo a potētia saluandi. ⁊
sic puenit ei hoc nomē ab eterno. Secundo ab
habitu saluādi. ⁊ sic fuit impositum ab angelo
⁊ cōuenit ei a cōceptōnis sue principio. Tertio
ab actu saluandi. ⁊ sic fuit vocatū nomē in cir-
cuncisione. ⁊ cōuenit rōne passionis sue. Igit?
fm Chrysosto. Hoc nomē dei q̄ ihs ex vtero vir-
ginis nuncupat?. nō nouū ei est s; antiquū: qz
ihs. i. saluator vocatus est fm carnem. qui erat
saluator fm diuinitatem. Unde cōsidera di-
gnitates huius nomis. Primo qz hoc nomen
fuit ab eterno p̄ordinatū ⁊ cōsecratum. Secūdo
fuit diuino ore nominatū. Tertio patriarchis
⁊ patribz antiquis desideratuz. Quarto a p̄phe-
tis p̄phetatū. Quinto ab antiq̄. s. in ihu naue (q̄
⁊ Iosue dicit?) p̄figuratum. Sexto ab angelo b̄-
gini ⁊ Ioseph p̄nunciatū. Septimo a beata vir-
gine p̄dicatū. Octauo a ioseph hodie impositū
Nono ab angelis diuulgatum. Decimo ab apo-
stolis magnificatuz. Undecimo a martiribus

De circūcissione

testificatū. Duodecimo a p̄fessoribz collaudatū. Tredecimo a sc̄is uirginibz tanq̄ oleū effusū p̄gu statū. Decimoq̄to a fidelibz veneratū. Est aut̄ fm̄ **Aug.** d̄ra inf̄ nomē ih̄s et nomē xp̄c. qz nomē ih̄s ē nomē p̄p̄iū: s; nomē xp̄c ē nomen p̄mune et sacramētū. Itē nomē xp̄c ē nomē gr̄e: s; nomē ih̄s ē nomē gl̄orie. Sicut enī hic p̄ gr̄a ciā baptismalē a xp̄o dicunt xp̄iani. sic in celesti gloria ab ip̄o ih̄u. dicemur ih̄esuīte. i. a saluatore saluati. Et quāta est d̄ra inter gr̄am et gl̄oriā. tanta differētia p̄t dici inter nomē xp̄c et ih̄s. Moraliē fm̄ **Beda.** sicut xp̄c in sua circūcissione corpali. accepit hoc nomē ih̄s. ita electi in sua circūcissione sp̄uali p̄cipiāt isto noīe ut sicut ip̄i a xp̄o dicti sūt xp̄iani: ita a saluatore vocent̄ saluati. Quō etiā nomē eis nō solum p̄iūsq̄ i utro ecclie p̄ fide p̄cipient: s; an̄ seclā a deo vocatū ē. Hoc ē ergo nomē qd̄ ē sup̄ om̄e nomē. nec ei ē aliud nomē sub celo datū hoībz. i. q̄ opteat nos saluos fieri. Nomē qd̄ fm̄ **Bern.** est mel i ore. in aure melos. in corde iubilus. nomen qd̄ instar olei lucet p̄dicatum. pascit recogitatum. lenit et ungit inuocatū. Et fm̄ **Petrū** rauennas. Hoc ē nomen qd̄ debet cecis uisus. et surdis auditū. claudis gressum. fm̄onē mutis uitā mortuis. totāq; diaboli p̄tatez de obsessis corpibz uirtus huius noīis effugauit. De hoc nomē dicit **Anselm.** Ih̄s ē nomē dulce. nomen delectabile. nomē p̄fortās p̄fōrē. et nomē beatē spei. q̄ ih̄u esto mihi ih̄s. Nomē ih̄u ē uirtuosus. iuxta illud apli. Abluti estis. sc̄ificati estis. iustificati estis in nomē dñi nr̄i ih̄u xp̄i. Habz enī nomē ih̄u uirtutē ablutiuā q̄ ad p̄c̄i maculā. uirtutē sc̄ificatiuā q̄ ad culpā. et ututem iustificatiuā q̄ ad reatū. Cū igr̄ tria sint i p̄c̄o. i. macula. culpa et reatus. p̄t q̄ q̄ ab oīa ista p̄c̄m remittit p̄ nomē ih̄u. **En̄ Ioh̄es.** Remittunt̄ uobis p̄c̄a p̄pter nomē ei. In hoc nomē. oē genu flectit̄. celestiū. terrestriū et infernoz. Hoc nomē dñi quicūq; inuocauerit saluū erit. De hoc q̄ noīe ip̄e dñs ait. Quicūq; petierit p̄rem in noīe meo dabit uobis. Hoc igr̄ nomē in oībz oīonibz uti debem. ac petitiōnes in noīe xp̄i formare. et p̄pter hoc oīones ecclie i fine formant̄ i xp̄i noīe. dicēdo p̄ xp̄m dñm nr̄m uel aliqd̄ sile. In hoc noīe ille nō petit: q̄ cōtra dei dispositiōnem et p̄ suā uel alioz salutē petit. Immo uo q̄ taliter petit. p̄ hoc nomē eū petē dubiuz nō est. **Uere** ḡ et p̄prie dictus ē ih̄s: qz nō nisi in hoc solo noīe salutē obtinere possumus. **En̄** de seip̄o dicit. Ego sū alpha et o. p̄icipiū et finis. Quia sicut p̄ uerbū eternalē dictū oīa p̄ducunt̄. sic p̄ uerbū carni unitū repant̄. p̄mo uenē et finiunt̄. Scdm̄ q̄ hodie factū ē. qz cepit hodie dñs ih̄s suū sacratissimū sanguinē p̄ nobis fūdere. cū ip̄i caro cultello incidere la p̄deo. Tempestiue cepit pati p̄ nobis: et q̄ p̄c̄m nō fecit. penā hodie portare incepit p̄ nr̄is p̄c̄atis. Nō solū enī i uirili s; etiā in infātuli etate: sanguinē suū p̄ nobis uoluit fūdere. **Plorauit** at̄ puer ih̄s hodie. p̄pter dolorē quē in carne sē

Domini nostri

sit: nā uerā carnē et passibilē sicut ceteri hoīes habuit. S; eo plorantē. credis ne q̄ mater p̄tuerit lacrimas p̄tinere? **Plorauit** ḡ et ip̄a. **En̄.** patere et tu sibi. et plora etiā cū eo: qz hodie ip̄e fortit̄ plorauit. Nā in solēnitatibz istis multū gaudē debem. p̄pter salutē nr̄am quā q̄siuit: sed multuz p̄pati et dolere p̄pter suas angustias q̄as p̄ nob̄ sustinuit. Multū etiā ex hoc amirari debem. ad tolerādum penas p̄ p̄c̄is p̄p̄iis: cū cernim. ip̄m tantas tolerasse p̄ alienis. **En̄ Bern.** Quis nō erubescat refugē multo minores penas p̄ p̄c̄is suis: cū nouerit xp̄m tāta ptulisse. nō p̄ suis s; p̄ alienis. Et sciendū q̄ sex uicibz fudit sanguinē suū p̄ nob̄. **P̄rio** i circūcissione. et hoc fuit nr̄e redēptiōis initiū. **Secdo** i orōne. et hoc fuit nr̄e redēptiōis desideriu. **Tertio** i flagellatiōne. et q̄to in coronatiōe. et hoc fuit nr̄e redēptiōis meritū: qz liuore ei. sanati sum. **Quito** in crucifixiōe. et hoc fuit nr̄e redēptiōis p̄tiū. tūc enī q̄ nō rapuit: exolvebat. **Sexto** i lateris apparitiōe. et hoc fuit nr̄e redēptiōis sacramētū p̄ qd̄ figurauit nos. p̄ aquā baptismatis debere mūdari: q̄ q̄dem baptism. habitur. erat efficacia a sanguine xp̄i. Per p̄mū docemur nos sp̄ualiē circūcidere et p̄c̄a abicē. Per scdm̄ mentis angustia p̄ salutē nr̄a sustinere. p̄ tertiū carnē nr̄am domare. p̄ q̄tū aīam nr̄am ututibz ornare. p̄ q̄ntū mēbra nr̄a mādatis dei ligare. p̄ sextum vulneratū cor in caritate dei h̄re. **Uides** ḡ q̄tiens xp̄c suū fudit sanguinē. p̄pter nr̄am redēptiōem. **Ubi** sūt nr̄e lacrimae. ubi gemit. ubi flet. ubi gr̄atiū actiōes p̄ tācopiosa sanguis effusiōe. **Uenite** adorem. et p̄cidam. an̄ eū. plorem. an̄ dñm q̄ fecit nos. et tācopiose r̄demit. **En̄** aut̄ **Bern.** Suffecisset ad redēptiōem orbis. una p̄ciosissimi sanguis gutta: s; data ē copia. ut in bñficij reconditiōe. uirt. diligētis clarescēt. cōpiosa enī apud eū redēptiō. **En̄** aut̄ dictū est ritus et religio circūcisiōis ab **Abrahā** sup̄sit ex ordiū. qz p̄m. uiri. dei cōfessus ē fide. et in signuz huius p̄mo accepit circūcisiōnē. q̄ fuit signū distinguēs fideles ab infidelibz. **Credēs** enī **Abrahā** adhuc in p̄putio posit. filiū se habituruz quē de ei p̄misit. huius rei signū circūcisiōnē accepit: ut q̄ credēs iustificat. sic cerneret. **Fuit** ḡ data et instituta circūcisiō. **Primū** p̄pter meritū fidei **Abrahā**. ut sicut fide distabat a natiōibz ceteris. sic distaret etiā signo circūcisiōis. **Itē** ut ip̄s q̄ ex eadem p̄genie nascitur. erat. p̄ circūcisiōis signū peculiaris deo agnoscere. et ab alijs natiōibz discernere. ac semen eius q̄ credens deo hoc ip̄m acceperat esse scire. **Itē** ut si q̄ ex eodē ip̄lo in p̄lio corruissent. hoc signo circūcisiōis inter gētes cogniti. qz de stirpe sancta descēderant: sepulturs traherent. **Et** id i heremo nō circūcidebant ubi soli sine gentibz cōuersabant. **Itē** i remediū p̄c̄i originalis. et ad rep̄siōnē p̄cupiscētie carnalis. **Data** ē etiā circūcisiō i p̄paratiōem susceptiōis fidei: qz circūcisiō est quedā p̄fessio moysayce legis seruante: sicut et baptismus est professio legis euāgelice

et p pfectionē illā disponebant ab istā. Circūci-
sio igit p pteriti tps mandatū fuit. et signū p mī-
si xpi quā usq ad xpm oportuit auctoritatē hēre
ut tandiu currēt donec nasceret p mīss abrahā
q nato et p mīssione impleta. optuit circūcisioē
et signū p mīssionis cessare. **U**n fīebat cultris pe-
trinīs: qz petra erat xpc. **E**voluit autē xpc cir-
cūcidi ex causis plurib. q̄uis nō esset legi sub-
iect? **P**rimo ut oñderet se esse de genere abra-
he. q̄ circūcisiois mandatū accepit. et cui d xpo
repromissio facta ē. **S**cdo ut patribz assimula-
tus iudeis satisficeret. ac scandalū et oēm excu-
satōem in se nō crederē. et eū nō recipiēdi. ipsi
auferret. **T**ertio ut legē veterē et circūcisionē
quā de instituerat: approbaret. ac eā sanctā iu-
stā et bonā fuisse mōstraret. **Q**uarto ut obedi-
tie et humilitatis ututē. nobis suo p mēdaret ex-
plo. pceptū legis cui tñ subject? nō erat obser-
uando. **Q**uinto ut legē quā debet alijs. etiā ipse i-
pleret. et q̄ in similitudine carnis p cti: nō autē in
carne p cti venerat: remediū q̄ caro p cti mun-
dari consueuerat nō respueret. **S**exto ut legis
on? in se sustinēs. alios a legis onere qd porta-
re neqerāt: liberaret. qz fact? ē sub lege: ut eos
q̄ sub lege erāt redimeret. **S**eptio ut p nob san-
guinē suū. nō solū in etate virili: s; etiā i infan-
tia fūderet. et tēpestiue pati incipēt. **O**ctauo ut
i se veritatē carnis hūane oñderet. et hereticos
q̄ dixerunt eū nō ver corp? s; fāsticū habuissē
se p funderet. **N**ono ut castitatē q̄ a circūcisione
actus illi? mēbri ē p mēdaret. et p cupiscētiā
carnalē reprobarēt. **D**ecio ut in ipso carnalis
circūcisio finē. et spūalis exordiū hēret. et nos fo-
re spūaliter circūcidentes dēmonstraret. **E**t em
ap̄lus ait. **I**finis legis xpc ad iustitiā oī crederēti
Hodierno itaqz die cessat circūcisio. et habem?
p ea baptismū: q̄ est maioris grē et minoris pe-
ne. **N**ā grā baptismi supueniēs. carnis circūci-
sionē euacuauit. quēadmodū fructu adueniētē
flores decidunt et marcescunt. **U**n **G**reg? **Q**d
apud nos valet aq̄ baptismatis: hoc egit apud
veteres vel p puulis sola fides. vel p maioribus
virt? sacrificij. vel p his q̄ ex stirpe abrahā p dīe-
runt misterij circūcisionis. **E**t fm **B**eda. itēz
auxiliū curatōnis in lege circūcisio cōtra ori-
ginalis p cti vulnus pstitit: qd nunc baptism?
tpe gracie cōfert: nisi qd introit? in regnū nō-
dum patebat circūcisio. ut mō baptizatis. **A**t
vō nō solum baptism? hoc facit: s; etiā passio-
nis adiunctio. q̄ si circūcisioni adiuncta ēēt. et
sitr ibi fieret. **I**deo autē i carne p pucij fīebat
circūcisio: qz in pte illa magis p cupiscētia do-
minat. p quam originale p ctm p pagat. **U**bi g
via peccati ē. ibi ap̄te signabat p cti remediū.
Significat autē p circūcisionē carnis circūci-
sio mētis. q̄ mundat anima a vitijs. **E**t ideo de-
bemus circūcisionē spūalē in oībo intus et ex-
tra hēre. et ex omī pte spūaliter vicijs circūcisi
esse. **C**ircūcisus em xpc est: ut oīa p ctoz. vi-
tiorūqz supflua hoīem abscidere a se debere do-
ceret. **U**n fm **B**ern. **D**uplex ē circūcisio. q̄

a nobis fieri debet. s. interior et exterior. **E**xte-
rior p sīt. s. i habitu ne sit notabil. in actu ne
sit reprehensibilis. et in p mone ne sit p ctiibilis
Interior sitr in tribz p sīt. s. in cogitatōne ut
sit scēa. in affectōne ut sit pura. i intētiōne ut sit
recta **D**ec **B**ern. **D**ebem? igit esse circūcisi cor-
de a cogitatōnibz noxijs et imūdijs. a iudicijs fal-
sis et temerarijs. ab intētiōnibz et volūtatiōibz ini-
quijs. ut corā deo p tīmescam? versare i corde. qd
corāz hoībo erubescerem? dicē vel facere: qz qd
dicta vel facta hoībo. hoc sūt cogitatōnes deo.
Dem? q̄ esse circūcisi lingua. a vbiis turpibz. de-
tractorijs. mēdosis. ociosis et supfluis: qz de omī
verbo ocioso. etiā ignorāter plato. sicut et de co-
gitatōne minutissima retēda ē rō in die iudicij
Debem? etiā esse circūcisi oībo sensibz et mēbris
corpis nri. a p hibiis et illicitis. a voluptuosis
et supfluis oībo abstinēdo. et nō solū a p cto: s; et
ab omī occasione p cti nos subtrahendo. qz nisi
q̄s occasionē p cti vitauerit. vix p ctm declina-
bit. **T**ali circūcisione oīa vitia et p cta tollunt
et excludūt. **U**n et octaua die circūcisio merito
fīebat: in q̄ et vltima resurrectio fiet. qn mēbris
oībo circūcisi. i. vitijs et p ctijs abscisi. tot? ex i-
tēgro innouat? oīqz supfluitate mundat? hō
ad immortalitatē resurget. **O**ctaua dies. ipa ē q̄
et priā. **I**n hac em mund? cepit. xpc resurrexit
in hac et vltis resurrectio erit. **S**ex etenim sūt h?
scēl etates. in q̄bo p deo laboribz insistere. et p a-
dipiscētia sempiterna requie ad tps opari ne-
cessē ē. **S**eptima etas nō in hac sed in alia vita
quiescentiū. usq ad tps resurrectōnis omnū.
Octaua autē etas ipa ē dies resurrectōnis sine
ullo tps fine beata. **T**ūc autē nō solū circūcisi
s; oībo ab eis p ctijs abscis mūdi et imaculati ēē.
nū nomē scēl suscipiēt et hēditatē. **Q**ui g mala
et vana cogitare vel loqui aut facere nō appetit
iste interi? et exteri? pfecte circūcisus ē. **P**ap̄
autē pdest circūcisus esse ex pte vna et nō ex alia
ut em ait **P**ius papa. **N**ihil pdest hoī ieiunare
et orare. et alia religiōis bona agē: nisi mens ab
iniq̄tate. et ab obrectatōnibz lingua p hibeat.
Nihil q̄dem pdest. s. q̄tum ad vitā eternā. pdest
em q̄tum ad tpatia. **U**n et **B**eda. **N**emo sane cū
circūcisionē p dīcari audierit. vni? solū mēbri
p tinentiā auctumet impari: q̄si vel a fornicā-
tōne tñ. vel licito matrimonio tpanter vtentē
vel virginitate gloriōsū existere. absqz aliaruz
virtutum adiectōne sufficiat. et nō oīm potius
quos corde vel corpe gestamus sensuū castiga-
tōnem p cipi. **I**lle itaqz vera circūcisione mū-
datus ē: qui obdurat aures suas ne audiat san-
guinē. et claudit oculos suos ne videat malū: q̄
custodit vias suas ne delinquat in lingua sua.
et attendit sibi ne graueē cor eius in crapula et
ebrietate: qui lauat inter innocētes man? suas
et ab omī via mala p hibeat p ctijs suos: q̄ sup om-
nia castigat corpus suum et seruituti subijcit.
omniqz custodia seruat suū cor qm ex ipso vita
pcedit. **S** et ipa bona actio sua. q̄ in abscondi-
to est. circūcisione nō minus indiget: ut cum

De apparitione

ieiuno. oro. elemosinā facio. gl'iaz intrinsecus
gram. Quapropter et apl's absconditā corde cir-
cūcisionē seculo commendat. cui laus nō ex hoī-
bus s; ex deo ē. **Dec Beda.** Debem' g' oē p'c'm
intus et extra vitare: et ex oī p'te spūalīf circūci-
si esse. Totiēs etiā hō circūcidit: quotiēs p'
p'c'm ad p'niam reuertit. Hāc aut circūcisionē
p'cedere oportet octo spūales illuminatōes diuīa-
rū grāz. q' p octo dies intelligunt. et sic octauo
die circūcisio in aīa celebrat. videlicet p'c'oris
ad deū puerlio. p'c'i recognitio. p'ritio. p'fessio
satisfactō. p'c'i detestatio. in futu' cautio. et ex
tūc octauo sequit impij iustificatō. q' grā infū-
dit et p'c'm expellit. et in ipō die octaua. s. in iu-
stificatōne impij celebrat circūcisio in aīa peni-
tētis. Que quidē circūcisio nō ē aliud q' ampu-
tatio vitioz: q' habet fieri in cultello p'nīe. Si-
cut em in circūcisione corpali fit amputatō su-
pflue carnis: sic in circūcisione spūali fit am-
putatio vitioz et p'c'oz. q' sola sūt hoī supflua.
oīa em alia creata in hōe sunt valde bona. Et
nō ista circūcisio fiat in aīa: ipa ē filia p'dictōis
fm illud Genes. mascul' cui' p'putij caro circū-
cisa nō fuit: p'bit de p'lo suo. Itē isti octo di-
es sūt octo illuminatōes spūa septiformis i septe
ōtutib' p'ncipalib': cum p'seuerātia finali q' est
octauo. Et q' nisi p' xpm p'c'a nō tollunt: ipē ē
em agn' dei q' tollit p'c'a mundi. iō ut dictū est
circūcisio cultris fiebat petrinis: q' petra erat
xpc. **Dec illa iudeoz circūcisio significat:** et sine
hac significatōe inutilis ē. Et iō xpc circūcis' ē
ut circūcisionis significatōem nobis p'medda-
ret. Sicut em nobis ē nat'. nobis baptizatus
et pass'. ita et nobis nō sibi ē circūcisus. Spūa-
lem g' circūcisionē significatā p' corpalez ha-
bere studeam': ut illā spūalē q' in octaua resur-
rectōis in nobis futura ē. ab omī corruptōne
culpe et pene cōsequi mereamur. Tres itaqz
cōstat esse circūcisiones: vna ē sacramētum. s.
circūcisio q' ē in corpe. due hō sūt rea illi' sacra-
mēti. videlicet circūcisio a p'c'o q' q'tidie est in
aīa. ac circūcisio a p'c'o. et ab omī pena p'cca-
ti. q' in resurrectōne erit in aīa et in corpe.

Iesu clemēs: q' de virgine natus. sub le-
ge circūcidit voluisti: circūcide ihu mī-
sericors. cogitatōes. verba et opa ser-
ui tui. ut nil tue volūtati p'riū. cogitādo. loqn-
do. opando pagam. et in sensu sit mibi cogitat'
dei. et oīs narratio mea i p'ceptis altissimi. et in
opib' mandatoz tuoz dirigant' oīs actus mei
Ecce dñe corā te sūt cor meuz. lingua mea. sen-
sus et mēbra. conāt' q'de: s; p se nō p'nt. Fac tu
q'd ipa nō p'nt. et p'fice i bonis desiderii mei p'c'o-
ris: q' p'sueuisti desiderii suū dare iustis Amen

De apparitione domini. Capitulum. XI.

Tertiadecima hō die pu-
er ihu manifestauit se gentib'. id ē
magis q' erant gētiles. **Propheta-**
tum quippe seu vaticinatū fuerat p'
balaam ppham gentiliū. q' oriret stella ex Ja-
cob. et plurgeret homo de isrl: ubi oñdit q' or-

Domini

tus noue stelle apparētis. erat signū xpi nascē-
tis. Isti g' videntes nouā stellā: cognouerūt p'
inspiratōem diuinā. q' illa erat q' p balaā p'di-
cta fuerat: et iō statim mouerūt se de locis suis.
ut ab venerandū puer natū veniret. Isti a ba-
laaz gen' buxerāt. et nōmīn' fidei q' generis suc-
cessores et heredes erāt. vñ nō a magica arte: s;
a magnitudie scie vocati sūt magi. q'si in sapia
magni. et erāt in scia astroz p'iti. Quos em be-
brei scribas. greci p'hos. latini sapiētes. hos p'
se magos appellāt. Et iō erāt magi. nō malefici
s; sapiētes p'mittie fidei n're. Qui iō etiā reges di-
cti sūt: q' illo tpe p'hi et sapiētes regnare p'ue-
uerunt. **Uñ de antiquoz tpm felicitate Seneca**
sic dicit. Sūma felicitas erat gentiū: in quib'
nō poterat potētior esse nisi melior. Illo g' sclo
q'd aureū phibe. offitiū erat impare nō regnū
Parū erat regi. sine arte et sine difficultate. si-
bi inuenire aliqd receptaculū. **Uñ de quodam**
pho tunc regēte statim subiūgit. **Dyogenes de**
balus. cū vidisset puer caua manu aquā biben-
tem. fregit p'tinus exēptuz et perula calicē. hac
obiurgatōne sui. **Q'diu hō stultus.** supuacuas
sarcinas habui. Qui se cōplicuit i dolio. et i eo
cubitauit. **Dec Seneca.** O quantū distat inf re-
ctores hui' t'pis et illi'. q' nunc oīa illis p'ria. s.
diuitias. honores et delicias q'runt. et iō i futu-
ro forte p'ci' gentib' habebūt. Et venerūt ma-
gi ab oriēte. i. a p'tib' q' respectu h'rlm sūt ver-
sus orientē. ut fm **Chrysost.** vñ dies nascit' in-
te p'cederet fidei initū: q' fides lumē ē animaz
Et fm **Bern.** Merito ab oriente veniūt. q' solez
iustitie nouū nobis ortū annuntiāt. letisqz ru-
morib' totū mundū illumināt. **Uñ de quodam**
spūaliter o' sinib' persaz. metoz et chalteoz. ubi
fluui' est saba. a q' et saba regio illa dicit'. iux-
ta quā ē arabia ubi magi reges fuisse memorā-
tur. **Sunt autē due arabie vna p'termina et vi-**
cina iudee. et respectu h'rlm ab oriente. de qua
vident' magi venisse. alia p'termina indie. distās
a h'rlm q'si vñ' āni itinere: et de hac infra tre-
decā dies nō poterāt venire. **Uñ Remigius.** Sci-
endū est. q' aliqui solēt dicere. q' puer q' tūc na-
tus ē in tambreui spatio t'pis de ultimis finib'
terre eos ab se p'ducere potuit. vel si fuerāt suc-
cessores balaam. regio istoz nō longe distat a
terra p'missionis. idcirco in tambreui spatio tē-
poris h'rlm venire potuerūt. **Dec Remigius.**

Factū ē autē. ut visa stella. quicqd p' eā signi-
ficabat. sanctispūs illustratōe mox intelligere
tur. Xpm igit' deū et hoīem i stella q'rebāt. quē
diuina inspiratōne p' stellā significari intellige-
bant. **Ista stella differebat ab alijs multipl'r**
Primo i substātia: q' aliaz stellaz materia. ē
materie celestis et q'ntē eēntie. **Dec at de substā-**
tia corruptibili fuit. **Secūdo q' ad ei' p'ncipiū**
effectiū: q' alie stelle a deo p' verbū create sūt
nulla cooperante natura. s; ista ministerio an-
geli a verbo facta ē. **Tertio in duratōe:** q' alie
a p'ncipio mūdi sūt p'dite. et in eternū manebūt
ista xpo nato creata ē. et p' ea eē d'finit. **Quarto**